Dziś dodatek ilustrowany Jlustracja Poznańska i Nowiny Sportowe

Dzisiaj 16 stron

Wydanie wieczorne

Cena 20 groszy

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wieczornem, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — w dni poświąteczne tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmikowski, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber.

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska w Poznaniu. św. Marcin 70.

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda.

Nr. 466

Poznań, wtorek dnia 8 października 1929

Rok XXIV

Siła idei

Czytając uwagi przeciwnej nam prasy o wyniku wyborów do poznańskiej rady miejskiej, doznaje się wrażeń dość — wesołych. Że ci, którzy w wyborach ponieśli klęskę, usiłują sztucznie obniżyć wagę niedzielnego aktu wyborczego, nikogo nie ździwi, ale mniej zrozumiałem jest, że czynią to tak nieudolnie.

Więc wygrywa się najpierw argument, że w głosowaniu brało udział tylko 55. proc. uprawnionych. Objaw to niewątpliwie ujemny, ale w znacznej mierze tłomaczący się anormalnie wczesnem ukończeniem wyborów już o godzinie 5. po południu, podczas kiedy zwykle głosowano do późnego wieczora, jak to zresztą i tym razem robiono na prowincji. Przeciwnicy nasi głoszą, że ów niedostateczny udział w wyborach wyszedł na korzyść — jedynie Narodowego Obozu Gospodarczego i Niemców. Tutejszy organ „jedenastki", „Gazeta Zachodnia", oświadcza, że „można rzec śmiało", iż „prawie 100 proc." zwolenników obozu naszego oddało swe głosy na „dziesiątkę"; „Gazeta Zachodnia" oznajmia, że „z całą pewnością twierdzić może, iż w razie głosowania wszystkich uprawnionych, endecja nie otrzymałaby więcej głosów, gdyż siła jej osięgła maximum możliwości".

Niezwykle to „dokładna" znajomość stanu rzeczy w naszym obozie. My sami nie jesteśmy o sobie tak znakomicie poinformowani. W rzeczywistości oczywiście nikt tego wiedzieć nie może. A zresztą: czemu to nasi zwolennicy głosowali „prawie w 100 procentach", a „sanatorzy" i lewicowcy tak słabo?

Wspomniany organ „sanacji" oficjalnej i to wie „dokładnie", a mianowicie formułuje zarzut: „kler nasz w swej większości nadużywał swego wpływu na szerokie masy", i czyniły to nawet — „siostry zakonnice, mające zapewne niewiele pojęcia o racjonalnej gospodarce miejskiej". Gdzie, kiedy, w jaki sposób zaznaczyły się owe „nadużycia", tego się naturalnie nie dowiadujemy.

Jeżeli chodzi o poparcie duchowieństwa i sióstr miłosierdzia w właściwych granicach, to my się go wcale nie wstydzimy; przeciwnie, cenimy je sobie bardzo wysoko z pobudek moralnych, katolickich. I każdy bezstronny uzna taką pomoc i akcję wyborczą za ... nieco wyżej stojącą od napadów bandyckich bojówek „jedenastki" na służbę domową i wysmarowania przez agentów list „sanacyjnych" (11 i 6) w nocy na chodnikach i domach miasta smołą swych numerów oraz hasła: „Niech żyje Józef Piłsudski!"

Inny znów zarzut brzmi, że zwycięstwo listy nr. 10 jest zwycięstwem „kapitału" („Nowy Kurjer"), dzięki „notorycznym bogaczom" („Gazeta Zachodnia"). Tak głoszą z jednej strony ludzie, którzy na „robotniczą" listę wzięli „notorycznych bogaczy" i „kapitalistów" za grube pieniądze, oraz inni, którzy przeprowadzili szczególnie kosztowną agitację dzięki subwencjom „sanacyjnym".

Podobno „dziesiątce" tak pomogły „instytucje bankowe"? Nic nam o tem nie wiadomo wprawdzie, ale dziękujemy za sugestję i życzliwą radę, do której zastosujemy się — przy następnych wyborach w nadziei, że zabiegi nie będą bezowocne. Żarty — żartami. Gdyby nasi przeciwnicy wiedzieli, jak skromnemi Narodowy Obóz Gospodarczy operował funduszami, toby się niemało ździwili.

Nie możemy natomiast odmówić słuszności zgodnemu stwierdzeniu wszystkich nam przeciwnych gazet, że organizacja roboty wyborczej była po naszej stronie istotnie bardzo dobra. Aparat agitacyjny zarówno Stronnictwa Narodowego, jak Młodych Obozu Wielkiej Polski funkcjonował nader sprawnie i energicznie.

Dlaczego? Dlaczego ci ludzie, od sędziwych nieraz począwszy, aż do bardzo młodych, mężczyźni i kobiety, — dlaczego bezinteresownie, z takim zapałem oddali się sprawie i dlaczego głos ich znalazł posłuch u ludności? Bo szli w imię wielkiej idei, w imię idei narodowej, która im dawała siłę i siłę ze społeczeństwa wykrzesała.

Powiemy więcej: znaczną przyczyną naszego sukcesu było to, żeśmy poszli do wyborów sami, zwalczając zdecydowanie zło, jakiekolwiek jest jego imię, i odtrącając kompromisy ze wszelkiego rodzaju słabizną moralną. Wielkość idei, czystość programu i śmiałość naszych poczynań — oto źródło i przyczyna zwycięstwa obozu narodowego nad całą rzeszą jego przeciwników, począwszy od konserwatystów „dziennikowych" aż do socjalistów i komunistów.

Nasi przeciwnicy są tacy mali, że tego zrozumieć nie mogą. Zostawimy ich na uboczu i pójdziemy dalej naprzód.

Echa w innych dzielnicach

W Warszawie wynik naszych wyborów wywołał w obozie narodowym entuzjazm. „Gazeta Warszawska" pisze między innemi:

„Zaledwie zamknęły się podwoje Powszechnej Wystawy Krajowej, która poza ogólnonarodowem i państwowem znaczeniem stanowi trwały pomnik tężyzny ludności grodu Przemysława i jego samorządu, a już rozległ się szeroko po Polsce drugi stanowczy i wyraźny głos Poznania. Są nim przeprowadzone w ubiegłą niedzielę wybory do rady miejskiej.

„W powodzi rozmaitych list partyjnych, przy niesłychanym wysiłku pieniężnym i agitacyjnym ze strony tych, co na „rozwalaniu społeczeństwa" chcą oprzeć trwałość swych rządów, Poznań wykazał jeszcze raz, że obcą mu jest zarówno radykalna demagogja wszelakich socjalistów, jak i „sanacja moralna". W sposób imponujący powiedział Poznań całej Polsce, że jest i chce pozostać miastem narodowem i katolickiem. W dniu 6 października 1929 roku za panowania „sanacji moralnej", dysponującej aparatem administracyjnym, kredytami, podatkami, posadami, subwencjami i t. d. w Poznaniu przeszło połowa głosów padła na Narodowy Obóz Gospodarczy, który zdobył 33 na ogólną ilość 60 mandatów radzieckich. Ponadto przeszło 10 mandatów zyskały ugrupowania, nie wiele mające wspólnego z „sanacją" i z radykalną lewicą.

„Obóz narodowy, a przedewszystkiem jego ośrodek polityczno - organizacyjny, którym jest Stronnictwo Narodowe, może być dumny z uzyskanych wyników. Nie tak jeszcze dawno rozmaici heroldowie „sanacji", aplaudowani przez całą lewicę, mianowali nas „trupem politycznym", oszukując nietylko społeczeństwo, ale i samych siebie. Po wyborach obecnych oniemieli".

Ze Lwowa otrzymaliśmy od prezesa senackiego Klubu Narodowego, prof. dr. Stanisława Głąbińskiego, depeszę, świadczącą o radości rodaków naszych tamtejszych i podkreślającą zasługę prasy narodowej w wyborach:

„Serdecznie się cieszymy zwycięstwem myśli narodowej, w czem sporo zasługi Waszej niestrudzonej pracy.

Głąbiński".

Po przeciwnej stronie

Urzędowa Polska Agencja Telegraficzna, podając wyniki wyborów, przedstawia je w świetle zupełnie tendencyjnem, przekręcając rezultaty na korzyść obozu „sanacyjnego". Tak np. P. A. T. podała, że w Strzelnie Narodowa Demokracja zdobyła 2 mandaty, a B. B 6 mandatów. W rzeczywistości lista narodowa nr. 2 uzyskała 4 mandaty a lista B. B. nr 5 tylko 1 mandat.

Dla informacji zaznaczamy, że w szeregach zwalczającej nas prasy stanął także krakowski „Il. Kurjer Codz." Był zbyt ostrożny, by otwarcie, w gazecie atakować Narodowy Obóz Gospodarczy, zato do numeru swego niedzielnego dołączył ulotki i kartki wyborcze listy nr. 11.

Wszystko to się skojarzyło, by pokonać obóz narodowy i wszystko doznało klęski i kompromitacji.

Nowy poseł rumuński w Warszawie o stosunkach polsko-rumuńskich

Warszawa, 7. 10. (PAT). We wtorek popołudniu, złożywszy poprzednio listy uwierzytelniające p. Prezydentowi Rzplitej, nowomianowany minister pełnomocny Rumunji w Warszawie, Jerzy Cretzeanu przyjął przedstawicieli prasy polskiej i zagranicznej, którym oświadczył m. in., że jednym z głównych punktów programu jego rządu jest utrzymanie sojuszu z Polską i rozszerzenie z nią stosunków gospodarczych. Jeżeli chodzi o przyszłość Europy, a specjalnie o przyszłość obu państw, jest optymistą większym niż inni, gdyż mieszkał w Ameryce i miał szczęście znać Kellogga. Wierzy niezbicie w niemożliwość wojny w przyszłości, gdyż państwo, któreby ją rozpoczęło ściągnęłoby na siebie zbyt wielką odpowiedzialność i postawiłoby się samo poza nawiazem ludzkości. Wierzy również, że niema konfliktu, któregoby nie można rozwiązać w sposób pokojowy. Jednakże jest rzeczą jasną, że trzeba być zawsze przygotowanym do odparcia napaści, ponieważ nie wiemy jakie szaleństwo może w pewnym momencie ogarnąć innych. Zresztą napaść jest tem mniej prawdopodobną, im mniej ma szans powodzenia.

W kwestji zbliżenia gospodarczego pomiędzy Polską i Rumunją, która specjalnie leży mu na sercu, wyraża nadzieję, że definitywny traktat handlowy pozwoli wkrótce obu państwom zwiększyć wymianę ich wartości i że coraz liczniejsze i coraz wygodniejsze środki komunikacyjne skrócą odległość i zbliżą do siebie serca i mózgi, przyczyniając się jednocześnie do obrotu towarów. Podobnie jak dolina Wisły jest naturalną drogą na północ dla produktów rumuńskich, dolina Seretu, Prutu i Dniestru są wskazanemi drogami na południe i bliski wschód dla produktów polskich. Oczywiście należy jeszcze zrobić bardzo wiele, ażeby nadać temu podwójnemu tranzytowi całkowitą jego rozciągłość.

Ustępstwa angielskie na rzecz Indyj

Na wyniesienie ich do rzędu dominiów jeszcze zawcześnie

Londyn, 7. 10. (Radjo). Wicekról indyjski lord Irving wraca w przyszłym tygodniu do Indyj po czteromiesięcznym zaledwie pobycie w Anglji.

W związku z tem zaznacza korespondent „Daily Telegraph'u", że obecnie już nastąpiło całkowite porozumienie między nim a rządem angielskim co do ustępstw konstytucyjnych, jakie w tym roku jeszcze mają być poczynione Indjom. Oznaczenie terminu, kiedy to ma nastąpić, pozostawia się wszelako wicekrólowi. Prawdopodobnie nastąpi to w grudniu przed zebraniem się w Lahore zgromadzenia narodowego.

W kołach politycznych jednakże panuje mniemanie, że kwestja wyniesienia Indyj do rzędu dominiów jeszcze nie jest aktualną, ponieważ nie dojrzał do tego jeszcze rozwój wewnętrzny kraju. Natomiast liczyć należy się z zespoleniem poszczególnych państw indyjskich na pewnego rodzaju federacyjnej podstawie z zastrzeżeniem niektórych gwarancyj.

Koniec jeszcze jednej legendy

Krótkie życie miała rzekoma rozprawa Bernarda Shaw'a z londyńskim korespondentem P. A. T., zamieszczona szumnie we wszystkich pismach obozu rządowego dnia 29-go ub. m., a wkładająca w usta Shaw'a niezmierne pochwały dla ministra Piłsudskiego.

Przedstawiciel ajencji niemieckiej Ullsteina („Vossische Zeitung" i t. d.) ogłosił zaraz potem, dnia 2-go b. m., prostujące oświadczenie B. Shaw'a, który odpiera mniemanie, jakoby wzorował swego króla Magnusa na p. Piłsudskim, lub jakoby wogóle mógł coś mówić o nim:

„To jest zupełnie błędne mniemanie, albowiem wogóle marsz. Piłsudskiego nie znam, a przy tworzeniu postaci króla Magnusa ani o nim ani o żadnym innym panującym świata nie myślałem..."

Kropka i koniec jeszcze jednej legendy, którą usłużnie stworzył, wzorem tylu innych, tym razem nowy przedstawiciel P. A. T. w Berlinie — p. Littauer.

O wydanie posłów komunistycznych

Warszawa, 8. 10. (AW). Prokuratorzy przy sądach okręgowych w Warszawie, w Białymstoku i Łodzi zwrócą się za pośrednictwem przewidzianych instancyj do Sejmu o wydanie sądom posłów komunistycznych Rosiaka i Szypuły, za działalność antypaństwową.

Skandal w ambasadzie sowieckiej w Paryżu

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego")

Paryż, w październiku.

W rocznikach dyplomatycznych tragikomiczna awantura, jaka przytrafiła się p. Bessedówskiemu, pierwszemu radcy ambasady sowieckiej w Paryżu jest prawdopodobnie jedyną w swoim rodzaju. Nie zdarzyło się dotąd nigdy, aby radcy, pełniącemu funkcje ambasadora, gdyż ambasador Dowgalewski prowadził pertraktacje w Londynie o nawiązanie stosunków z Anglją, własni stróże zagrodzili drogę na progu ambasady rewolwerami. Tego rodzaju fakty są zbyt wymowne, aby potrzebowały dodatkowego komentarza.

P. Bessedowski, jak to wynika z udzielonych przezeń różnych wywiadów, od pewnego czasu nie zgadzał się z polityką wewnętrzną Moskwy, zwłaszcza w stosunku do wieśniaków, a także z jej działalnością zagraniczną. Jego poglądy nie mogły oczywiście ujść uwagi Sowietów. To też do Paryża wydelegowano p. Roisenmanna, członka Czeki. Ten, zjawiwszy się w ambasadzie, miał gwałtowną rozmowę z p. Bessedowskim, wzywając go do natychmiastowego udania się do Moskwy dla zdania sprawy ze swojej działalności i wyparcia się heretycznych poglądów. Radca ambasady zbyt jednak dobrze zna komunistów, by wiedzieć, co go mogło czekać w czerwonym raju. Ponieważ nie czuł się spokojnym, nawet w gmachu ambasady, więc postanowił natychmiast z niej się wyprowadzić. Jednakowoż w chwili, kiedy chciał przekroczyć jej próg, dwaj stróżowie zagrodzili mu drogę rewolwerami. P. Bessedowski udał wówczas, że powraca do swego mieszkania, a zamiast tego przebiegł przez ciemne podwórze ambasady, przeskoczył mur, przedostając się do przybocznej posiadłości, a ponieważ ta nie była zamieszkana, musiał przeskoczyć drugi mur i wreszcie w domu tamtejszego stróża opowiedział swoje przygody. Razem z nim poszedł na policję, prosząc o jej opiekę dla pozostałej w gmachu żony i dziecka.

Trzeba było trafu, iż p. Bessedowski pełnił funkcje ambasadora, mógł więc użyć przysługujących mu praw zawieszenia przywileju eksterytorjaln. gmachu poselstwa. Udał się zatem do ambasady w towarzystwie dyrektora paryskiej policji i dzięki jego pomocy uwolnił rodzinę. Przygoda ta nie była poz bawiona momentów komicznych. Cóż to za ironja losu, żeby przedstawiciel sowietów zmuszony był udać się pod opiekę burżuazyjnej policji, którą komuniści odsądzają od czci i wiary.

P. Bessedowski zamieszkał tymczasowo ze swą rodziną w jednym z paryskich hoteli, nie ukrywając, że III-cia Międzynarodówka posiada w nim jednego odstępcę więcej. Uważa on, że obecna polityka prowadzi Rosję i rewolucję do zguby, że agitacja komunistów z okazji 1-go sierpnia była „głupotą" itd. itd.

Cały ten skandal ma jeszcze i to zupełnie nieprzewidziane następstwo, że właściwie ambasada Sowietów, w osobie właśnie p. Bessedowskiego, który rząd ich reprezentuje, przeniosła się do hotelu obok kościoła de la Madeleine! Czyż życie nie toczy się dziwnem kołem?

Oczywiście personel ambasady stał się bardziej niż kiedykolwiek tajemniczy i milczący. Gdy się kto pyta o p. Roisenmanna, otrzymuje niezmienną odpowiedź: — „Nieznamy tego pana". Oczyszczona zaś z nieprawowitych żywiołów „Humanité" utrzymuje również, iż p. Bessedowski został w swoich funkcjach zawieszony bez żadnej interwencji przedstawiciela Czeki i organ bolszewicki twierdzi, że wzruszającą naiwnością, że „z niczego" zrobiono słonia. Tłómaczeń jednak konkretnych nie daje żadnych, uderzając na alarm, że burżuazja przypuszcza nowy atak przeciwko ambasadzie i przeciwko Sowietom.

W każdym razie, nauka z tej awantury czerwonych dyplomatów jest poważna. Powinni oni odtąd z zapałem uprawiać sporty wszelkiego rodzaju, gdyż przyjdzie im może akrobacją ratować się z barbarzyńskiego raju.

I. Briares.

P. S. W ostatniej chwili dowiaduję się, że p. Bessedowski popadł w niełaskę z powodu utrzymywania stosunków z ex-ambasadorem Rakowskim, a zwłaszcza dlatego, że uważany był za zwolennika Trockiego.

Jak głosowały w Poznaniu poszczególne dzielnice?

W niedzielnych wyborach oddano w Poznaniu ogółem:

ważnych głosów	74 528
z tych na jedną listę narodową	39 703
na dziesięć pozostałych list .	34 825

Jest to bardzo poważny sukces naszej „dziesiątki", czyli Narodowego Obozu Gospodarczego, albowiem ta jedna lista uzyskała więcej, niż połowę wszystkich ważnych głosów w Poznaniu, a mianowicie o 4878 głosów więcej, niż dziesięć wszystkich innych list, razem wziętych.

Niezwykle ciekawe jest zestawienie, jak głosowano w poszczególnych obwodach, których było 131. Wczoraj podaliśmy szczegółowy ich wykaz oraz ilości głosów, jakie w tych obwodach na poszczególne listy padły.

Z zestawienia tego wynika, że tylko w dwóch obwodach z pośród 131 lista nasza nie stała, co do ilości oddanych głosów, na pierwszem miejscu. Mianowicie w obwodzie 96 (część Górczyna) „siódemka" miała 187 głosów, komuniści 147 głosów, „dziesiątka" 146 głosów; pozatem w obwodzie 97 (inna część Górczyna) „siódemka" miała 210 głosów, „dziesiątka" zaś 172 głosy.

W pozostałych częściach miasta, t. j. w 129 obwodach, „dziesiątka" była wszędzie górą, i to tak, że w 47 obwodach „dziesiątka" miała względną większość, to jest stała co do ilości oddanych głosów na pierwszem miejscu, a w przeważającej części obwodów, bo aż w 82 obwodach miała „dziesiątka" absolutną większość, to jest, sama miała więcej, niż wszystkie inne listy razem wzięte.

Obwody ze względną większością są następuje:

1. — 2. — 3. — 4. — 5. — 6. — 7. — 11. — 13. — 15. — 27. — 68. — 69. — 70. — 71. — 73. — 74. — 75. — 76. — 77. — 78. — 79. — 80. — 81. — 82. — 83. — 86. — 87. — 90. — 91. — 95. — 98. — 104. — 109. — 110. — 111. — 112. — 114. — 119. — 120. — 124. — 125. — 126. — 127. — 129. — 130. — 131.

Obwody powyższe obejmują następujące dzielnice miasta wzgl. ulice:

Główną, Rataje, Starołęka, Komandorja, Piotrowo, Miasteczko, Tama Berdychowska, ul. Warszawska, Za Bramą Warszawską, Czartoryja, ul. Wenecjańska, część Chwaliszewa (nr. 51—76), Grobla (nr. 1—22), Rybaki (nr. 1—18), Przemysłowa (nr. 1—23), Kluczborska, Strumykowa, plac Bergera, Dolna Wilda, Czajcza, św. Jerzego, Krzyżowa, Powstańcza, Wierzbięcice (część), Dąbrówki, Chłapowskiego, Langiewicza, Pamiątkowa, Zmartwychwstańców, Wybickiego, Kilińskiego, Górna Wilda (większą część), Kosińskiego, Fabryczna, Robocza, Umińskiego, Prądzyńskiego, Rolna, Traugutta, Wspólna, Łanowa, Dębiec, Gąsiorowskich, Kolejowa, Calliera, Małeckiego (część), Łukaszewicza, Mottego, Chociszewskiego, Krauthofera, Focha (na Górczynie), Bosa, Daleka, Knapowskiego, Myśliwska, Sielska, Biała, Skarbka, Grodziska, Marcelińska, Marynarska, Szamotulska, Szamarzewskiego, Polna (część) Wawrzyniaka, Staszica (część), Poznańska, Kościelna, Wąska, Jeżycka, św. Wawrzyńca, Grudzieniec, Nad Bogdanką, Mączna, Urbanowska, Szydłowska, Źródlana, Winiary, Naramowice, Szeląg.

Obwody z absolutną większością naszej „dziesiątki" stanowią prawie dwie trzecie miasta. Są to następujące 82 obwody:

8. — 9. — 10. — 12. — 14. — 16. — 17. — 18. — 19. — 20. — 21. — 22. — 23. — 24. — 25. — 26. — 28. — 29. — 30. — 31. — 32. — 33. — 34. — 35. — 36. — 37. — 38. — 39. — 40. — 41. — 42. — 43. — 44. — 45. — 46. — 47. — 48. — 49 — 50. — 51. — 52. — 53. — 54. — 55. — 56. — 57. — 58. — 59. — 60. — 61. — 62. — 63. — 64. — 65. — 66. — 67. — 72. — 84. — 85. — 88. — 89. — 92. — 93. — 94. — 99. — 100. — 101. — 102. — 103. — 105. — 106. — 107. — 108. — 113. — 115. — 116. — 117. — 118. — 121. — 122. — 123. — 128.

Powyższe 82 obwody obejmują następujące dzielnice miasta względnie ulice:

Śródka, Ostrówek, Ostrów Tumski, Zawady, Zagórze, Nadbrzeżna, Sienna, Tylne Chwaliszewo, Chwaliszewo (Nr. 1—50), Grobla (część), Za Groblą, Łazienna, Mostowa, Wierzbowa, Wielkie Garbary, plac Bernardyński, św. Marji Magdaleny, Raczyńskich, Wszystkich Świętych, Za Bramką, Bocianka, Dębina, Dębińska, Kopernika, Jagiełły, Łąkowa, Kwiatowa, plac Karmelicki, Królowej Jadwigi, Długa, Strzelecka, Zielona, Strzałowa, Rybaki (Nr. 19—31), Woźna, Nowy Rynek, Wodna, Gołębia, Jezuicka, Kozia, Szkolna, Wielka, Dominikańska, Kramarska, Masztalarska, Mokra, Ślusarska, Żydowska, Klsztorna, Wrocławska, Stary Rynek, Szewska, Bóżnicza, Grochowe Łąki, Piaskowa, Tama Garbarska, Małe Garbary, Szyperska, Babińskiego, Solna, Stawna, Wolnica, Wroniecka, Św. Wojciech, plac Działowy, Oficerska, Podgórnik, Północna, plac Sapieżyński, Kościuszki, Ks. Józefa, Franciszkańska. Góra Przemysława, Pocztowa, Zamkowa, Młyńska, Kręta, Cieszkowskiego, Działyńskich, Rzeczypospolitej, plac Nowomiejski, Trzeciego Maja, plac Wolności, Nowa, Podgórna, aleje Marcinkowskiego, Gwarna, Fredry, Mielżyńskiego, Chopina, Cicha, Libelta, Niska, Noskowskiego, Przepadek, Sporna, Starościńska, Jana III, Leszczyńskiego, Ratajczaka, 27 Grudnia, Kantaka, Garncarska, Św. Marcin, Artyleryjska, Składowa, Skośna, Towarowa, Batorego, Wazów, Zygmunta Augusta, Zygmunta Starego, Wesoła, Wjazdowa, Skarbowa, Szymańskiego, Piekary, Wysoka, Ogrodowa, św. Józefa, plac św. Krzyski, Półwiejska, Górna Wilda (mniejsza część), Jagiellończyka, Poplińskich, Różana, Żupańskiego, Wierzbięcice (część), św. Czesława, Topolowa, Jakóba Wujka, Szwajcarska, Przemysłowa (Nr. 24 do końca), Focha (na Łazarzu), Kanałowa, Strusia, Graniczna, Małeckiego (część), Karwowskiego, Lodowa, Kopczyńskiego, Rynek Łazarski, Sczanieckiej, Niegolewskich, Jarochowskiego, Orzeszkowej, Konopnickiej, Śniadeckich, Spokojna, Wyspiańskiego, Berwińskiego, Chełmońskiego, Drużbackiej, Klonowica, Matejki, Grottgera, Kossaka, Siemiradzkiego, Skryta, Wojskowa, Ułańska, Grunwaldzka, Stolarska, Bukowska, Polna (część), Gajowa, Kraszewskiego, Sienkiewicza, Przecznica, Zwierzyniecka, Jackowskiego, Staszica (część), Asnyka, Prusa, Reya, Rynek Jeżycki, Żórawia, Słowackiego, Mickiewicza, Krasińskiego, Jasna, Zacisze, Kochanowskiego, Mylna, Dąbrowskiego, Lotnicza, Miła, Sołacz (cała dzielnica).

Na tej olbrzymiej połaci miasta, obejmującej większość ulic, oświadczyła się więcej, niż połowa głosujących, za listą Narodowego Obozu Gospodarczego nr. 10.

Proszek i Mydło Regera najlepsze!

Z organu prasowego p. Thugutta

W nowym tygodniku p. n. „Tydzień", kierowanym przez p. St. Thugutta jako placówka kół lewicowych, obok wstępnych uwag p. Thugutta, odnoszących się do najogólniejszych zagadnień politycznych polskich, jest kilka rysów zajmujących z zakresu zdarzeń bieżących.

W artykule o polemice pp. Piłsudskiego i Daszyńskiego mówi p. K. Ordyński:

„Zamiast umiarkowania, które w czerwcu z racją czy może bez racji upatrywał marsz. Daszyński na lewicy, dało się zauważyć dalsze zaostrzenie stosunku do rządu i jego ekspozytury sejmowej".

Więc może z racją widział p. Daszyński w czerwcu skłonność do ugody na lewicy. Ale obecnie będzie zmiana także w stanowisku p. Daszyńskiego, zdaniem nowego pisma:

„Wielu zdecydowanych opozycjonistów, nie wyłączając przyjaciół z własnego jego obozu socjalistycznego, miało to marszałkowi Daszyńskiemu za złe. Wielu zarzucało mu oportunizm i utratę — na schyłku lat wspaniałej działalności politycznej — odwagi cywilnej. Mimo to z uporem trwał on na stanowisku ugody z antyparlamentarnym rządem. Dzisiaj narażony na bezprzykładną niedyskrecję, zdezawuowany i wyszydzony, musi on znaleźć się definitywnie i całkowicie po stronie tych, którzy go postawili na straży parlamentu, jako marszałka Sejmu, i na straży nienaruszalności Konstytucji, jako zastępcę Prezydenta Rzeczypospolitej. Wepchnięto mu gwałtem miecz do ręki, która chętnie posługiwała się tarczą".

Po doświadczeniach można raczej sądzić, że będą poszukiwane inne sposoby ugody, może z inną grupą dzisiejszego obozu rządowego, w innej jakiejś chwili.

P. Jampolski zaś pisze w tym samym zeszycie:

„Sanacja" postawiła sobie za cel niszczenie charakterów, rozproszkowywanie tego wszystkiego, co w społeczeństwie jest żywe i samodzielne, aby uczynić masę bezkształtną, ciemną i niepewną swego jutra, słaniającą się pokornie za każdym podmuchem, idącym z góry. Życie polityczne Polski rozgrywa się po ciemku, pod znakiem jakichś zapowiadanych ustawicznie rozgrywek, pada ofiarą nieprzewidzianych kaprysów i wstrząsów .I dlatego śmiało można powiedzieć, że system „sanacyjny" deprawuje duszę obywatela polskiego, a rozwój państwa zaprowadził na bezdroże".

Szkoda, że tej „sanacji" za podnóżek do wyskoczenia ku władzy w maju 1926 posłużyła lewica, która przedstawiała się zwykle jako nieomylna.

Wpływy z monopoli państwowych

Warszawa, 7. 10. (AW.) Dochody skarbu państwa z monopoli państwowych we wrześniu br. wyniosły 88,8 miljonów złotych, co w porównaniu z wpływami monopoli we wrześniu ub. roku, wynoszącemi 77,9 milj. złotych, daje w tym roku nadwyżkę dochodową o 10,9 milj. złotych.

„Pluie de Fleurs"
PERFUMY, cudowny zapach, WODY KWIATOWE, MYDŁO i PUDER Tw 885
J. SZACH — WARSZAWA.

ul. Marsz. Focha 4 przy Kaponierze
KINO STYLOWE
Telefon 78-90.
Od środy, 9 października r. b.
wspaniały program dla młodzieży i dzieci.
Zaczarowany świat baśni na ekranie.
I. „Awanturnicze przygody Fifi".
II. „O królu, który miał ochotę, na słomie robić interesy złote".
Początek przedstawienia o godz. 15. — Ceny miejsc: balkon 1 zł, parter 50 groszy.
bnw 768/69

Rezultaty narad waszyngtońskich

Zaproszenie pięciu mocarstw do udziału w konferencji rozbrojeniowej

Londyn, 7. 10. (PAT). Jako rezultat rozmów Mac Donalda z prezydentem Hooverem, wysłano z Foreign Office z podpisem Hendersona zaproszenie do ambasadorów Ameryki, Francji, Japonji i Włoch w Londynie, celem odbycia konferencji morskiej pięciu mocarstw w Londynie. Noty zapraszające są jednobrzmiące, obejmują kilka stron maszynowego pisma i dokładnie analizują sytuację, wytworzoną wskutek porozumienia morskiego angielsko - amerykańskiego oraz podtrzymują inicjatywę ogólnego porozumienia pięciu mocarstw zainteresowanych.

Według ogólnych przypuszczeń, konferencja rozpocznie się w Londynie 20 stycznia 1930 r. Prawdopodobnie każde z mocarstw przyśle trzech delegatów. Ogółem więc w konferencji weźmie udział 15 delegatów, nie licząc ekspertów. Obrady konferencji odbywać się mają w Foreign Office, podobnie jak konferencja międzynarodowa w roku 1924. Jak słychać, zarówno Francja i Włochy, jak i Japonja wyrażają zgodę na odbycie konferencji pięciu mocarstw w Londynie. Do konferencji tej obecny rząd brytyjski przywiązuje jaknajwiększe znaczenie, licząc, że uda jej się położyć podwaliny pod gmach rozbrojenia ogólnego.

Londyn, 7. 10. (PAT) Tekst noty zapraszającej wysłanej do ambasady amerykańskiej, francuskiej, japońskiej i włoskiej w Londynie został uprzednio uzgodniony pomiędzy rządem amerykańskim a brytyjskim. Noty te są jednobrzmiące i obejmują kilka stron maszynowego pisma i dokładnie analizują stosunki wytworzone przez obecne rokowania pomiędzy Ameryką a Anglją. Nota zaczyna się od wyszczególnienia punktów, w których osiągnięte zostało porozumienie między Mac Donaldem a Devey'em.

Punkty te są następujące: 1) że obecne rokowania są dalszym bezpośrednim ciągiem paktu Kelloga, 2) że zasady parytetu zostały uzgodnione dla wszystkich typów statków wojennych nieobjętych umową waszyngtońską, przyczem wspomniany parytet ma być osiągnięty 31 grudnia 1936 r., 3) że pożądanem byłoby omówienie również kwestji rewizji sił bojowych dreanoughtów, celem uzgodnienia pełnego programu konferencji waszyngtońskiej, 4) że oba mocarstwa są tego zdania, iż łodzie podwodne winny być całkowicie usunięte, przyczem oba rządy uznają jednak, że nie może to być wprowadzone w życie bez zgody wszystkich mocarstw zainteresowanych.

Nota podkreśla, że ostateczne porozumienie nie może być osiągnięte inaczej, jak tylko na wspólnej konferencji z innemi państwami morskiemi. Wychodząc z tego założenia rząd brytyjski zaprasza rządy francuski, włoski, japoński i Stany Zjednoczone do wzięcia udziału w konferencji w Londynie w trzecim tygodniu stycznia w 1930 r., aby omówić kwestje tych kategoryj statków wojennych, które nie są objęte umową waszyngtońską, oraz aby uzgodnić stanowisko co do tych statków, które przewidziane są w par. 2 art. 21 umowy waszyngtońskiej. Rząd brytyjski wyraża nadzieję, że aby przyśpieszyć i ułatwić pracę tej konferencji, zaproszone rządy natychmiast przystąpią do wymiany poglądów w kwestjach w nocie podniesionych.

Szerzenie niepokoju

Budapeszt (PAT). „Az Est" donosi z Nowego Yorku, że Mac Donald oświadczył jednemu z korespondentów pism węgierskich, iż zna doskonale obecne położenie Węgier i że sprawy węgierskie są mu dostatecznie znane dla uznania konieczności zmian w rozmaitych częściach traktatu w Trianon. W ten sposób, miał oświadczyć Mac Donald, położenie w Europie środkowej mogłoby ulec pewnemu polepszeniu, zaś wzajemne zrozumienie między państwami Europy środkowej przysłużyłoby się sprawie konsolidacji pokoju światowego.

(Przyp. red.: Opinja p. Mac Donalda nas nie dziwi. Socjalizm międzynarodowy jest głównym czynnikiem niepokoju, wmawiając w opinję, że stosunki polityczne w Europie nie są ustabilizowane. Życie jednak wykazuje, co innego. Do sprawy jeszcze powrócimy.)

Nieścisła wiadomość

Warszawa, 7. 10. (AW). Opracowany przez rząd preliminarz budżetowy nie przewiduje podwyżki pensyj urzędniczych i poselskich. W kołach poselskich krążą pogłoski, że niektóre kluby zgłoszą wniosek o podwyższenie diet poselskich.

Przyp. red.: W Klubie Narodowym i w pokrewnych ugrupowaniach nic nie wiadomo o projekcie podwyższenia diet poselskich. Widocznie projekt ten wychodzi z klubu B. B., zwłaszcza, że informacja wyszła od subwencjonowanej Agencji Wschodniej.

Natomiast prawdą jest, że Klub Narodowy nadal domaga się poprawy bytu urzędników.

Nastroje polityczne

Warszawa, 8. 10. (AW). Naczelny redaktor „Głosu Prawdy" poseł pułk. Koc w następstwie artykułu zamieszczonego w „Robotniku" w dn. 5. bm. pt.: „Maleńka prowokacja" wystąpił przeciw autorowi tego artykułu p. Niedziałkowskiemu na drogę honorową. Poseł Niedziałkowski zastrzegł się, iż gotów jest udzielić pułk. Kocowi wszelkiej satysfakcji z wyjątkiem spotkania się z bronią w ręku.

W kwestji przyznania obywatelstwa polskiego

Warszawa, 7. 10. (PAT). W dniu 4. bm. odbyło się w Ministerstwie Spraw Wewn. pierwsze posiedzenie delegatów Polski i Niemiec, którzy stosownie do porozumienia podpisanego między obu rządami w Genewie w dniu 30 sierpnia r. b., rozpatrywać będą sporne wypadki obywatelstwa wymienione w skardze posłów Neumanna i Graebego do Ligi Narodów, a w których to wypadkach nie doszło dotychczas do porozumienia w rozmowach, prowadzonych w Paryżu i Genewie.

Ważne dla zwolnionych urzędników

Warszawa, 8. 10. (Tel. wł.) Najwyższy Trybunał Administracyjny podczas pewnej rozprawy wydał wyrok, stwierdzający, że zwolnieniu funkcjonarjusza państwowego ze służby na zasadzie art. 116 nie stoi na przeszkodzie zastosowanie postanowień ustawy emerytalnej, o ile komisja lekarska stwierdzi u tego funkcjonarjusza brak wymaganych warunków. Wobec tego ministerjum spraw zagranicznych zezwoliło na badanie lekarskie zwolnionych funkcjonarjuszy celem przyznania im praw emerytalnych.

Ostoja hakaty w Pile

Warszawa, 8. 10. (Tel. wł.) W Pile odbyło się uroczyste poświęcenie „Domu dziękczynnego Rzeszy niemieckiej", który ma być pomnikiem dziękczynnym na pamiątkę „powstrzymania nawały polskiej od najazdu na prowincje wschodnie Niemiec". Dom ten ma się stać ostoją kultury niemieckiej, jak podkreślali mówcy, na zachodnich rubieżach i chronić przed zakusami kultury polskiej.

Zamach na życie ministra rumuńskiego

Bukareszt, 6. 10. (PAT.) Wczoraj o godz. 14,30 jakiś osobnik, zaczajony w pobliżu gmachu Ministerstwa spraw wewnętrznych dał kilka strzałów z rewolweru do samochodu, w którym znajdował się minister spraw wewnętrznych Vajda Voevod w towarzystwie swego szefa gabinetu. Jedna z kul przebiła szybę w drzwiczkach samochodu, nie raniąc nikogo. Sprawca zamachu, zatrzymany natychmiast przez policję, oświadczył, że nazywa się Goldenberg i liczy 20 lat, poza tem odmówił dalszych wyjaśnień. Żadnych papierów ani dokumentów przy nim nie znaleziono. Stwierdzono natomiast, że pozostawał w stosunkach z tutejszymi komunistami.

Bukareszt, 7. 10. (PAT) Goldenberg, sprawca nieudałego zamachu na ministra Vaida zeznał, iż rozkaz wykonania zamachu otrzymał od jaczejki komunistycznej w Jassach. Wskazani przez Goldenberga komuniści zostali aresztowani i przewiezieni do Bukaresztu. Są nimi jeden szewc, jeden typograf, jeden osobnik bez zajęcia i jedna kobieta.

Wobec nadchodzących uroczystości w Savannah

Nowy Jork, 7. 10. (PAT). Na uroczystościach w Savannah prezydenta Hoovera będzie reprezentował p. Stetson, minister pełnomocny Stanów Zjednoczonych w Warszawie.

We wtorek poseł Filipowicz wręczy prezydentowi Hooverowi w Białym Domu listy uwierzytelniające, nadające mu godność ambasadora na okres uroczystości ku czci Pułaskiego.

Waszyngton, 7. 10. (PAT). Delegacja polska przybyła do Waszyngtonu. Członkowie delegacji zamieszkali w hotelu Wardman-Park, z wyjątkiem Sieroszewskiego, który jest gościem ministra pełnomocnego R. P. Filipowicza i zamieszkał wobec tego w gmachu poselstwa.

Pierwszy ambasador angielski w Moskwie

Londyn, 7. 10. (PAT) Wedle obiegających w Londynie pogłosek, pierwszym ambasadorem brytyjskim w Związku Sowieckim mianowany ma być komandor Kennworthy, członek parlamentu z Labour Party, wybrany w Hull, jeden z najruchliwszych działaczy w partji.

Według dalszych pogłosek kandydatura ta nie spotka się zapewne z sympatją w sferach urzędowych Foreign Office, gdzie uważają kandydaturę zawodowego dyplomaty za odpowiedniejszą.

Ze sceny do zakonu

Warszawa, 8. 10. (Tel. wł.) Znany baryton opery warszawskiej Tadeusz Orda wstąpił do zakonu OO. Bernardynów.

(Od redakcji: Pan Orda, brat Zygmunta Zaleskiego, miał być zaangażowany do Opery poznańskiej, lecz sprawa jakoś się odwlekała. Artysta widocznie już nosił się z innemi zamiarami od dłuższego czasu.)

Młyn wydzierżawiony Żydowi

Donoszą nam z powiatu wrzesińskiego:

P. Wilkoszewski, właściciel majętności Grabowo król. i Zieliniec w pow. wrzesińskim, wydzierżawił swój młyn parowy Żydowi Podemskiemu z Pyzdr i zawarł z nim odpowiedni kontrakt. W powiecie wśród ziemian i gospodarzy z tego powodu powstało wielkie rozgoryczenie, nie mniejsze także w mieście Wrześni. P. Wilkoszewski, bezdzietny właściciel około 7 000 mórg ziemi, przybył do nas z Małopolski; w Jarosławiu był kierownikiem instytucji, podobnej do naszego Rolnika.

N.

Mechaniczny człowiek na wystawie w Amsterdamie

Na otwartej przed kilku dniami amsterdamskiej wystawie radjowej budzi powszechne zaciekawienie mechaniczny człowiek, który odpowiada na wszystkie pytania publiczności, od czasu do czasu zaś wpada w dobry humor — śmieje się i śpiewa. Ale pan M. M. — tak nazywa się ów osobnik — jest nietylko niezawodnym informatorem, lecz i dobrym okolicznościowym mówcą. On to otworzył wystawę następującem przemówieniem: Jestem wprawdzie w tem towarzystwie — najmłodszym, lecz jako ściśle związany z wytwórczością, której poświęconą jest niniejsza wystawa, pozwalam sobie zabrać głos, by uczcić przemysł radjowy Niderlandów, którego jestem wcieleniem. Następnie pan M. M. podziękował wszystkim, którzy się przyczynili do powodzenia wystawy.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8,89 2/5 zł, w Gdańsku na Warszawę 8,88 1/2 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu płacił dziś za 100 mkn. w dewizach — 212,13 zł, gotówką — 211,70 zł; za 100 guld. gd. w dewizach — 173,00 zł, gotówką — 172,66 zł.

Poznańska Giełda Pieniężna

Poznań, 8 października 1929.

Dzisiejsza giełda miała tendencję bez zmiany.

Z pap. procent. wzgl. lokacyjnych poszukiwano 5 proc. poż. konwers. po 49 proc. premj. dolarowe po 60,— (za sztukę 5-dol.), 8 proc. oblig. m. Poznania z 1926 r. po 92 proc. w złocie i 4 proc. listy zast. konwert. ziemskie po 41 proc.; natomiast oddawano 6 proc. listy żytnie po 24,50, poż. inwestycyjną po 118,— i robiono transakcje 8 proc. listami dolarowemi po 91,50 proc. (przy dewizie 8,90).

Z akcyj bankowych wzgl. przemysłowych płacono za Kwilecki Potocki 85,— i za Cegielskiego 37,—. Mniejszą ilość Arkony handlowano po 5.— i dopytywano się o Browary Krotoszyńskie po 31,—

Ceduła urzędowa z 8 października 1929 r.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominału)

5% Pożyczka konwersyjna 49% P.
8% oblig. miasta Poznania z 1926 r. 92% P.
8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kredyt. 91,50% +
4% listy zastaw. konw Pozn. Ziem. Kred. 41% P.

(Kurs w złotych)

6% listy żytnie Pozn. Ziem. Kredyt. 24,50 O.
5% Pożyczka premjowa serja II 60,— P.
4% Prem. Pożyczka Inwestycyjna 118,— O.

Akcje bankowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Bank Kwilecki, Potocki i S-ka I em. zł. 85,— P.

Akcje przemysłowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Cegielski H. I em. zł. 37,— P.

Tendencja: Bez zmiany.

Giełda warszawska

dnia 8 października 1929 r.

Waluty	Gotówka		
Dol. Stan. Zjedn.	tr. 8,88	sp. 8,90	kup. 8,86

Dewizy:

Belgja	tr.	124,31	sp.	124,62	kup.	124,00
Holandja	„	358,34	„	359,24	„	357,44
Londyn	„	043,36	„	043,47	„	043,25
Nowy Jork	„	008,90	„	008,92	„	008,88
Paryż	„	035,00	„	035,09	„	034,91
Praga	„	026,39	„	026,46	„	026,33
Szwajcarja	„	172,20	„	172,63	„	171,77
Sztokholm	„	239,23	„	239,83	„	238,63
Wiedeń	„	125,39	„	125,70	„	125,08
Włochy	„	046,69	„	046,81	„	046,57

Papiery państwowe i obligacje:

4% poż. inwest.	000,00	117,50	117,00
5% poż. premj. dol.	000,00	000,00	069,75
5% poż. konw.	000,00	050,00	049,85
6% poż. dol.	000,00	000,00	080,00

Akcje w złotych:

Bank Polski	167,25—167,00
Bank Handlowy	000,00—116,50
Siła i Światło	000,00—117,00
Firley	000,00—051,00
W. T. Węgla	066,50—067,00
Ostrowieckie III em.	000,00—071,00
Starachowice	000,00—023,00

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1 000 kg reszta za 100 kg

Berlin, dnia 8 października 1929

Pszenica march. od st. zał.	235,00—237,00
Tendencja słabsza.	
Żyto march. od st. zał.	184,00—187,00
Tendencja słaba.	
Owies march. od st. zał.	171,00—181,00
Tendencja stała.	
Jęczmień browarny	196,00—216,00
Tendencja stała.	
Jęczmień past. i przemysł.	173,00—183,00
Tendencja stała.	
Kukurydza loco Berlin	204,00—205,00
Tendencja spokojna.	
Mąka pszenna	28,50—33,75
Tendencja słabsza.	
Mąka żytnia	24,65—27,40
Tendencja słabsza.	
Ospa pszenna	11,60—12,25
Tendencja spokojna.	
Ospa żytnia	10,50—11,00
Tendencja spokojna.	
Groch Victoria	35,00—44,00
Groch dr. jad.	28,00—33,00
Groch past.	21,00—23,00
Makuchy rzepakowe	18,50—19,00
Makuchy lniane	24,30—24,60
Wytłoki suche	11,70—11,90
Śrut Soja	19,80—20,30
Płatki ziemniaczane	16,00—16,60
Słoma ż. pras. drut.	1,25—1,45
Słoma p. pras. drut.	1,05—1,25
„ owsi. pr. drut.	1,10—1,35
„ jęczm. drut.	1,05—1,25
„ ż. dł. wiąz.	1,40—1,60
„ ż. pras. sznur.	1,20—1,35
Słoma p. pras. sznur.	1,05—1,20
Sieczka	1,95—2,15
Siano zw. handl.	2,90—3,30
Siano dr. I pokos	3,40—3,80
Tymoteusz luźny	4,30—4,80
Siano konicz.	4,20—4,70
Siano Mielitz luźne (Warta)	2,6—2,90
Siano Mielitz luźne (Havel)	2,50—2,80

Ogólna tendencja słabsza.

Notowania złotego w Berlinie

z dnia 8 października 1929.

Wypłaty na Warszawę: 46,925—47,125
Noty wielkie 46,85—47,25
Noty małe: 46,85—47,25

Bliskie zawarcie traktatu z Niemcami?

Warszawa, 8. 10. (Tel. wł.) Z Berlina nadchodzą wiadomości, iż w kołach zbliżonych do tamtejszego ministerjum spraw zagranicznych oraz ministerjum gospodarki Rzeszy mówią, iż należy liczyć się w najbliższym czasie z podpisaniem polsko-niemieckiego traktatu handlowego, t. zw. traktatu ramowego. Rokowania, prowadzone przez posła Rauschera, zostały tak daleko prowadzone, że doszło do zasadniczego uzgodnienia obu stron w najważniejszych punktach. Ze strony niemieckiej dążą do użyskania od Polski „modus vivendi", na którego podstawie cła bojowe oraz zakaz importu zostaną natychmiast usunięte a wprowadzone zostanie największe uprzywilejowanie. Postulaty polskie mają kłaść największy nacisk na eksport mięsa, bydła i węgla do Niemiec. Ze strony niemieckiej istnieje chęć do ustępstw wobec postulatów polskich, o ile Polska zgodzi się na niekrępowanie importu niemieckich produktów przemysłowych, zwłaszcza maszyn, do Polski przez ustalenie specjalnego kontyngentu importowego.

Echa wyroku przeciwko posłowi Tuce

Słowackie stronnictwo ludowe zamierza odwołać swoich ministrów z rządu koalicyjnego

Praga, 7. 10. (PAT). W związku z wyrokiem w procesie posła Tuki cała prasa tutejsza zamieszcza szereg artykułów, przyczem zauważyć należy, że prasa stronnictw koalicyjnych zajmuje stanowisko łagodne, wzywając do spokojnego traktowania słowackiego stronnictwa ludowego, gdyż dalsze jątrzenie mogłoby doprowadzić Słowaków do kroków, które mogą dać niepożądane rezultaty zarówno dla nich samych, jak i dla państwa jako całości. Prasa lewicowa natomiast w jaknajostrzejszy sposób występuje przeciwko posłowi Tuce, twierdząc, że dzięki ostremu wyrokowi stało się zadość sprawiedliwości i należy oczekiwać, że proces przyczyni się nietylko do oczyszczenia Słowaczyzny od wpływów węgierskich, ale także do uzdrowienia stosunków między Czechami i Słowakami. Poza tem prasa lewicowa atakuje całe słowackie stronnictwo ludowe, identyfikując je z Tuką.

Niezwykle ostre stanowisko zajmuje socjal-demokratyczne „Prawo Lidu". List otwarty przywódcy socjalistów dr. Derera do premjera Udržala domaga się niezwłocznie dymisji ministrów słowackich, aresztowań i uniemożliwienia przy obecnych wyborach parlamentarnych kandydatur tych wszystkich przywódców Słowaków, którzy w procesie świadczyli na korzyść Tuki a obecnie po wydaniu wyroku stają w dalszym ciągu w jego obronie.

Cała prasa zgadza się, że skoro wyrok już wydano, nie można go kwestjonować, gdyż byłoby to podawaniem w wątpliwość sprawiedliwości sądów, co prowadzi do anarchji. Według krążących tu wiadomości, słowackie stronnictwo ludowe ma zamiar odwołać z rządu swych ministrów. Decyzja w tej sprawie jeszcze nie zapadła, ale dojść do niej może po konferencji kierownictwa partji z premjerem i kierowniczemi osobistościami koalicji rządowej, w którym to celu przybywa do Pragi ks. Hlinka z innymi wybitnymi przywódcami stronnictwa. W łonie słowackiego stronnictwa ludowego toczą się obecnie narady w sprawie odwołania ministrów.

Sytuacja w Ziemi św.

Walki ustały — Bojkot Żydów ze strony arabskiej dotkliwie daje się we znaki

Jak donoszą z Jerozolimy, spokój został przywrócony już niemal wszędzie. Żołnierze angielscy patrolują stale wszystkie dzielnice miasta; wśród ludności utrwala się przekonanie, że wszystko wróciło już do pierwotnego stanu. Godzinę policyjną, o której wszyscy winni byli gasić światło, przesunięto obecnie z godz. 6 m. 30 na godz. 9 wieczór. Ludność miasta powraca stopniowo do normalnej pracy. Jedynie muzułmanie ogłosili bojkot. Wyznawcy proroka nie powinni odtąd niczego kupować, ani sprzedawać izrealitom. Nowy ten sposób walki jest bardzo dotkliwy dla Żydów, którzy mają obecnie kłopot z zaopatrzeniem się w artykuły codziennej potrzeby. Powszechnie jednak spodziewają się, że niebawem ustanie i ten rodzaj walki.

Liczne gminy żydowskie z różnych okolic Palestyny złożyły publiczne podziękowanie konsulowi Rzeczypospolitej Polskiej w Jerozolimie za pełną poświęcenia opiekę, okazaną wychodźcom żydowskim z Polski w najbardziej niebezpiecznych dniach podczas ostatnich zamieszek.

J. E. Msgr Valerio Valeri, delegat apostolski na Egipt, Palestynę i Abisynję, który spędzał dotychczas urlop we Włoszech, powrócił do Jerozolimy. Przed wyjazdem był przyjęty na audjencji przez Ojca św., który udzielił mu specjalnych instrukcyj ze względu na ciężkie położenie obecne w Ziemi Świętej. (KAP.)

Nowe plotki prasy masońskiej o zakonie Jezuitów

(KAP) „Osservatore Romano" w jednym z ostatnich numerów podaje wiązankę bajeczek masońskich o zakonie O.O. Jezuitów, który to zakon jest solą w oku masonerji. Warto przekonać się do jakiego stopnia posuwa się perfidja masonerji w walce z Kościołem i jakie niedorzeczne plotki rozsiewają masoni o zasłużonym zakonie O.O. Jezuitów. Oto we francuskich pismach i ulotkach masońskich znajdują się tego rodzaju twierdzenia: Kościół rzymski ponosi odpowiedzialność za wojnę światową. Jezuici czynią przygotowania do nowego wielkiego puszczenia krwi światu celem „odmłodzenia" go. Jezuici są moralnymi sprawcami zamordowania arcyksięcia Ferdynanda. Kardynał Rampolla został otruty przez Jezuitów. Papież Pius XI. jest ukrytym Jezuitą. Mussolini musiałby drżeć przed zemstą Jezuitów, gdyby kiedykolwiek ich rozkazów nie posłuchał.

„Osservatore Romano" proponuje, by listę grzechów O.O. Jezuitów uzupełnić jeszcze rzeczywistym i największym ich występkiem, którym jest to, że doprowadzili masonów do całkowitego postradania rozumu.

Taksówka na chodniku

Warszawa, 8. 10. (Tel. wł.) Wczoraj późnym wieczorem taksówka wjechała na chodnik przy zbiegu ulic Marszałkowskiej i Wspólnej, przewróciła stragan z kwiatami i otarła się aż o mur domu. Dwie osoby ciężko ranne.

Obrazki wyborcze

„Orędownik Wielkopolski" zamieszcza następujące obrazki wyborcze:

Noc z soboty na niedzielę. Godzina późna. Bojówka sanacyjna (lista nr. 11) zjawia się przed gmachem „Orędownika" i „Kurjera". Przyszli, aby na znienawidzonych murach nakleić swoje sążniste płachty, nawołujące wyborców dla sanacji.

Portjer — słaby, na płuca chory człowiek, zakazuje im szpecenia murów. Bandyci napadają biedaka, biją do nieprzytomności, kaleczą ciężko w głowę i — gdy pomoc nadeszła — zbiegają jak tchórze. Pokaleczonego portjera opatrzyć musiało pogotowie lekarskie.

* * *

Inna banda bojówkarzy tej samej „jedenastki" — obstawiła bramę, prowadzącą do sekretarjatu Stronnictwa Narodowego przy św. Marcinie 65. Nikogo nie wpuszczano, nikogo wypuścić nie chciano. Dopiero większa gromada „Młodych" Obozu Wielkiej Polski wraz z przywołaną policją zaprowadziła spokój i — uwolniła bramę i wejście od — „sanacyjnej" blokady.

* * *

Podobnych „bohaterskich" czynów — dopuściły się bojówki „jedenastkowe" przed domem naszego wydawnictwa przy ul. 27 Grudnia. Tutaj grożono ludziom „dziesiątki" browningami i kijami. Rewolwerowcami zajęła się policja, odprowadzając ich na główną komendę, skąd ich jednak później — uwolniono. Za wszystkie te „rycerskie" czyny, dostała się „jedenastce" sanacyjnej zapłata w postaci zupełnego pogromu wyborczego, a zwycięstwa listy narodowej.

* * *

Niedziela. Godzina 4 i pół popołudniu... Wybory mają się ku końcowi. Do biura wyborczego przy Piekarach wchodzi zdyszana niewiasta ze stanu robotniczego. Pyta — o męża zaufania „dziesiątki".

— Panie — odzywa się kobieta — byłam w trzech biurach, nie pozwolą mi głosować, bo nie jestem tam zapisana. Szkoda przecież jednego głosu.

— Gdzie pani mieszka?

— Tam a tam...

— A gdzie pani mieszkała przedtem?

— Tam a tam...

— Niech pani idzie na ul. Matejki — tam pani głosuje...

Za godzinę zjawia się ta sama kobieta w biurze na Piekarach, dziękuje mężowi zaufania za informacje — bo — zdążyła na Matejki, oddając głos na — dziesiątkę.

Oto szczyt obowiązkowości i poświęcenia!

* * *

Wybory się skończyły. Obliczanie głosów po biurach i w magistracie. — Przed gmachem naszych pism tysiączne tłumy ludności, żądnej wieści o zwycięstwie. Z balkonu redaktorzy nasi — co pewien czas obwieszczają wyniki...

Socjaliści — klapa! brawo! — krzyczy ludność. Komuniści spadli w liczbie o tysiące... Ciszak — leży! dwa mandaty! Ballenstaedt (ciszakowiec!) przepadł! Publiczność bije brawo, krzycząc „niech żyje dziesiątka!" Sanacja — poniosła zupełną klęskę! Straciła wobec wyborów sejmowych tylko — 15 tysięcy głosów!

Ludność wznosi okrzyki: Precz z sanacją! Do Będzina! Niech żyje Poznań!

Jadą Św. Marcinem tramwaje... nadjeżdża właśnie — „jedenastka" Ludność woła zatem: Precz z „jedenastką"! Nie przepuścimy „jedenastki". Inni atoli wołają: Puścić tramwaj! niech żyją tramwajarze! Głosowali na „dziesiątkę". Wiwat tramwajarze! niech żyje „dziesiątka". I tak do późnej nocy, do ostatecznego ogłoszenia wyniku: Niemcy i Żydzi 2 mandaty. Socjaliści — 2 mandaty! Ciszak 2 mandaty.

Lista narodowa blisko 40 tysięcy głosów! — 33 mandaty!

Niech żyje naród! Niech żyje Poznań!

A wietrzyk nocny niesie te echa na całą Polskę, niesie do Warszawy, która z podziwem patrzy — jak to Poznań załatwia się z — majową sanacją i jej przyjaciółmi!

SPORT

Boks

Lipsk — Poznań zawody bokserskie dwóch reprezentacyjnych drużyn wywołały ogromne zainteresowanie wśród publiczności i władz. Najlepszym dowodem, jakiem uznaniem cieszą się imprezy urządzane przez Pozn. Okr. Zw. Boks. jest fakt objęcia protektoratu nad niedzielnym meczem przez najwyższą władz sportową m. Poznania „Miejski Komitet Wych. Fiz. i Przysposobienia Wojskowego". Jak się dowiadujemy, kilka firm poznańskich wyznaczyło piękne nagrody. Walki te odbędą się 13 bm. w sali kina „Metropolis" o godz. 12. Lipsk wystawił poniższą drużynę: Breitenborn (w. musza), Oehma (w. kogucia), Bernhardt (w. piórkowa), Mikan (w. lekka), Jakobi (w. półśrednia), Polter II (w. średnia), Pietsch (w. półcięż.). Skład Poznania ustalono następująco: Kokociński, Forlański, Stępniak, Anioła, Arski, Majchrzycki, i Wiśniewski. Sędziuje kpt. Baran.

Gry ruchowe

Finał koszykówki o mistrzostwo Polski rozegrany zostanie sposobem turniejowym w Krakowie. Do finału weszły następujące drużyny: „Czarna Trzynastka" (Poznań), „Polonja" (Warszawa), „Cracovia" i „Pogoń" (Lwów). Tytułu mistrza broni „Czarna Trzynastka".

Lekka atletyka

Petkiewicz wedle doniesień PAT wyjeżdża do Paryża by startować w niedzielę w „Prix Roosevelt" na dystansie trzech mil angielskich. Wedle tymczasem doniesień francuskiej prasy sportowej wspomniany bieg odbędzie się tylko przy udziale francuskich zawodników, taką przynajmniej decyzję powziął organizujący go „Racing Club". Czy nie wyniknie zatem znów przykre nieporozumienie, jak w związku z ostatnim wyjazdem naszych lekkoatletów do stolicy Francji i czy P. Z. L. A. zabezpieczył się w tym względzie?...

Bieg na przełaj o mistrzostwo Polski ostatnia konkurencja w walce o „Łucznika" odbędzie się w niedzielę w Król. Hucie na dystansie 10 klm. „A. Z. S." mobilizuje swe najlepsze siły z Milczem, Jaworskim, Kostrzewskim, Poleskim, Malanowskim na czele. Z innych zawodników liczyć się należy poważnie z Sarnackim (Warszawianka), Sawarynem (Pogoń-Lwów) i Motyką (A. Z. S. - Kraków). Kto będzie bronić barw „Polonji" — narazie jeszcze niewiadomo.

Piłka nożna

W niedzielę odbędą się następujące mecze ligowe: W Warszawie „Legja" walczyć będzie z „Wisłą", we Lwowie „Pogoń" spotka się z „ŁKS", w Łodzi „Turyści" grają z „Garbarnią", w Poznaniu odbędzie się mecz „Warta" — „Czarni", wreszcie w Krakowie „Cracovia" walczy z „I. F. C.".

Wioślarstwo

Międzygimnazjalne zawody, pierwsze tego rodzaju młodzieży szkolnej odbyły się na Warcie w sobotę i w niedzielę na trasie 2000 m. W sobotę odbyły się przedbiegi a w niedzielę finały, które przyniosły następujące wyniki: dwójki klepkowe bez sternika: 1. Gimn. Marji Magdaleny, 2. Gimn. Jana Kantego; czwórki klepkowe: 1. Gimn. Marji Magdaleny, 2. Gimn. Marcinkowskiego; dwójki klepkowe ze sternikiem: 1. Gimn. Marji Magdaleny, 2. Gimn. Jana Kantego. Udział w zawodach brały następujące gimnazja: M. Magdaleny, Marcinkowskiego, Jana Kantego i matem. przyrodnicze Bergera.

ODOL
działa jak następuje:
1.
Czyści gruntownie i trwale dezynfekuje usta i zęby;
2.
Odświeża, pobudza i ożywia system nerwowy;
3.
Usuwa przykry zapach z ust i nadaje oddechowi świeżości.
Tw 442

Panflavin w PASTYLKACH do odkażania jamy ustnej i gardła.

Kino Renaissance, Kantaka 8/9
Od 8. 10. — 13. 10. bpw 774
Płonący okręt
sensacyjny film morski.
W roli głównej Mary Kid i Andre Nox.

Panflavin w PASTYLKACH dla ochrony przed zapaleniem gardła i zaziębieniem
Do nabycia w aptekach

Wyroby Fabryki Perfum
„GEORG DRALLE"
otrzymały na 6-ciu wystawach światowych najwyższe odznaczenia
Grand Prix
nw 4848

Dalsze wyniki wyborów na prowincji

W Wielkopolsce

Gębice

Ogółem głosowały 483 osoby. Lista narodowa nr. 1 odniosła świetne zwycięstwo, bo 347 głosów i 5 mandatów, na ogólną liczbę 6.

Lista „sanacyjna" nr. 2 skupiła tylko 135 głosów, uzyskując 1 mandat.

Lista niemiecka nr. 3 została ze względów formalnych unieważniona w odpowiedzi na co Niemcy wstrzymali się od głosowania.

Kępno

Dokładne wyniki przedstawiają się następująco:

Lista narodowa nr. 2 — 882 głosy i 8 mandatów,

lista restauratorów (narodowa) nr. 5 — 330 głosów i 2 mandaty,

lista urzędników (narodowa) nr. 4 — 216 głosów i 1 mandat,

lista N. P. R. nr. 3 — 878 głosów i 6 mandatów,

lista żydowsko-niemiecka nr. 1 — 166 głosów i 1 mandat.

Listy nr. 2, 4 i 5 były zblokowane. Listy narodowe rozporządzają ogółem 11 mandatami na ogólną liczbę 18.

Koronowo

Lista Narodowego Bloku Gospodarczego nr. 3 — 8 mandatów,

lista t. zw. zjednoczona, skupiająca N. P. R., „sanację", P. P. S. itd. 9 mandatów,

lista niemiecka nr. 1 — 1 mandat.

Łabiszyn

Z pośród list polskich uzyskała lista nr. 1 — 183 głosy i 3 mandaty, lista nr. 3 — 27 głos. (bez mandatu), lista nr. 4 — 314 głosów i 5 mandatów, lista nr. 5 — 105 głosów i 1 mandat, lista nr. 6 — 87 głosów i 1 mandat.

Lista niemiecka nr. 2 uzyskała 119 głosów i 2 mandaty. Otrzymałaby tylko 1 mandat, gdyby nie rozbicie list polskich.

Miejska Górka

Lista narodowa nr. 1 uzyskała bezwzględną większość, bo 5 mandatów na ogólną liczbę 9.

Lista nr. 2, zbliżona do dawniejszej 30-ki — 2 mandaty.

Lista „sanacyjna" nr. 3 — 2 mandaty.

Wynik wyborów oznacza silne przesunięcie w kierunku obozu narodowego.

Murowana Goślina

Listy narodowe uzyskały bezwzględną większość, bo 4 mandaty na ogólną liczbę 6. Z tego lista przemysłowców zdobyła 3 mandaty, lista obywatelska 1 mandat.

Lista „sanacyjna" uzyskała 1 mandat a P. P. S. 1 mandat.

Na listę komunistyczną padły 74 głosy; nie zdobyła ona żadnego mandatu. Głosowało 65 proc. uprawnionych.

Nowe Miasto nad Wartą

W wyniku wyborów lista narodowa nr. 1 uzyskała 273 głosy i 4 mandaty na ogólną liczbę 6.

Lista „sanacyjna" nr. 2 — 192 głosy i2 mandaty.

Jest to dla „sanacji" wynik bardzo słaby, biorąc pod uwagę szaloną agitację, jaką rozwinęła.

Rychtal

W Rychtalu, miasteczku położonem na pograniczu Śląska, gdzie Niemców jest dotychczas bardzo dużo, lista polska zdobyła 3 mandaty, a lista niemiecka również 3.

Strzelno

W wyniku wyborów do rady miejskiej lista Bloku Gospodarczego nr. 2 uzyskała 401 głosów i 4 mandaty.

Lista Ch. D. nr. 4 — 440 głosów i 5 mandatów,

lista N. P. R. nr. 3 — 469 głosów i 2 mandaty,

lista p. Szydzika nr. 6 — 210 głosów i 2 mandaty,

lista sanacyjna nr. 5 — 164 głosy i 1 mandat,

lista niemiecka nr. 1 — 175 głosów i 1 mandat.

Ugrupowania narodowe mają w nowej radzie znaczną większość. Na 2 780 głosów głosowało 1 859 osób.

Wronki.

W mieście naszem, opanowanem dotychczas przez lewicę i „sanację", świetne zwycięstwo uzyskała lista narodowa, uzyskując 991 głosów i 7 mandatów na ogólną liczbę 12.

Lista ciszakowców nr. 1 zdobyła 671 głosów i 5 mandatów.

Głosowało 1669 osób, t. j. 68 proc. uprawnionych do głosowania.

Na Pomorzu

Chojnice

Bezwzględną większość uzyskała lista nr. 1 Zjednoczenia Polaków, bo 2 905 głosów i 18 mandatów na ogólną liczbę 30.

Lista P. P. S. nr. 3 — 772 głosy i 5 mandatów,

lista niemiecka nr. 2 — 1 278 głosów i 7 mandatów,

lista nr. 4 Zjednoczonych Robotników — 88 głosów, bez mandatu.

Na 6 600 uprawnionych głosowało 5 043, czyli 71.6 proc.

Działdowo

Lista narodowa nr. 5 — 476 głosów i 5 mandatów,

lista właścicieli nieruchomości nr. 3 — 158 głosów i 1 mandat,

lista t. zw. „Stanu Średniego" nr. 4 — 82 głosy i 1 mandat,

lista N. P. R.-prawicy nr. 2 — 597 głosów i 7 mandatów,

lista B. B. nr. 6 — 85 głosów i 1 mandat,

lista niemiecka nr. 1 — 232 głosy i 3 mandaty.

Gniew

Lista narodowa nr. 3 zdobyła bezwzględną większość, bo 641 głosów i 7 mandatów na ogólną liczbę 12.

Lista „sanacyjna" nr. 1 — 201 głosów i 2 mandaty,

lista P. P. S. nr. 2 — 121 głosów i 1 mandat,

lista niemiecka nr. 4 — 275 głosów i 2 mandaty.

Grudziądz

Ostateczny wynik wyborów w Grudziądzu przedstawia się, jak następuje:

Lista Chrześcijańsko - Narodowego Zjednoczenia Gospodaczego (Stronnictwo Narodowe i Ch. D.) — 3312 głosów i 11 mandatów.

Lista N. P. R.-prawicy — 3079 głosów i 10 mandatów,

lista odłamu rzemieślników nr. 11 — 467 głosów i 1 mandat,

lista t. zw. stanu średniego (Grobelszczyzna) — 1314 głosów i 4 mandaty,

lista bloku pracowników umysłowych nr. 13 — 278 głosów i 1 mandat,

lista B. B. nr. 1 — 527 głosów i 1 mandat,

lista B. B. S. nr. 3 — 665 głosów i 1 mandat,

lista P. P. S. nr. 2 — 2624 głosy i 6 mandatów,

lista Jedności Robotniczo - Chłopskiej (komuniści) nr. 4 — 223 głosy, a lista lewicy związkowej (również komuniści) 145 głosów; listy te były zblokowane i otrzymały razem 1 mandat,

lista niemiecka nr. 10 — 2402 głosy i 6 mandatów,

lista żydowska nr. 8 — 217 głosów bez mandatu.

Na 21 711 uprawnionych głosowało 14 893 czyli 68,1 proc.

Rezultat wyborów oznacza klęskę t. zw. grobelszczyzny i wogóle „sanacji". Wszystkie trzy listy „sanacyjne" (nr. 1, 3 i 14) uzyskały łącznie 6 mandatów, podczas gdy ugrupowania narodowe rozporządzają 22 mandatami na ogólną liczbę 42, a więc bezwzględną większością.

Kowalewo

Lista narodowa nr. 4 uzyskała najwięcej głosów, bo 373 i 6 mandatów.

Zbliżona do niej lista narodowych rolników nr. 2 — 288 głosów i 4 mandaty. Razem obie te listy uzyskały 10 mandatów na ogólną liczbę 18, a więc bezwzględną większość.

lista N. P. R. prawicy nr. 6 — 177 głosów i 2 mandaty,

lista „sanacyjna" nr. 5 — 245 głosów i 4 mandaty,

lista P. P. S. nr. 3 — 127 głosów i 1 mandat,

lista niemiecka nr. 1 — 155 głosów i 1 mandat.

Kościerzyna

Listy narodowe uzyskały ogółem 12 mandatów, z czego przypada na listę nr. 4 — 2 mandaty, nr. 5 — 4 mandaty, nr. 8 — 3 mandaty, nr. 11 — 3 mandaty.

Nasza ODZIEŻ ZIMOWA

dla dorosłych, młodzieńców i chłopców, która oprócz gustownego wykonania z najlepszych materjałów odznacza się także wielką taniością, dowodzi ponownie jaknajdobitniej o naszej powszechnie znanej przedsiębiorczości.

Specjalność: Oddział dla dzieci i chłopców.

Ściśle stałe ceny chronią każdego przed jakimkolwiek wyzyskiem!

ŁUCZAK & CO.

Największy specjalny magazyn i fabryka odzieży męskiej i dla chłopców.

nw 4231

Lista N. P. R. prawicy nr. 7 — 4 mandaty.

Lista P. P. S. nr. 6 — 1 mandat.

Trzy listy lokalne, na których m. in. figuruje także pewna ilość „sanatorów", uzyskały ogółem 7 mandatów, z czego przypada na listę nr. 1 — 1 mandat. nr. 2 — 3 mandaty, nr. 3 — 3 mandaty.

Lubawa.

Lista narodowa nr. 2 odniosła zupełne zwycięstwo, zdobywając 11 mandatów na ogólną liczbę 18.

Lista N. P. R. prawicy — 617 głosów i 6 mandatów,

lista „sanacyjna" nr. 3 — 153 głosy i 1 mandat.

Na 2656 uprawnionych głosowało 1918, czyli 73 proc.

Nowe Miasto

Podobnie jak w Lubawie lista narodowa (nr. 5) odniosła zupełne zwycięstwo, zdobywając 10 mandatów na ogólną liczbę 18.

Lista N. P. R. nr. 1 — 2 mandaty,

lista B. B. nr. 3 — 2 mandaty,

druga lista „sanacyjna" nr. 4 — 3 mandaty.

lista P. P. S. nr. 2 — 1 mandat.

Podgórz.

Lista narodowa nr. 2 — 294 głosy i 4 mandaty,

lista N. P. R. nr. 3 — 196 głosów i 3 mandaty,

lista urzędnicza (B. B.) nr. 4 — 179 głosów i 3 mandaty,

lista p. Szetmańskiego („sanacja") 343 głosy i 5 mandatów,

lista P. P. S. nr. 1 — 187 głosów i 3 mandaty.

Radzyn

Lista obywatelska nr. 1 — 89 głosów i 2 mandaty,

lista t. zw. gospodarcza nr. 2 (znajdowało się na niej dwóch Niemców) — 313 głosów i 6 mandatów,

lista „sanacyjna" nr. 3 — 181 głosów i 3 mandaty,

lista niemiecka nr. 5 — 59 głosów i 1 mandat.

Starogard

Największą liczbę mandatów uzyskała lista narodowa nr. 2, bo 1 592 głosy i 11 mandatów,

lista N. P. R.-prawicy nr. 3 — 1 382 głosy i 10 mandatów,

lista „sanacyjna" nr. 1 — 718 głosów i 5 mandatów,

lista niemiecka nr. 4 — 685 głosów i 4 mandaty.

Tczew

Największą liczbę mandatów bo 11 na 24 uzyskała lista Stronnictwa Narodowego nr. 5, na którą padło 3 009 głosów.

Lista N. P. R. nr. 4 — 1 816 głosów i 6 mandatów,

lista „sanacyjna" nr. 3 — 1 391 głosów i 5 mandatów,

lista P. P. S. nr. 2 — 607 głosów i 2 mandaty,

lista niemiecka nr. 1 — 1 611 głosów i 6 mandatów.

Na 10 554 uprawnionych głosowało 8 467, tj. 80,2 procent.

Tuchola

Wynik wyborów jest następujący:

Lista „Piasta" nr. 1 — 183 głosów i 2 mandaty,

lista niemiecka nr. 2 — unieważniona,

lista urzędnicza (B. B.) 196 głosów i 3 mandaty,

lista Polskiego Bloku Gospodarczego nr. 5 unieważniona,

lista ciszakowców 108 głosów i 1 mandat,

lista P. P. S. nr. 6 — 99 głosów i 1 mandat,

lista N. P. R. nr. 7 — 274 głosy i 5 mandatów,

lista B. B. nr. 8 — 136 głosów i 2 mandaty,

lista rolnicza nr. 10 unieważniona,

lista narodowo-rzemieślnicza nr. 11 — 299 głosów i 4 mandaty.

Głosowało 1 970 osób, czyli 90 proc.

Przez szybkę

Instynkt tłumu

— Dla towarzystwa dał się cygan powiesić! — mawiała moja niańka, przepijając do listowego. Był on wielkim naszym tj. moim i niańki, przyjacielem, a przepijanie powtarzało się regularnie przy niedzielnych wizytach w kuchni.

Nie wiem, jak tam było z tym cyganem, ale sama maksyma kryje w sobie dużo mądrej refleksji. Człowiek jest stworzeniem towarzyskiem, człowiek kocha towarzystwo.

Jest w człowieku jakaś ukryta siła, która pcha go poprostu do innych ludzi i każe mu robić, to co tamci.

Człowiek, który pije do lustra, albo do karafki — słusznie może być nazwany pijakiem. Kto się upija w licznem gronie, jest tylko człowiekiem towarzyskim.

Jegomość, który, idąc ulicą, śmieje się sam do siebie, wywołuje zdziwienie i lekką pogardę. W towarzystwie można wyć z uciechy na całe kino na najgłupszym filmie.

Wiemy z doświadczenia, jak trudno oprzeć się i przejść spokojnie, gdy widzimy tłum zebrany przed oknem wystawowem, lub gdy kilka osób stoi na ulicy, wniósłszy twarze i oczy w niebo. Jak trudno nie pobiec z licznym tłumem, który spieszy ujrzawszy straż pożarną, Pogotowie, albo awanturującego się pijaka. Świetne objawy tego towarzyskiego instynktu obserwować można na Wesołem Miasteczku. Niech tylko kilka osób zatrzyma się przed jakiemś rozrywkowem stoiskiem. W przeciągu kilku minut zbiera się tłum i impreza momentalnie zaczyna cieszyć się szalonem powodzeniem.

Swego czasu, kiedy nie wygasła jeszcze we mnie żądza zrobienia majątku na Wystawie, obmyślałem taką imprezę. Buduje się pawilon, w środku nic, zewnątrz napis: „Wejście darmo!" Angażuje się kilkunastu panów, których zadaniem jest robić tłok u wejścia. To wszystko. A efekt? Tłum się zbiera, tłum wchodzi do pawilonu. Wypuszcza się ludzi pojedyńczo przez wąski korytarzyk pod hasłem: „Wyjście złotówkę".

Organizacja imprezy bardzo tania, więc zyski ogromne.

Co?! Państwo myślą, że nie miałbym powodzenia? Bagatela! Musiałbym nawet wprowadzić passe-partout.

Człowiek, który raz wpadł, przyszedłby drugi raz, gdyby ujrzał tłok przy wejściu.

Nieprawda? A czy pan nigdy nie stał pół godziny z zadartą głową, badając czego tam tłum po niebie szuka?

Instynkt tłumu, to potężna rzecz.

X. Awery.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Na terenach niezapomnianej „Wuńci"...

Trudności przy rozbiórce większych eksponatów — Wszędzie wre praca — Komornik na „Wesołem Miasteczku" — Ostatnia wycieczka

Zwózka eksponatów wystawowych szczególnie z działu ciężkiego przemysłu postępuje ze zrozumiałych zresztą przyczyn powoli i prawdopodobnie trwać będzie kilka nawet tygodni. Samo rozmontowywanie kolosalnych maszyn, rozlokowanych w hali ciężkiego przemysłu, zajmie najwięcej czasu.

Jedną z najważniejszych przeszkód w tym dziale jest również zwózka i skomplikowany ładunek eksponatów do wagonów. Jakkolwiek przez cały dzień od wczesnego ranka aż do późnego wieczora po terenach uwijają się wozy ciężarowe i samochody, ładowanie jednak wymaga jeszcze większej ilości wozów i samochodów.

Mimo tych wszystkich trudności technicznych, praca na terenach A. B. i C wre w tempie przyspieszonem od rana do późnej nocy. W tej chwili pierwsza część wystawy zamieniła się, jak dawniej, w ogromny warsztat pracy. Likwidacja postępuje w nadzwyczaj szybkiem tempie ze względu na ułożone już zgóry przygotowania w związku z Międzynarodową Wystawą Komunikacyjną, która prawdopodobnie obejmie wszystkie tereny, a której otwarcie ma nastąpić w drugiej połowie roku przyszłego.

Eksponaty wszystkich innych działów są już popakowane i czekają na transport. Jedynie hala ciężkiego przemysłu, Wieża Górnośląska i pawilon przemysłu metalowego (dawniej pałac Targowy) mieszczą jeszcze dużo okazów. Podobne trudności likwidacyjne połączone są z opróżnieniem pawilonu P. K. P. Jest rzeczą nie do wykonania, ażeby te wszystkie kolosalne ośmio i dziesięcio kołowe parowozy rozebrać, względnie w całości przetransportować na miejsce przeznaczenia w krótszym czasie.

Tereny zachodnie w głównej części są już zlikwidowane. Tu i ówdzie po pawilonach znajdzie się jeszcze dwa lub trzy stoiska nierozebrane, reszta zaś eksponatów leży już zapakowana i czeka na transport, większość jednakże już wysłano.

Teren „Wesołego miasteczka" przedstawia obecnie niczem jakieś rumowisko. Sięgające dawniej het wysoko różne kolejki górskie i wodne i „koła śmiechu" itp. leżą rozmontowane, tworząc olbrzymie góry desek i belek. Transport tych rzeczy również nie jest łatwy. Ponadto, jak wiadomo, kolejka górska i wodna zostały zainstalowane na „Wesołem Miasteczku" przez Niemców z Berlina i Hamburga. Otóż dowiadujemy się z wiarygodnego źródła, że właściciele tych kolejek zalegają z podatkami i opłatami, przypadającemi na nich z tytułu wystawców. Sumy są dość wysokie, wobec czego w sprawę tę wmieszał się urzędowo komornik i eksponaty zarekwirował do chwili uregulowania zaległości. Narazie nie wiadomo kiedy to nastąpi.

* * *

W tych dniach, krótko po oficjalnem zamknięciu wystawy do Poznania przyjechała z Francji większa wycieczka, złożona z naszych rodaków. Celem tej wycieczki było zwiedzenie P. W. K. Rzecz naprawdę dziwna, że organizatorowie tej wycieczki nie zorjentowali się, kiedy nastąpi zamknięcie wystawy. Wielka szkoda. Dzięki staraniom pewnych czynników, rodacy z Francji jednak wystawę zwiedzali, podziwiając jej kolosalny rozmach i znaczenie. Nie ponieśli oni tak wielkiej szkody, bo eksponaty wówczas prawie jeszcze były nienaruszone. (tr.)

KALENDARZYK

Wtorek, 8 października 1929

Słońce: wschód 6,05; — zachód 17,14; — długość dnia 11 godz. 9 min.

Księżyc: wschód 12,42; — zachód 19,31; — przed I. kwadrą.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Wtorek, godz. 7 rano: Temperatura powietrza wysoka plus 12 st. C., pochmurno, wiatr wschodni, ciśnienie atmosferyczne umiarkowane 753 mm. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 21 st. C., najniższa plus 11 st. C.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych: — 0,18 m.

Kal. rz.-kat.: Brygida; jutro Dyonizy.

Kal. słow.: Wojsława; jutro Domogost.

Zebrania

Jutro o 18 Rada Miejska w ratuszu; o 19,30 Sodalicja Pań Konfekcyjnych, w sali OO. Jezuitów;

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka 27 Grudnia, ulica 27 Grudnia 18.
Apteka pod Złotym Lwem, Stary Rynek 75.
Apteka św. Piotra, pl. Świętokrzyski.
Jeżyce: Apteka pod Gwiazdą, ul. Kraszewskiego 12.
Łazarz: Apteka przy Parku Wilsona, ul. Marsz. Focha 98.
Wilda: Apteka pod Koroną, G. Wilda 61.
W innych dzielnicach miasta apteki tam się znajdujące.

OSOBISTE

— * **Promocja.** Dnia 8 bm. odbyła się w Uniwersytecie Poznańskim promocja na doktora medycyny p. Witolda Adamka z Poznania. Nabożeństwo na jego intencję odprawił w kościele OO. Franciszkanów ks. prob. Jezierski z Biskupic.

— * **Srebrne gody.** P. Bronisław Andrzejewski, zam. przy ul. Piaskowej 3 obchodzi w dniu 12 bm. z małżonką swą Heleną z Kirszkich srebrne gody małżeńskie. Na intencję Jubilatów odprawi się w dniu tym msza św. w kościele św. Wojciecha o godz. 9. Jubilatom na dalszą drogę wspólnego pożycia „Szczęść Boże".

— * **Srebrne gody małżeńskie** obchodzi dnia 9 bm. p. Tomasz Szan z małżonką Anielą z Łukaszewiczów, Wielkie Garbary 14. Msza św. na intencję Jubilatów odbędzie się w niedzielę, 13 bm. o godz. 8 w kościele farnym.

— * **Złoty jubileusz pracy** obchodzi 15 bm. p. Piotr Andrzejewski, G. Wilda 77/79, jako kasztelan szkolny,

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * **Zebranie Koła T. N. S. W.** Tow. Nauczycieli Szkół Średnich i Wyższych odbędzie się w piątek, dnia 11 bm. o godz. 18 w auli Seminarjum Nauczycielskiego, ul. Ratajczaka 30. P. S. Dybczyński, naczelnik Wydziału Kuratorjum O. S. P., wygłosi ciekawy odczyt p. t. „Szkolnictwo zawodowe w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej". Wstęp wolny. Goście mile widziani.

— * **Nadzwyczajne zebranie byłych kasjerów i kontrolerów P. W. K.** odbędzie się w czwartek, dnia 10 bm. o godz. 18 w lokalu p. Jarockiego przy ul. Masztalarskiej 7. Na porządku obrad między innemi sprawozdanie z odbytych konferencyj z dyrekcją P. W. K.

— * **Z Sodalicji Pań Akademiczek** (dawn. Sekcja Akademicka Sodalicji Pań Miejskich). Zebranie w niedzielę, dnia 13 bm. o godz. 11 w lokalu Katol. Związku Polek, św. Marcin 68 I. ptr. — Nabożeństwo sodalicyjne o godz. 9,30 w kaplicy p. Wilczyńskiej, ul. Zielona 2. dom ogrodowy ptr.

WYCHOWANIA, KURSY

— * **Poznańskie Tow. Kursów Technicznych** organizuje podobnie jak w poprzednich latach, kursy wieczorowe dla pracowników w przemyśle metalowym (I i II kursy) i dla mistrzów elektromonterów (I i II kursy). W program kursów dla metalowców wchodzą: rysunki, matematyka, obróbka i zajęcia praktyczne, maszynoznawstwo, technologja, kalkulacja. Wykłady dla elektromonterów zawierają poszczególne działy elektrotechniki. Zapisy na pierwsze kursy odbywają się w kancelarji Państwowej Szkoły Budowy Maszyn w Poznaniu, ul. Kluczborska 5, od 17 do 19 godz. W razie dostatecznej ilości kandydatów, kurs dla metalowców będzie tak zorganizowany, aby mogli uczęszczać pracownicy zakładów, pracujących na 2 zmiany. Poza tem przy Państwowej Szkole Budownictwa od 2 grudnia rozpocznie się drugi kurs uzupełniający meljoracyjny dla tych, co ukończyli podobny pierwszy kurs poprzedniego roku. Zapisy w kancelarji Szkoły.

— * **Kursy dla pielęgniarek społecznych.** Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej otwiera przy Klinice Pedjatrycznej Uniwersytetu Warszawskiego z dniem 25 listopada br. bezpłatne 7-miesięczne kursy dla pielęgniarek społecznych na stacjach opieki nad matką i dzieckiem dla 50 słuchaczek. Ministerstwo przeznacza dla 40 słuchaczek stypendja po 700 zł, płatne w ratach miesięcznych po 100 zł. Podania o przyjęcie na kurs winny kandydatki wnieść do Urzędu Wojewódzkiego — Wydziału Pracy i Opieki Społecznej do dnia 10 bm. Do podania należy **dołączyć: życiorys, świadectwo lekarskie,** stwierdzające zdolność do pracy w roli pielęgniarki społecznej i odpisy świadectw szkolnych. Na kursy przyjęte być mogą kandydatki, posiadające świadectwo z ukończenia przynajmniej 7-oddziałowej szkoły powszechnej lub 4 klas szkoły średniej, w wieku od 18 do 30 lat. — Pierwszeństwo do zakwalifikowania będą miały kandydatki, posiadające wyższy cenzus naukowy, oraz te, które będą mogły wykazać się praktyką w stacji opieki nad matką i dzieckiem lub w żłóbku w charakterze pielęgniarki społecznej, wzgl. kandydatki, które zajmowały się pracą społeczną w jakiejkolwiek innej dziedzinie. Zarówno słuchaczki stypendystki, jak i będące na własnem utrzymaniu obowiązane będą mieszkać we wspólnej bursie pod kierunkiem i opieką instruktorek, za opłatą mniejwięcej 150 zł miesięcznie. Słuchaczki, korzystające z stypendjum, obowiązane będą po ukończeniu kursów pracować 3 lata w charakterze pielęgniarki społecznej w miejscowości, wskazanej przez Urząd Wojewódzki, oczywiście za ustalone wynagrodzenie.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **O otwarcie Parku Wilsona.** Piszą nam z miasta: Uboga pod względem ogrodów publicznych dzielnica łazarska z powodu P. W. K. zrezygnować musiała na cały rok z korzystania z parku Wilsona. Czy jednak obecnie, po zamknięciu wystawy, sprawa oddania do użytku publiczności tego parku jest doprawdy tak trudna? Wszak tę część parku, na której stoją budynki wystawowe, z łatwością i minimalnym kosztem można odgrodzić siatką, drutem itp. od pozostałej części parku i w ten sposób mieszkańcy a przedewszystkiem dzieci z tej części miasta korzystniej mogliby używać ostatnich promieni słonecznych tegorocznej pięknej jesieni, niż przebywając na zakurzonych ulicach, jak to się obecnie dzieje.

— * **O wodę na stacji Tama Garbarska.** Na stacji Poznań — Tama Garbarska brak już od lutego br. wody do picia jak i do innego użytku. Wodę trzeba przynosić z odległości 1 km. Przyjeżdżająca względnie odjeżdżająca publiczność nie może tutaj wody do picia osiągnąć. Kilkakrotne zażalenia u zawiadowcy stacji pozostały bez skutku. O ileby pożar powstał, to cały dworzec musiałby paść jego ofiarą. Jak nas naczelnik stacji informował, to rury od wody w czasie ciężkich mrozów popękały i D. K. P. dotąd nie zajęła się naprawą.

— * **Targi Poznańskie** rozpoczną się 27 kwietnia 1930 r. i trwać będą do 4 maja 1930 r. włącznie. Odbywać się będą one na terenie „A". Rozpisano konkurs na plakat reklamowy. Termin składania prac konkursowych upływa z dniem 15 bm. (z.)

— * **Założenie Tow. Wyd. „Polskiej Armji Błękitnej".** W tych dniach w biurze notarjusza dra. Konrada Kolszewskiego w Poznaniu zostało założone powyższe Towarzystwo. Równocześnie wybrano jego władze po poprzedniem przyjęciu statutu. Wstępnym krokiem było zebranie w dniu 27 lipca br. podczas Zjazdu Hallerczyków w Poznaniu, w którem to zebraniu wzięli udział przedstawiciele społeczeństwa ze wszystkich większych miast Polski i na którem jednocześnie powzięto uchwałę powołania do życia Towarzystwa. Całe wydawnictwo „Polskiej Armji Błękitnej" będzie opracowywane w ciągu kilku lat i wydane będzie w kilkunastu zeszytach Redakcja znajduje się w Warszawie. Na czele jej stoją pp.: pułk. dr. I. Modelski i pułk. Fr. Arciszewski. Prace przedwstępne, programowe i przygotowawcze prowadziła dotychczas komisja, która też wydała własnym nakładem i staraniem zeszyt wstępny wydawnictwa. Siedziba Towarzystwa znajduje się w Poznaniu, ul. Szamarzewskiego 2. (z.)

KRONIKA WYPADKÓW

— * **Eksplozja kotła.** Wczoraj wieczorem eksplodował kocieł w odlewni żelaza fabryki „Wiepofana" przy ul. Dąbrowskiego 81. Wskutek wybuchu wypadły z okien szyby. Wypadku w ludziach na szczęście nie było. (k.)

— * **Wypadek samochodowy.** Knopkiewicz Ignacy, zam. przy G. Wildzie 100, został dnia 5 bm. na Górnej Wildzie na rożnik ul. Głębokiej najechany przez samochód P. Z. 43 232, wskutek czego odniósł obrażenia lewej ręki i głowy. (z.)

— * **Samobójstwo.** Odstawiono do szpitala miejskiego Praksedę Michnikowską, zam. przy pl. Św. Krzyskim u p. Borowczyka, która w celu pozbawienia się życia spożyła większą ilość sublimatu. — Wymieniona po kilku godzinach zmarła. (z.)

KRONIKA POLICYJNA

— * **Napady rabunkowe.** P. Karol Leśniek, zamieszkały przy Komandorji, doniósł, że na ul. Maltańskiej zaczepiony został przez nieznanych osobników i uderzony tępem narzędziem w głowę, wskutek czego utracił przytomność. Napastnicy skorzystali z okazji i skradli mu portmonetkę, zawierającą około 20 zł, lusterko, szelki, pasek i kapelusz. — P. Szałaga Józef, plut. 3 p. lotn. w Ławicy doniósł że na szosie Wronczyn-Czempiń został napadnięty przez nieznanych napastników, przyczem skradziono mu rower. (z.)

— * **Kradzieże i włamania.** Z pawilonu włókienniczego P. W. K. skradziono firmie Szweikert z Łodzi 6 mtr. materjału wart. 200 zł. — Firmie Lamek i Ska **z Bielska skradziono z pawilonu P. W. K.** 3 mtr. materjału na ubranie, wart. 100 złotych. — P. Franciszkowi Ratajskiemu, przedstawicielowi fabryki łączników i wyrobów lano-kutych „Ernest Erbe" w Zawierciu, skradziono łączników i trójników cynkowych z pawilonu metalowego stoiska 8/7 za 350 zł. — P. Matuszewskiemu Czesławowi, przedstawicielowi firmy J. M. Wendajch w Toruniu, skradziono z stoiska 18 pawilonu działu chemicznego 2 stoły i chodnik, wart. 150 zł. — Na szkodę Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu skradziono rower pozostawiony przed Kasą Chorych, wart. 100 zł. (z.)

U ludzi z nieregularnem działaniem serca, szklanka naturalnej wody gorzkiej **Franciszka Józefa** stosowana codziennie zrana naczczo powoduje lekkie wypróżnienie. Lekarze specjaliści chorób sercowych twierdzą, że nawet przy ciężkich wadach serca woda **Franciszka Józefa** działa pewnie i bez żadnych komplikacyj. nw 4554

Z OSTATNIEJ CHWILI

— * **Prądem elektrycznym** został porażony w Wapnie w pow. wągrowieckim 31-letni górnik Andrzej Nowak, zajęty zawieszaniem lampy elektrycznej. Porażenia były tak ciężkie, iż Nowak zmarł jeszcze w tym samym dniu. (k.)

— * **Oddalił się z domu rodzicielskiego** w Pożarowie w pow. szamotulskim umysłowo chory Kazimierz Pucek. Kilkudniowe poszukiwania nie dały wyniku. (k.)

— * **Samochód wpadł do rowu** na szosie pomiędzy Obornikami a Czarnkowem. Przyczyną wypadku było pęknięcie opony i zerwanie się hamulca. Kierujący samochodem właściciel Ludwik Krzymiński z Poznania wyszedł bez szwanku, natomiast żona jego doznała lekkich pokaleczeń. (k.)

— * **Postrzelony został** w rękę z rewolweru w restauracji Tietza w Rożnowie w pow. obornickim zamieszkały tam Franciszek Gracz w czasie sprzeczki z Franciszkiem Nadolnym. (k.)

— * **Widłami w głowę** uderzył robotnik Mieczysław Funtel we Wrzeszczu w pow. nowotomyskim robotnika Andrzeja Walczaka, którego z powodu silnego wstrząsu mózgu odesłano do zakładu SS. Miłosierdzia we Lwówku. Funtela aresztowano i odstawiono do więzienia sądowego w Pniewach. (k.)

— * **Motocykl** wpadł na drodze pomiędzy Bralinem a Golą w pow. kępińskim na jadącego rowerem nauczyciela Wilhelma Niewiecierzała z Czernina. Niewiecierzałę w stanie nieprzytomnym przewieziono do szpitala w Kępnie. Kierowcą motocyklu był Maksymiljan Szudy z Bralina. Narazie nie ustalono, kto zawinił. (k.)

— * **Poparzył się ciężko** w Bojanowie w pow. rawickim 2-letni Bronisław Foks, który w czasie nieobecności rodziców zbliżył się do palącej się maszynki spirytusowej, wywracając płonącą zawartość na siebie. Na dziecku zapaliło się ubranie, a poparzenia były tak ciężkie, iż maleństwo zmarło jeszcze tego samego dnia. (k.)

— * **Z wozem zderzył się** na drodze pleszewskiej pod Ostrowem właściciel majątku Bledzianów Ignacy Czajka, nadjeżdżając motocyklem na wóz gospodarza Jana Jastrzębskiego z Jelitowa. Czajka odniósł ciężkie pokaleczenia, a po opatrunku odstawić go musiano do domu. — Winę ponosi Jastrzębski, który jechał lewą stroną i nie miał światła przy wozie. (k.)

— * **Garaż** spalił się w Odolanowie, przyczem poszedł z dymem znajdujący się wewnątrz samochód własność Piotra Szewczyka. Ponadto spaliła się stodoła Franciszka Namysła wraz z żytem i drzewem budulcowem, wartości około 1 500 zł, które nie było ubezpieczone. Przyczyną powstania pożaru było t. zw. nagłe zwarcie przewodów elektrycznych. (k.)

— * **Przejechała naładowana platforma** firmy Hartwig w Bydgoszczy zamieszkałego tam woźnicę wspomnianej firmy Jana Bibrowskiego. Obrażenia były tak ciężkie, że Bibrowski zmarł w drodze do szpitala. (k.)

Z WIELKOPOLSKI

— * **Wronki.** (Pożar.) W ubiegły czwartek w nocy o godz. 3 wybuchł w zagrodzie p. Bolesława Dudka pożar. Pastwą płomieni padł budynek gospodarczy, mieszczący chlew i stodołę. Wysokość straty szacuje się na 2 000 zł. (wr.)

Dzisiaj w Kinie

Apollo: „Złote piekło".
Aurora: „Cyrk Chaplina".
Bajka: „Zmysły w kajdanach".
Casino: „Pat i Patachon jako gazeciarze".
Colosseum: „Na żółtych wodach Jant-Sen-Kjang".
Corso: „Szpiedzy".
Edison: „Ostatnia bitwa morska".
Kapitol: „Pat i Patachon jako gazeciarze".
Metropolis: „Przedziwne kłamstwo Niny".
Oedon: „O czem się nie mówi rodzicom".
Renaissance: „Płonący okręt".
Słońce: „Burza nad Azją".
Stylowe: „Zadatek na szczęście".
Wilsona: „Szaleńcy".

Czytelnikom Naszym, przejeżdżającym przez

Berlin

przypominamy, że otrzymają najświeższe numery

„Kurjera Poznańskiego“

we wszystkich kioskach gazetowych

na dworcach i w wielkich **hotelach**

Zjazd Izb przemysłowo-handlowych

Wczoraj rozpoczęły się w ministerstwie przemysłu i handlu narady zjazdu delegatów izb przemysłowo-handlowych pod przewodnictwem ministra przemysłu i handlu inż. Kwiatkowskiego. Przy stole prezydjalnym oprócz p. premjera dr. Świtalskiego i ministra przemysłu i handlu Kwiatkowskiego miejsca zajęli panowie: min. reform rolnych Staniewicz, min. komunkacji Kühn, kierownik min. skarbu Matuszewski, min. robót publ. Moraczewski, min. pracy Prystor i wiceminister przemysłu i handlu dr. Doleżal, prezes Banku Polskiego p. Wróblewski, oraz dyrektorowie departamentów i naczelnicy wydziałów min. skarbu oraz przemysłu i handlu. W obradach bierze udział grono najwybitniejszych przedstawicieli naszego życia gospodarczego z p. prezesem Izby przemysłowo-handlowej w Warszawie, b. ministrem inż. Klarnerem na czele.

Otwarcia Zjazdu dokonał p. min. przemysłu i handlu, poczem następne przemówienie inauguracyjne wygłosił premjer Świtalski, w którem zaznaczył, że rząd uważa pierwszy zjazd dedegatów wszystkich izb przemysłowo-handlowych w Polsce za fakt dużego znaczenia. Jeden wielki dział gospodarstwa narodowego został na całym terenie państwa ujęty w formy organizacyjne. Olbrzymia część zadań, które pracę polską w dziedzinie handlu i przemysłu planową i celową uczynić mają, spada na izby przemysłowo-handlowe. „Całe szeregi funkcyj — mówił p. premjer — które mogą i powinny być załatwiane przez samych zainteresowanych, będziecie Panowie mogli w miarę usprawniania swych czynności przejąć od władz państwowych. Bądźcie Panowie pewni, że rząd zatrzymując pełnię swej władzy w regulowaniu tego, co normować jest jego obowiązkiem, nie będzie zazdrosnym o to, że szereg zadań i prac spadnie na organizacje gospodarczego samorządu. Jeżeli jakiś etatyzm wymaga zlikwidowania, to w pierwszym rzędzie nasz rodzimy i najbardziej wśród nas niestety spopularyzowany etatyzm psychiczny, walący na władze państwowe zarówno wszystkie obowiązki, jak i całą odpowiedzialność. Izby przemysłowo-handlowe, z natury swoich zadań, muszą koordynować rozbieżność interesów różnych grup przemysłu i handlu. Jestem przekonany, że Panowie ten ciężki, trudny i żmudny egzamin zdacie“.

Następnie zabrał głos p. minister Kwiatkowski, omawiając zagadnienie rekonstrukcji gospodarstwa Polski. Po krótkiej przerwie przystąpiono do wygłoszenia referatów, z których pierwszy wygłosił dr. Rose na temat usprawnienia naszego bilansu handlowego, poczem wygłosił referat p. dyr. Wartalski.

Po referatach wywiązała się dyskusja, w której wziął m. in. udział dyrektor Centralnego Związku Polskiego Przemysłu i Handlu i Górnictwa p. Wierzbicki, Roger Bataglia i wielu innych. Po dyskusji zabrał głos dyr. dep. handlowego w ministerstwie przemysłu i handlu p. Sokołowski, który w dłuższem przemówieniu poruszył zagadnienie naszego tranzytu handlowego. Trzeci referat w sprawie zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych miast wygłosił prezes Izby przemysłowo-handlowej w Warszawie p. Klarner. Po referacie p. Klarnera przemawiał minister Moraczewski, który podkreślił wielką złożoność zagadnień budowlanych, wskazywał na sposób zdobycia kredytów na cele budowlane, poczem wywiązała się dyskusja nad referatem prezesa Klarnera. W dyskusji wzięli udział pp. Martens, b. min. Michalski, oraz Natanson. Następnie p. inż. Drzewiecki wygłosił referat p. t. „Prawidłowa organizacja jako czynnik postępu.“ Po referacie p. Drzewieckiego p. min. przemysłu i handlu zamknął obrady pierwszego dnia zjazdu delegatów izb przemysłowych i handlowych, odkładając dalszy ciąg obrad na dzień jutrzejszy.

Lista wygranych

„Loterji Fantowej na Budowę Kościoła w Skalmierzycach Nowych“.

25 131 198 246 241 265 271 293 466 468 478
486 551 572 601 603 706 716 738 2 648 3 264
3 476 4 486 4 987 4 814 5 419 5 421 5 431 5 727
5 743 5 759 5 770 5 952 6 717 718 7 143 7 154
7 290 7 978 8 330 8 339 9 087 10 337 10 969
10 986 11 826 11 906 12 307 12 326 13 330 14 053
14 063 14 402 15 011 15 024 15779 15 882 15 912
15 884 17 823 17 839 18 792 19 406 19 667 20 261
20 444 20 276 20 282 20 418 20 684 21 430 22 153
22 552 22 687 23 964 23 970 24 145 24 207 25 101
25 106 25 110 26 135 26 132 27 453 28 221 28 248
29 312 29 324 29327 29 333 29 334 29 651 29 949
30 103 30 134 30 138 30 155 30 310 30 739 30 743
30 772 31 305 31 347 31 982 32295 32331 32 386
32 851 32 932 32 999 33 226 33 272 33 276 33 318
33 811 33 825 34 557 34 560 34 571 35 579 35 597
35 660 36 136 36 652 36 806 36 933 36 98[illegible] 37 089
37 384 38 [illegible]53 39 339 39427 39 430 39 641 39 689
40 076 40 109 40 159 40 221 40 228 40 247 40 263
40 328 40 352 40 391 40 432 40 473 [illegible]0 481 40 485
40 750 40 353 40 864 40 902 40 908 40 943 40 976
40 994 40 999 41 205 41 475 41 493 41 602 42 484
42 570 42 598 42 809 42 852 42 869 43 299 43 609
43 961 44 145 44 334 44 346 44 417 44 443 45 177
45 271 45 833 45 700 45 858 45 560 45 898 46 269
46 271 46 576 47 064 47 129 47 397 47 831 47 862
47 968 48 322 48 323 48 227 47 989 49 964.

Z życia Towarzystw

Z Koła Rodziny Wojskowej w Poznaniu. Na walnem zebraniu w dniu 2 bm. dokonano wyboru nowego zarządu, w skład którego wchodzą panie: Ziołecka Marja, jako przewodnicząca, Bartlizowa, Chilewska, Jurkowa, Lewkowiczowa, Maczewska, Meissnerowa, Piotrowska, Szypczyńska i Tatarowa. Ustępującej byłej przewodniczącej koła pani Cesarowej oświadczyły podziękowanie za pracę w kole w imieniu naczelnego zarządu w Warszawie pani Hajkiewiczowa, jako delegatka i pani Medwanowska. Aktualną sprawą na powyższem zebraniu omawianą była praca w przedszkolu Rodziny Wojskowej w Poznaniu, względnie „sekcji opieki nad dzieckiem“, której przewodniczącą jest p. Dzierżanowska, a nadto weszły panie: Lewkowiczowa jako zastępczyni i pani Muchowa jako sekretarka.

Równocześnie zarząd zawiadamia, że wpisy dzieci do przedszkoli przyjmuje sekretarjat Rodziny Wojskowej od godz. 11 do godz. 13. — Dzieci osób cywilnych będą również przyjmowane, ale za wyższą opłatą. — Przyjmuje się także zgłoszenia (wpisy) do sekcji zawodowej na naukę robót kapeluszy, introligatorstwa i inne. Wpisy otwiera sekcja zabawowa na naukę tańca. Panie cywilne znane kołom wojskowym, uprasza się o wpisy jako nadzwyczajne członkinie Rodziny Wojskowej. — Wpisowe dla pań cywilnych 2 zł., wkładka miesięczna 1 zł., — wpisowe dla pań wojskowych 1 zł., składka miesięczna 50 groszy. Dla członkiń Rodziny — wisy bezpłatnie na kurs sportowy, naukę wioślarstwa, pływania, gimnastyki, tennis pokojowy itp.

POPIERAJCIE TANIE KUCHNIE BO ONE KARMIĄ WSZYSTKICH GŁODNYCH!

RADJO

Programy radjofoniczne

Środa, dnia 9 października 1929 r.

Poznań (335 m) godz. **11.00** transmisja z Wilna nabożeństwa żałobnego w kościele św. Jana przy sprowadzonych z Paryża prochach Joachima Lelewela; godz. **13.00** sygnał czasu; godz. **13.05** koncert gramofonowy; godz. **14.00** notowania giełdowe; godzina **14.15** komunikaty; godz. **17.10** „Żywe iskry“ — recytacje (wygł. prof. Oskar Zawrocki); godz. **17.30** audycje dla dzieci w wykonaniu „Wujcia Czesia“; godz. **18.00** transmisja z Wilna z b. klasztoru OO. Bazyljanów, z okazji 350-lecia U. S. B.; godz. **19.00** nadprogram; godz. **19.15** „Silva rerum“; godz. **19.30** pogadanka francuska (wygł. p. Omer Neveux); godz. **19.45** kronika „Tygodnia Radjowego“; godz. **20.00** akademja muzyczno-literacka ku uczczeniu 150-letniej rocznicy śmierci Kazimierza Pułaskiego. Wykonawcy: Orkiestra 58 p. p. pod batutą kpt. M. Chmielewicza , por. Ciepielowski (odczyt), Władysław Bracki, art. T. P. (recytacja), Włodzimierz Malawski (śpiew); godz. **21.30** słuchowisko literackie z powodu rocznicy śmierci Kazimierza Pułaskiego (transmisja z Warszawy); godz. **22.15** sygnał czasu— komunikaty PAT; godzina **22.30** radjografja; godz. **23.00** muzyka taneczna.

Warszawa (1395 m) godz. **11.00** transmisja z Wilna. Nabożeństwo żałobne przy prochach Lelewela w kościele św. Jana; godz. **12.05** koncert gramofonowy; godzina **13.10** komunikat meteorologiczny; godz. **15.00** komunikat gospodarczy; godz. **15.45** komunikat harcerski; godz. **16.15** program dla dzieci z Wilna; godz. **16.45** koncert gramofonowy; godz. **17.45** koncert popularny w wykonaniu orkiestry P. R. pod dyr. Józefa Ozimińskiego; godz. **19.10** „Skrzynka pocztowa rolnicza“; godz. **19.25** koncert gramofonowy; godz. **20.15** audycja ku czci Kazimierza Pułaskiego; godz. **22.15** komunikaty; godz. **22.30** kilka myśli gentlemana. Wiadomości bieżące; godz. **23.00** muzyka taneczna.

Katowice (416 m) godz. **12.05** koncert gramofonowy; g. **16.15** program dla dzieci z Wilna; godz. **16.45** koncert gramofonowy; godz. **17.15** Olga Ręgorowiczowa: Wykład z zakresu literatury polskiej; godz. **17.45** koncert popularny z Warszawy; godzina **19.05** Kamila Nitschowa: „Z podróży po Skandynawji“; godzinia **19.30** Roman Sumowski: Z Panteonu rycerskiego ducha: „Od Baru do Savannach“. (W rocznicę śmierci Kazimierza Pułaskiego); godz. **20.00** komunikaty sportowe; godz. **20.10** komunikaty Wojewódzkiej Komisji Turystycznej; godz. **20.15** audycja ku czci Kazimierza Pułaskiego z Warszawy; godz. **22.15** komunikaty; godz. **23.00** skrzynka pocztowa w języku francuskim.

Podwyższenie opłat radjowych?

Abonenci radjowi, wpłacający abonament kwartalnie, płacili do tej pory 8 zł. Obecnie donoszą nam z kilku stron, iż poczta żąda od tychże abonentów nie 8, lecz 9 zł. Każda solidna instytucja dotrzymuje umów ze swymi klijentami. Jeżeli poczta nagle bez uprzedzenia o tem swych klijentów jednostronnie zmienia umowę, to — nie wiemy jak to nazwać. Ogłoszenia o podwyższeniu opłat kwartalnych zainteresowani nigdzie nie czytali, proszą tedy publicznie, by im zagadkę tę wyjaśniono.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Żeńskie Tow. Gimn. „Sokół“ Poznań XIII Wilda.** Zebranie plenarne odbędzie się w środę 9 bm. o godz. 20 w lokalu p. Zawadkowej, G. Wilda 75. Na porządku obrad sprawa uroczystości rocznicy gnia zda.

— **Tow. Przemysłowców w Jeżycach.** Plenarne zebranie odbędzie się w środę, dnia 9 bm. o godz. 20 w lokalu p. Kasperkowej, ul. Kraszewskiego 16. Na porządku obrad dalszy ciąg odczytu p. płk. Piekuckiego.

— **Kat. Tow. Rzemieślników Polskich.** Zebranie Kółka Śpiewackiego odbędzie się we środę, dnia 9 bm. o godz. 20 w salce p. Ograbowicza, ul. Ślusarska 6.

— **Tow. Cech. Czeladzi Kołodziejskiej.** Zebranie odbędzie się dnia 10 bm. o godz. 19 u p. Ograbowicza przy ul. Ślusarskiej nr. 6.

— * **Baczność! Tow. Ogródków Działkowych im. Karola Marcinkowskiego** odbędzie swe walne zebranie 11 bm. o godz 18 u p. Kasperkowej przy ul. Kraszewskiego.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: K. Dzikowska, Środa z podziękowaniem za otrzymane łaski z pokorną prośbą o dalsze błogosławieństwo dla całego domu 3 zł. — Ruczkowski, Zakopane 10 zł. — A. Tuliszka, naucz. w Troszczynie zamiast telegramu na ślub pp. Cieślaków z Trutnowa 10 zł. — N. N. z N. 10 zł. — Zdzisław Mueller 10 zł. — Barczak 5 zł. — Urzędnicy firmy H. Cegielski, Poznań pozostałość ze składki na wieniec dla śp. inż. Witolda Zajączkowskiego 40 zł. — Mańka, Chludowo 10 zł. — Kitkowa 10 zł. — K. K. B. 10 zł. — Grzybowska Marja 10 zł. — K. z prośbą o pomoc w wielkiem zmartwieniu 3 zł. — J. K. z prośbą o zdrowie i pomoc w ważnej potrzebie 5 zł. — H. i J. z podziękowaniem za otrzymane łaski z prośbą o dalsze, 5 zł. — N. N. 5 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanemi 1 451,50 zł i 2 dol.

Na chleb św. Antoniego: J. S. za otrzymane łaski 2 zł. — L. F. 5 zł. — N. N. 5 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanemi 64 zł.

Na ubogich m. Poznania: N. N. z N. 5 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanemi 215 zł.

Na fundusz wyborczy: 126 zł wypłacono dnia 5. 10. 29 r. Komitetowi Wyborczemu Narodowego Obozu Gospodarczego.

Na misję afrykańską: N. N. z N. 10 zł.

TEATRY

— * **Z Teatru Wielkiego.** Dziś „Cyganerja“. W środę „Hrabina Marica“ z p. Grabowską w partji tytułowej oraz z pp. Fontanówną, Bratkiewiczem, Raczkowskim i Sendeckim, kapelmistrz p. Leszczyński. W czwartek wspaniale wystawiony balet „Pan Twardowski“. W piątek „Polska krew“ z pp. Fontanówną, Karską, Nochowicz, Folańskim, Sendeckim i Wiśniewskim; kapelmistrz p. Eichstaedt.

„Blanchefleur“, opera Kienzla, która cieszyła się olbrzymiem powodzeniem, będzie wznowiona w przyszłym tygodniu z gościnnym występem Józefa Wolińskiego; tytułową partję śpiewa p. Fedyczkowska, muzycznie przygotowuje kapelmistrz p. Tyllia.

— * **Z Teatru Polskiego.** Dziś premjera najnowszej komedji Zygmunta Kaweckiego „Para nie para“ w reżyserji p. N. Młodziejowskiej, w obsadzie ról pp. Ludwiżanki, Podborówny, Wojciechowskiej, Zasempianki. Biesiadeckiego, Godlewskiego, Kondradta i Noskowskiego. Jutro po raz drugi „Para nie para“ W czwartek po raz 112 rekordowa i stale wypełniająca teatr krotochwila Adama Grzymały-Siedleckiego „Maman do wzięcia“ w koncertowem wykonaniu całego zespołu. W niedzielę o godz. 15 drugie popołudniowe przedstawienie po cenach znacznie zniżonych. Odegrana będzie arcykomiczna krotochwila W. Rapackiego „W czepku urodzony“.

— * **Z Teatru Nowego.** Ulubieniec naszej publiczności p. Antoni Fertner kończy swoje występy nieodwołalnie w tym tygodniu. Świetny artysta przypomni się dziś w „Kurniku“ i w środę w znakomitej swej roli Antosia w farsie p. t. „Kto kogo?“, która cieszyła się tak wielkiem powodzeniem. W czwartek znakomita komedja Krzywoszewskiego p. t. „Panienka z dancingu“. W piątek rekordowy „Pan naczelnik... to ja“. Ostatnie te występy znakomitego artysty wzbudziły w Poznaniu ogromne zainteresowanie.

KURSY RYTMIKI I PLASTYKI
Walentyny Wiechowiczowej.
Lekcje rytmiki i plastyki dla dorosłych. Grupy popołudn. i wieczorne. Informacje i wpisy codziennie pomiędzy 4 a 5 po poł. w Wielkopolskiej Szkole Muzycznej, Ratajczaka 36 (dom Gebethnera i Wolffa).
dw 2429

I. Koncert symfoniczny Filharmonji Poznańskiej odbędzie się **w niedzielę, dnia 13 października** w południe, o godzinie 12, w Auli Uniwersytetu Poznańskiego. Uruchomienie koncertów symfonicznych przez naszą orkiestrę wywołało żywe zainteresowanie wszystkich zwolenników muzyki symfonicznej, to też spodziewać się należy, że wszystkie koncerty cieszyć się będą olbrzymią frekwencją ze strony publiczności. W programie znajują się m. in. dwa dotąd w Poznaniu niegrane utwory mianowicie, poemat symfoniczny Ducasa „Uczeń Czarnoksiężnika“ i koncert fortepianowy Saint-Saensa g-moll, w wykonaniu prof. Zygm. Lisickiego. Koncertem dyryguje dyr. Opery poznańskiej Wojciechowski. Sprzedaż biletów u p. Szrejbrowskiego, ul. Gwarna 20, w dzień koncertu do godziny 10 przy kasie w Auli.
zw 19 351

ALFRED HOEHN, znakomity pianista cieszący się na całym świecie wielkiem uznaniem, wystąpi jedyny raz w Poznaniu w przyszłą **niedzielę, dnia 13 października, wieczorem, o godz. 8, w sali Domu Ewangelickiego** (ul. Wjazdowa). Hoehn należy dziś do przodujących pianistów, a szczególnie znany jest z świetnej interpretacji utworów Beethovena. Wspaniały program jaki artysta wybrał na swój koncert w Poznaniu, obejmuje utwory najwybitniejszych kompozytorów, jak: Bacha, Regera, Rachmaninowa, Albeniza, Godowskiego, Bartoka i Chopina. Punktem kulminacyjnym wieczoru będzie odegrana przez Hoehna Beethovena Sonata as-dur op. 110, którą wykonaniem zachwyci artysta naszych słuchaczy. Przedsprzedaż biletów na ten mistrzowski koncert u p. Szrejbrowskiego (skład cygar), ul. Gwarna 20 narożnik Fredry, w cenie 2 do 8 zł, w dzień koncertu wieczorem od godziny 7 przy kasie.
zw 19 394

Teatr Wielki

DZIŚ — „Cyganerja“ — opera Pucciniego.
Środa, 9. 10. „Hrabina Marica“, operetka Kalmana.
Czwartek, 10. 10. „Pan Twardowski“, balet Różyckiego.
Piątek. 11. 10. „Polska krew“, operetka Nedbala.
Sobota, 12. 10. „Hrabina“, opera Moniuszki.
Niedziela, 13. 10. o godz. 15 „Halka“, opera Moniuszki. (Ceny znacznie zniżone).
Niedziela, 13. 10 wieczorem „Hrabina Marica“, operetka Kalmana.
Poniedziałek, 14. 10. „Pan Twardowski“, balet Różyckiego.
Początek o godzinie 8 wieczorem.
Bilety wcześniej do nabycia w kasie Teatru Polskiego, ul. 27 Grudnia
Po rozpoczęciu przedstawienia nikt na salę wpuszczony nie będzie.

Teatr Polski

DZIŚ — „Para nie para“. — Premjera.
Środa, 9. 10. „Para nie para“.
Czwartek, 10. 10. „Maman do wzięcia“.
Piątek, 11. 10. „Para nie para“.
Sobota, 12. 10. „Maman do wzięcia“.
Niedziela, 13. 10. popoł. „W czepku urodzony“. (Ceny znacznie zniżone).
Niedziela, 13. 10 wiecz. „Para nie para“.
Poniedziałek, 14. 10 „Spazmy modne“.
Początek o godzinie 8 wieczorem.
Bilety poprzednio do nabycia w kasie teatralnej (Teatr Polski, ul. 27 Grudnia).

Teatr Nowy

DZIŚ — „Kurnik“. Gośc. występ Antoniego Fertnera.
Środa, 9. 10. „Kto kogo?“, gościnny występ Antoniego Fertnera.
Czwartek, 10. 10. „Panienka z dancingu“, gościnny występ Ant Fertnera.
Piątek, 11. 10. „Pan naczelnik... to ja“. — Gośc. występ Antoniego Fertnera.
Początek o godzinie 8 wieczorem.
Bilety poprzednio do nabycia w składzie cygar p. Zygarłowskiego, narożnik ul. Gwarnej i 27 Grudnia

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

UMARŁ TWÓRCA PARYSKIEGO MICKIEWICZA

Twórczość człowieczą, jedną z najbogatszych, jedną z najbardziej płodnością wezbranych, przerwała śmierć. Umarł Antoni Emil Bourdelle, w 68 roku życia, w pełni rozmachu swego talentu, w pełni wiedzy rzeźbiarskiej, w pełni filozoficznego pogłębienia swej sztuki. Pozostawia kilkanaście pracowni napełnionych fragmentami stworzonych i powstających pomników.

Bourdelle urodził się w Montauban, w południowej Francji. Ojciec jego był tem, co się po francusku nazywa „ébéniste", to jest stolarzem i snycerzem zarazem. Istniał jeszcze za drugiego cesarstwa — a i dziś jeszcze zachował się po zakątkach prowincji — ten typ wykwintnego artysty-rzemieślnika, z którego rąk wyszły owe rzeźbione szafy, stoły, skrzynie, fotele, wykupywane od szeregu pokoleń przez cudzoziemców, zapełniające mimo to, do dnia dzisiejszego,, zarówno magnackie pałace jak skromne mieszkanka po wsiach i miasteczkach Francji, ojczyzny pięknego mebla.

Zmarły mistrz opowiadał mi nieraz początki swego rzeźbiarstwa: podjął się skopjować starą rzeźbioną szafę. Niedowierzający z początku ojciec zachwycił się rezultatem. Stał się pierwszym nauczycielem syna, nauczycielem, któremu ten syn do końca życia z wdzięcznością przypisywał wpojenie mu prawdziwego zrozumienia formy.

Młodego rzeźbiarza wysłano do szkoły sztuk pięknych w Tuluzie. Bourdelle wspominał często, jak pewien przyrodnik, uderzony wówczas szczególną formacją jego czaszki o niezupełnie zrośniętym szwie ciemieniowym, zapowiedział mu, że będzie albo kretynem, albo genjuszem rozwijającym się do późnej starości. I rzeczywiście do ostatniej chwili miał on młodzieńczą świeżość nieustannego rozwoju, coraz to nowego przetrawiania zagadnień swej sztuki, odkrywania coraz to nowych jej problemów.

Posiadł on jednak bardzo szybko doskonałość rzemiosła, a w realistycznem odtworzeniu ciała ludzkiego doszedł do ogromnej wprawy. Pewnego razu Rodin, zwiedzając pracownię Bourdelle'a, zauważył leżące na ziemi fragmenty gipsowe.

— To odlewy z natury? — zapytał.

— Nie — odrzekł tamten — to odlewy z moich marmurów.

Rodin zaproponował wtedy młodemu rzeźbiarzowi, aby pracował dla niego, odkuwając w marmurze jego prace. Bourdelle zgodził się chętnie. Dawało mu to możność egzystencji a przytem zetknięcie się z wielkim i sławnym mistrzem. Mylnie zrobiono z tego potem, że był jego uczniem. Niewątpliwie jednak częste przebywanie w otoczeniu Rodin'a i skupiających się wkoło niego artystów i krytyków, zaważyło doniośle na rozwoju Bourdelle'a. Rodin był dla niego eksperymentem. Jakkolwiek w dziejach sztuki pozostanie zapewne jako przeciwstawienie Rodin'a, jako przedstawiciel przeciw - rodinowskiej reakcji, to jednak zawsze odzywał się o mistrzu z Mendru jako o wielkim odnowicielu i inicjatorze rzeźby.

Wśród całego zamydlonego pseudoklasycyzmu, wazelinowego realizmu lub makartowskich makaronów rzekomo malarskiej rzeźby końca XIX w., potężny a niezrównanie wrażliwy Rodin, rówieśnik wielkich impresjonistów, wprowadził pierwszy, przez nikogo zresztą dotychczas niedoścignioną, „wrażliwość powierzchni" — jeśli tak można powiedzieć, to co Bourdelle nazywał „intimité", drganie życia w każdym calu rzeźby. Pierwszy po kilku wiekach, opierając się na obserwacji starożytnych, ośmielił się na deformacje wymagane wyolbrzymieniem proporcji, podyktowane warunkami atmosfery powietrznej otaczającej rzeźbiarskie kształty. Bourdelle oparł się na tych rodinowskich zdobyczach, ale zerwał z jego „sensytywnym realizmem", stworzył, pierwszy w nowożytnej sztuce, rzeźbę architektoniczną.

Rzeźba Rodin'a, powstała w czasie rozbicia sztuk, przeznaczonych od wieków do współdziałania; odpowiada ona często sztalugowemu obrazowi, istniejącemu samemu dla siebie. Poszarpana i podziurawiona powierzchnia jego bronzów może znieść conajwyżej sąsiedztwo krzewu paproci, nie wytrzymuje zestawienia z kolumną w pełnem świetle słonecznem. Bourdelle każdy kształt swych figur przenika architektonicznym rytmem stylu, deformuje jeszcze śmielej niż Rodin, upraszcza formę w zbite masy, które są odpowiednikami mas architektonicznych. Zbliża się przez to z jednej strony do archaicznej rzeźby greckiej, z drugiej strony do gotyku.

Niektórzy krytycy chcą w tem widzieć pierwiastek naśladownictwa. Myślę, że po upływie wieków każde dzieło Bourdelle'a łatwem będzie do rozeznania po swem indywidualnem piętnie. Pozorny archaizm grecki czy gotycyzm wynika z tego, że Bourdelle poprostu wprowadza rzeźbę w dyscyplinę architektury a architekturę widzi jeszcze w jej kamiennej formie. W ostatnich latach głęboki i żywy umysł jego — ten bezustannie się rozwijający umysł — zapalił się do architektury przyszłości. Współpracował z budowniczym Perret'em przy stawianiu i zdobieniu betonowego kościoła w Raincy. Ale architektura, która przenikała jego rzeźby, była to zawsze jeszcze architektura kamienna.

Bourdelle, z początku, zarabiając pracą dla Rodin'a oraz — bardzo zresztą cenionemi — pastelowemi portretami, mógł się samodzielnie wypowiadać rzeźbiarsko jedynie w drobnych rozmiarami dziełach. Te statuetki wraz z jedną czy dwiema figurami wystawione w Galerji Hebrard'a pierwsze zwróciły uwagę krytyki i publiczności na czterdziestokilkoletniego rzeźbiarza. Jednocześnie wykonywał Heraklesa, poierwsze większe dzieło, które dało mu rozgłos i niezależność materjalną.

W tymże czasie poznał młodą rzeźbiarkę, Greczynkę, która była jego uczennicą i niebawem, rozwiódłszy się ze swą pierwszą żoną, ożenił się z nią. Ta towarzyszka ostatnich kilkunastu lat życia, osoba niepospolita, o niezwykłej inteligencji i głębokim umyśle, zaważyła dużo na rozwoju artysty, na pełni polotu, jaki przybrał jego geniusz.

Zaczyna się wprawdzie tytaniczna praca Bourdelle'a, powstaje dekoracja teatru Champs Elysées, Mickiewicz czyli „Epopeja polska" i pomnik Alvear'a, dwa najwspanialsze jego dzieła. Wielka Madonna, która stanęła po wojnie na górze alzackiej i Minerwa z Pointe de Grave, mająca upamiętać przybycie amerykańskich wojsk do Francji są zapewne najmonumentalniejszemi rzeźbami naszej epoki. Stanął „Pomnik dla górników", w robocie był pomnik dla Carpeaux, a wśród tego, po drodze, powstawały mniejsze rzeźby i portrety, które jak biust Anatola France czy Perret'a, stanowić będą chlubę sztuki współczesnej. Ten twórczy rozpęd naraz przerwała śmierć.

Poznań. **Ludwik Puget.**

Portret Stanisława Augusta. Z Warszawy piszą nam: Na wystawie rewindykacyjnej w kamienicy Baryczków na Starem Mieście, wystawiony został ostatnio portret Stanisława Augusta Poniatowskiego, pędzla Bacciarellego. Portret ten wraz z jednym z ostatnich transportów został rewindykowany z Rosji. (pw)

PISMA NADESŁANE

„Rocznik Krakowski". Tom XXII. Treść: Friedberg Marjan: „Założenie i początkowe dzieje kościoła N. P. Marji w Krakowie". — Dobrowolski Tadeusz: „Obrazy z życia i Męki Pańskiej w kościele św. Katarzyny w Krakowie". — Tomkowicz Stanisław: „Klasztor szpitalny św. Jadwigi". — Szablowski Jerzy: „Kościół św. Marka w Krakowie". — Buczkowski Jerzy: „Dom Hippolitów w Krakowie". — Muczkowski Józef: „Taniec śmierci w kościele O. O. Bernardynów w Krakowie". — Sprawozdania: Szydłowski Tadeusz: „Kronika konserwatorska z lat 1925 do 1928". — Ks. Kruszyński Tadeusz: „Roboty restauracyjne w Katedrze na Wawelu". — Recenzje: Ks. Dettloff S. "J. Mycielski: Jan Polak malarz polski w Bawarji". — Ptaśnik Jan: „E. Reinhardt: Johann Thurzo von Bethlemfalva". — Grodecki R.: „M. Gumowski: Dzieje mennicy krakowskiej". — Estreicher K.: „M. Gębarowicz: Początki kultu św. Stanisława". — Lepszy L.: „J. Pagaczewski: Posąg srebrny św. Stanisława". — Lepszy L.: „J. Ptaśnik: Ze studii o Vitu Stoszovi". — Iepszy L.: „Reinhold Schaffer: „Andreas Stoss". — Lipska H.: „Bibljografja miasta Krakowa 1914—1918. Część II. (M. Z)".

ŻYCIE KULTURALNE

NAUKA

Odznaczenie uczonego. Profesor Uniwersytetu Poznańskiego, dr. Józef Kostrzewski, został wybrany na członka-korespondenta wydziału I. Instytutu słowiańskiego (Slovanskij Ustaw) w Pradze Czeskiej. Prezesem tego wydziału jest profesor Lubor Niederle, autor pomnikowego dzieła o „Starożytnościach Słowiańskich. (np.)

Nowi profesorowie Uniwersytetu Jana Kazimierza. Ze Lwowa piszą nam: Profesorem filologji słowiańskiej na Uniwersytecie Jana Kazimierza został mianowany p. Witold Taszycki i profesorem zwyczajnym filologji klasycznej dr. Jerzy Kowalski. (nl.)

MUZYKA

„Operetka reprezentacyjna" w Warszawie. Z Warszawy piszą nam: Nowy Teatr stołeczny „Operetka reprezentacyjna" otworzył już swe podwoje, jako przedstawienie inauguracyjne dając operetkę E. Kalmana p. t. „Księżna Chicago". W rolach głównych wystąpiły gwiazdy operetkowe: Elna Gistedt, Chorjan i Redo oraz wodewilistka p. Orska. Wystawa „Ks. Chicago" olśniewa przepychem dekoracyj i kostjumów, efektami świetlnemi i sprawnością zespołów tanecznych. Dekoracje przygotował p. Galewski, kostjumy komponowała p. Gena Galewska. Reżyserował p. W. Julicz, dyrygował p. Z. Górzyński. (mw.)

LITERATURA

Nowela do prawa autorskiego. Z Warszawy piszą nam: Związek autorów i kompozytorów scen polskich oddawna zabiega o znowelizowanie ustawy o prawie autorskiem. Obecnie Tow rzystwo ochrony praw autorów, na którego czele stoi b minister, p. M. Przesmycki, opracowało nowelę do tej ustawy. Nowela została przedstawiona do zatwierdzenia. (lp)

Studjum o sześciu autorach. Nasz korespondent londyński (z. gr.) donosi: Wyszła dobrze napisana i rozplanowana książka B. Dobrée p. t. „The lamp aud the lute: studies in six authors" (Lampa i lutnia: studja o sześciu autorach"). Omawia w niej twórczość: Hardy'ego, Kiplinga, D. H. Lawrence'a, E. M. Forstera, T. S. Eliota.

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Szyldy nie mogą być brzydkie. Z Warszawy piszą nam: Prasa przypomina zainteresowanym, że weszły już w życie przepisy obowiązkowe co do wyglądu szyldów i reklam świetlnych. Policja usuwa nowe szyldy o ile są nieestetyczne, nieharmonizujące z architekturą i niedostosowane do ogólnego wyglądu ulic, a właścicieli pociąga do odpowiedzialności. (pw)

SZKOLNICTWO

Przybywa dzieci, nie przybywa szkół. Nakładem Ministerstwa W. R. i O. P. ukazała się praca dr. M. Falskiego p. t. „Potrzeby szkolnictwa powszechnego w okresie wzmożonego przyrostu dzieci". Z pracy tej dowiadujemy się, że w r. 1927/28 było w szkołach powszechnych przeszło 3½ miljona uczniów, w roku 1928/29 — 3.638.525, zaś w r. 1932/33 będzie blisko 5 miljonów a w r. 1939/40 przeszło 6 miljonów uczniów. Ten olbrzymi przyrost dzieci pociągnie za sobą zwiększone zapotrzebowanie nauczycieli i izb szkolnych. Wzrost etatów nauczycielskich winien wynosić w latach od 1928/29 do 1939/40 najmniej 8 tys., zaś nowych izb lekcyjnych powinno się wybudować w tym czasie ok. 10 tys. Tymczasem w planie najbliższych 20 lat znajduje się budowa dziesiątej części tego, co potrzeba. Autor stwierdza niedwuznacznie, że „cofamy się wstecz, oddalamy się z każdym dniem od poziomu potrzeb". Co będzie dalej? Już w r. b. w Warszawie 10 tys. dzieci nie zostało przyjętych do szkół. Stan taki, potęgujący się z roku na rok, grozi obniżeniem kultury. Zaradzić temu mogą jedynie rząd i samorządy. Zadanie trudne, jednak nie przekraczające możności finansowej państwa. (St. N.)

KRAJOZNAWSTWO

Wileńskie odczyty o ochronie przyrody. Podczas XIII Zjazdu Lekarzy i Przyrodników we Wilnie wybitni pracownicy nad ochroną przyrody wygłosili kilka odczytów . Prof. dr. Mieczysław Limanowski mówił o „ochronie naszej przyrody"; prof. dr. Władysław Szafer, botanik krakowski porównywał nasz przyszły Park Narodowy w Tatrach z parkiem amerykańskim Vellowstone („Parkiem żółtego kamienia"), przyczem zademonstrował wiele pięknych przeźroczy i film. Poznański uczony, prof. dr. Edw. Schechtel, który od dłuższego czasu zajmuje się hodowlą i ochroną ginącego u nas bobra, mówił o bobrze w Polsce i zademonstrował przeźrocza a także oryginalny i ciekawy film z życia tych nielicznych już w Polsce zwierząt. Dochód z tych wszystkich odczytów przeznaczyła Państwowa Rada Ochrony Przyrody, która je organizowała na wykupno resztek pierwotnego stepu „Makutra" na Podolu. (J. Mi.)

NAUKA I ŻYCIE

POKŁOSIE UROCZYSTOŚCI KU CZCI SZYMONOWICZA

Zjazd naukowy, odbyty ku uczczeniu Szymona Szymonowicza w cichym grodzie prowincjonalnym, poprzedziły i przygotowały cenne publikacje. Na szereg ich złożyli się zwłaszcza uczeni związani ze Lwowem. I nic dziwnego. Lwów i Zamość, to miasta kresowe, które zdobyła postępująca na wschód kultura polska. A Zamość, jako siedziba akademji, nie był jak dziś, miasteczkiem prowincjonalnem. Bronił rubieży państwa siłą broni i ducha, nim ustąpił na rzecz Lwowa, gdzie powstał uniwersytet, a dziś Lublina, gdzie istnieje wyższa uczelnia katolicka.

Na czele publikacyj zamojskich należy postawić grubą księgę prac o samym Szymonowiczu*). Otwiera ją zmarły właśnie miłośnik polskiego renesansu Kallenbach, określając Szymonowicza jako następcę Kochanowskiego. O kraju lat dziecinnych poety, na tle bujnego duchowego życia Lwowa XVI-go wieku, mówi Skoczek, stosunek jego do Pindara, jako autora słynnych od, określa Sinko, stosunki z angielskim humanistą Segethem odtwarza Weintraub... W melodyjność i stronę narracyjną poety wnika lubelski polonista Życzyński. Na szersze pole wypływa Stanisław Łempicki, charakteryzując mecenasostwo Zamojskiego, którego łączą stosunki z wybitnymi ludźmi w dziedzinie historjografji, sztuk wojennych, poezji. Koło jego klientów zwiększa się w miarę lat, bo do poprzednich dołączają się teologowie. Jest więc Zamojski patronem kultury polskiej w wielkim stylu w kraju i zagranicą, a interesuje się także sztuką.

O życiu zamojskich mieszczan, profesorach akademji, dworze hetmańskim, planie miasta opowiadają Białkowski, Riabinin, Kossowski, Czołowski. Rewelacyjny charakter posiadają uwagi Juljana Krzyżanowskiego o wpływie Dekamerona na romans polski, zwłaszcza za pośrednictwem łacińskich wersyj Petrarki i jego naśladowców, lub wprost ustnych tradycyj. Inne prace dotykają już to epoki, już to samego poety. Uwagę zwraca szczególnie rzecz Sochaniewicza o trybunale zamojskim.

Piękną kartą związków kultury zamojskiej z zagranicą, jest to, co mówi Kot o korespondencji hetmana z ostatnim niemieckim humanistą Janem Caseliusem.**) Okazuje się, że objawem tych stosunków było pojawienie się studentów polskich w nieznanym dotąd niemieckim uniwersytecie w Helmstaedt. Wymieniano też z tym uniwersytetem druki i listy, co stanowi odkrycie miłe dla miłośników polskiego renesansu. Prawdziwym nabytkiem na polu popularyzacji poety jest broszura Janiny Królińskiej. Opowiada ona barwnie o epoce ówczesnej, o wiedzy, religijności, miłości wsi twórcy „Sielanek", a zamyka się opisem kultu poety wśród potomnych.

Niespodzianką dla uczestników uroczystości jest teka drzeworytów Cieślewskiego. Wiadomo, że nie brak Zamościowi miłośników pięknej książki. Postarali się oni o udział plastyki w święcie literackiem. W architektoniczne piękno grodu zamojskiego wchodzimy za pośrednictwem drzeworytu. Siedem drzeworytów Cieślewskiego pokazuje nam piękno domów i kościołów zamojskich. Widzimy nasze rodzime piękno i oddychamy atmosferą przeszłości. Naogół może jeszcze żaden prowincjonalny zjazd nie zamknął się takim obfitym wynikiem, jak ten. Komitet miejscowy, złożony z dyrektora gimnazjum Lewickiego, lekarza Klukowskiego i adwokata Rosińskiego, ma się czem pochlubić.

Dr. T. Grabowski

Poznań.

*) Szymon Szymonowicz i jego czasy. Rozprawy i studja. Zamość 1929 r.

**) Stanisław Kot: „Helmstaedt i Zamość". Zamość 1929.

KSIĄŻKI NADESŁANE

Svatopluk Cech: „Pieśni niewolnika". Przełożył Maciej Szukiewicz. Kraków, 1929. Skład główny w księgar Jagiellońskiej, ul. Wiślna L. 6.

„Katalog ilustrowany Miejskiej Galerii Obrazów i Rzeźb w Bydgoszczy" Bydgoszcz 1929. Nakładem Muzeum Miejskiego.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Konjunktury

Ziemiopłody

Ceny naszych głównych zbóż kształtowały się w ubiegłym tygodniu następująco:

	30. 9.	1. 10.	2. 10.	3. 10.	4. 10.	5. 10.
Pszenica						
Warszawa	40,00	40,00	—	40,00	40,00	—
Poznań	39,00	—	39,00	—	39,00	39,00
Lwów	38,00	—	—	—	—	—
Lublin	38.00	38,00	38,00	39,00	38.50	—
Żyto						
Warszawa	24,25	24,25	—	24,00	24,00	—
Poznań	24,00	—	25,35	—	25,00	25,30
Lwów	26,00	—	—	—	—	—
Lublin	23,00	23,50	23,00	23,50	23.50	—
Jęczmień						
Warszawa	25,50	25,50	—	25,50	25,25	—
Poznań	26,00	—	26,00	—	26,00	26,00
Lwów	21,75	—	—	—	—	—
Lublin	23,50	23,00	22,50	23,50	23,25	—
Owies						
Warszawa	25,00	25,00	—	25,00	25,00	—
Poznań	23,00	—	23,50	—	23,7.	23,75
Lwów	—	—	—	—	—	—
Lublin	22,50	22,50	21,50	22,00	22,50	—

Wnioskując z obecnych notowań giełd zbożowych, ceny zbóż uległy stosunkowo trwałej stabilizacji. Przypisać to należy w pierwszym rzędzie osłabieniu podaży. Producenci rolni wstrzymują się od pozbywania się ziemiopłodów, oczywista w granicach możliwości, wychodząc z założenia, że wyprzedawanie płodów rolniczych po obecnych cenach, nie odpowiada nawet kosztom produkcji. Tego rodzaju zaś gospodarka przez dłuższy czas musi się odbić fatalnie na stanie interesów rolnictwa, doprowadzając je wręcz do niechybnej ruiny.

Nie lepsza jest sytuacja w przemyśle przetwórczym ziemiopłodów. Z ogromnemi trudnościami walczy krochmalnictwo, które ulega naporowi holenderskiej konkurencji. Dochodzą nas głosy, że ciężki kryzys przechodzi krajowe młynarstwo. Obciążone ogromnemi podatkami i świadczeniami socjalnemi jest ponadto krępowane w swobodzie pracy zawodowej. Reglamentacja przemiału sprawiła ogromne zmniejszenie przemiału. Niedorzeczna polityka eksportowa rządu, który proteguje wywóz zboża zamiast mąki (Niemcy wywożą wyłącznie mąki) przyczyniła się do reszty do zastoju. W samem Kaliskiem na 14 młynów zbankrutowało 12, w Małopolsce większość młynów nie pracuje. W toku jest akcja, zmierzająca do stworzenia syndykatu młynów. Młynarstwo opowiada się również przeciw rządowym rezerwom zbożowym, domagając się natomiast kredytowania skupu zbóż przez młyny.

Na zagranicznych rynkach obserwuje się osłabienie tendencji, które ujawniło się już nawet w obniżeniu kursu pszenicy, żyta i owsa. Utrzymuje się na jednakowym poziomie cena jęczmienia.

Nawozy sztuczne

Ostatnio ogłoszony został cennik oraz warunki sprzedaży nawozów fosforowych w sezonie jesiennym br.

Cena superfosfatu mineralnego, zawierającego 16 proc. kwasu fosforowego, rozpuszczalnego w wodzie w ładunkach całowagonowych po 15 tonn luzem: przy parytecie stacji Poznań (Luboń lub Starołęka) zł 14,24.

Superfosfat kostny. Za superfosfat kostny pobierać się będzie o 25 gr. więcej za 1 kg. proc. rozpuszczalnego w wodzie kwasu fosforowego, niż za superfosfat mineralny, przyczem dostarczany będzie w miarę posiadanych zapasów. Poza tem stosowane będą następujące dopłaty w zł: za worek 100 kg. 1,60, za opakowanie od 100 gk. 0,20, za podstawienie wagonu 4,40 oraz opłaty stemplowe na rachunkach. Ceny powyższe należy rozumieć bez zobowiązania. Do obrachunku miarodajne będą ceny ustanowione przez Zw. „Przemysł Superfosfatowy", a obowiązujące w dniu otrzymania zapłaty.

Rabat. Odsprzedawcy mają prawo udzielać rabatu jedynie firmom handlującym, stosując się ściśle do podanej w tych warunkach skali rabatowej. Konsumentom rabaty, ani bonifikaty nie mogą być udzielane w żadnej formie: od wartości towaru luzem odebranego w czasie od dnia 31 października 1929 r. udziela Przemysł Superfosfatowy następujące rabaty: przy odbiorze do 75 tonn — superfosfatu tel quel — 3 i pół proc. rabatu, przy odbiorze ponad 75 do 150 tonn superfosfatu tel quel — 4 i pół proc. rabatu.

Płatność: pokrycie ma być uskutecznione przed wysyłką towaru gotówką, lub wekslami, odpowiadającemi warunkom dyskontowym Banku Polskiego: przy pokryciu gotówką przy zamówieniu Przemysł Superfosfatowy bonifikować będzie 1 i pół proc. skonta od wartości towaru łącznie z opakowaniem, po potrąceniu rabatu.

Dostawy na kredyt wymagają specjalnej umowy. Należności wynikające z dostaw na kredyt wekslowy w sezonie jesiennym 1929 r. płatne będą 15 grudnia 1929 r. z prawem prolongaty połowy należności do dnia 15 marca 1930 r. Oprocentowanie — pół proc. ponad każdoczesną stopę Banku Polskiego obecnie 9 i pół proc. w stosunku rocznym liczone będzie od dnia wysyłki towaru z fabryk.

Węgiel

Zapotrzebowanie węgla w ostatniej dekadzie września było wyjątkowo duże ze względu na podwyżkę taryfy przewozowej na kolejach obowiązującej od dnia 1 października bm., jak również z powodu pogłosek, co do zamierzanej podwyżki cennika kopalnianego. Transporty, napływające w ostatnich dniach września, zostały szybko rozebrane pomiędzy hurtowników, gdzie znowu wielkim popytem cieszył się węgiel. Szerokie koła ludności obawiają się już obecnie ewentualności braku w dowozie węgla, jak to miało miejsce podczas najsroższej zimy w lutym ubiegłego roku.

Obecnie po podniesieniu taryfy kolejowej cena węgla uległa nieznacznej podwyżce w Poznaniu. Gdy poprzednio za centnar z dostawą do domu płacono 3,50 zł, to obecnie węgiel kosztuje 3,60 zł. Przy odbiorze węgla ze składnicy płaci się 3,35 gr. za centnar. Obawy co do możliwości ponownego podwyższenia ceny węgla nie są pozbawione pewnej słuszności, gdyż związki zawodowe górników domagają się podniesienia płac o 10 do 15 proc.

Drzewo

Z dniem 1 października upłynął termin wypowiedzenia polsko-niemieckiej umowy drzewnej. Ponieważ ani jedna ani druga strona, prowizorjum w tym terminie nie wypowiedziała, przeto zostaje ono automatycznie przedłużone o jeden rok, czyli do 31 grudnia 1930 r. Umowa przewiduje, iż kontyngent drzewa tartego, który ma być w tym czasie wywieziony do Niemiec, wynosić będzie 1.250.000 mtr. sześc. Drzewo okrągłe nie jest przy wywozie do Niemiec objęte żadnym kontyngentem i opłaca jedynie pewne stawki wywozowe. Jak wynika z obliczeń statystycznych, wywieziono od 1 stycznia do 1 września br. 450 tys. metrów drzewa tartego. Istnieje pewność, że do końca roku bież. kontyngent nie zostanie całkowicie wyczerpany. Koła fachowe oceniają całkowity wywóz tegoroczny na około 800 tys. m. sześc.

Przemysł garbarski

Celem obrony interesów przemysłu garbarskiego jak również ze względu na uzyskanie poprawy cen produktów garbarstwa, zabiega się w kołach garbarzy o utworzenie kartelu. Do kartelu zgłosiło już podobno akces około 50 garbarni. Projekt tego syndykatu wzorowany jest na przedwojennej umowie garbarzy wiedeńskich oraz na innych już istniejących polskich syndykatach. Umowa ma być zawarta jeszcze przed końcem bież. roku, wobec czego kartel podjąłby działalność z początkiem nowego roku.

Obrady „Lewjatana"

Dnia 4 b. m., pod przewodnictwem prezesa ks. Stanisława Lubomirskiego, odbyło się zebranie rady Centralnego Związku Polskiego Przemysłu, Górnictwa, Handlu i Finansów.

Bieżące zagadnienia polityki gospodarczej.

Porządek dzienny, obejmujący najżywotniejsze zagadnienia polskiej oraz światowej polityki gospodarczej, rozpoczął dr. E. Rose referatem o zagadnieniach bieżącej polityki gospodarczej na tle analizy bilansu handlowego Polski. Mówca stwierdził, iż ujemność bilansu handlowego nie jest już dzisiaj przez kompetentnych ekonomistów uważaną za katastrofę gospodarczą kraju. Ujemność lub aktywność bilansu handlowego są zjawiskami przemijającemi. Ujemność równoważy się napływem kredytów zagranicznych i świadczy o ożywieniu działalności inwestycyjnej w kraju oraz wysokiej konjunkturze na rynku towarowym. Dążyć jednak należy zasadniczo do aktywizacji bilansu, ale nie sztucznemi środkami, tylko drogą wzmocnienia i usprawnienia narodowego aparatu gospodarczego, a przedewszystkiem jego zdolności wywozowej. Czynniki rządowe uczyniły ostatnio w tym kierunku poważne wysiłki. Z inicjatywy rządu zorganizowany został m. in. wywóz bekonów, organizacja eksportu lnu itd., a przedewszystkiem zarządzenia, dotyczące polskiego rynku zbożowego, mające na celu powiększenie chłonności rynku wewnętrznego dla produkcji przemysłowej, co jest sprawą pierwszorzędnego znaczenia. Porównywując warunki produkcji polskiej z wysoko usprawnionemi ośrodkami produkcji zagranicznej, p. Rose wskazał na konieczność dążenia do potanienia rodzimej produkcji, do meljoracji technicznego stanu naszego przemysłu, oraz do podniesienia polskiej zdolności finansowej. Jedną z dróg, prowadzących do wyżej zaznaczonych celów, to nietylko zrównoważony, ale przedewszystkiem oszczędny budżet, wiążący się bezpośrednio z kwestją reformy podatkowej całkowicie w naszych stosunkach dojrzałej do załatwienia, a dążącej do **ułatwienia kapitalizacji wewnętrznej.**

Bank Międzynarodowy

Drugi zkolei referat wygłosił były wiceprezes Banku Polskiego, członek Komitetu Finansowego Ligi Narodów p. F. Młynarski.

Tematem niezmiernie przejrzyście wypowiedzianego referatu było zagadnienie Banku Międzynarodowego i jego roli w związku z realizacją planu Younga oraz kooperacją banków emisyjnych. Jak wiadomo, w chwili obecnej pracuje w Baden-Baden specjalna komisja organizacyjna Banku. P. prezes Młynarski w referacie swym przedewszystkiem podał historję i motywy powstania Banku. Zasadniczym motywem była konieczność stworzenia organu dla inkasowania płatności długów reparacyjnych niemieckich i rozdziału ich między państwami — wierzycielami. Drugą przesłanką dla idei zorganizowania Banku jest sprawa kooperacji banków emisyjnych, celem uregulowania, w pierwszym rzędzie, światowego rynku złota w związku z oczekiwaną możliwością już w niedługim czasie osłabienia podaży złota, a stałego wzrostu popytu. Mówca podkreślił dalej, iż kwestja reparacji, choć wysuwana obecnie na czoło zadań tworzącego się Banku, jest jednak zgodnie z ostatniemi porozumieniami niemiecko - aljanckiemi momentem przejściowym. W przyszłości sprawa kooperacji banków emisyjnych będzie zadaniem naczelnem tej jedynej w swoim rodzaju instytucji w historji bankowości świata. Po zanalizowaniu podstaw ideologicznych Banku, p. Młynarski oświetlił jego stronę organizacyjną oraz poddał gruntownej ocenie możliwości praktycznej działalności tej instytucji, wreszcie omówił szczegółowo rolę Banku wobec interesów Polski.

Sprawa koncesji dla Harrimana

Po referacie p. prezesa Młynarskiego, dyrektor Centralnego Związku p. J. Łempicki zreferował sprawę projektu udzielenia firmie W. A. Harriman and Company uprawnienia elektrycznego w Polsce. Mówca zaznaczył, iż stanowisko Centralnego Związku w tej sprawie jest już opinji społecznej i czynnikom zainteresowanym dostatecznie znane. Centralny Związek, **będąc zasadniczo zwolennikiem** przypływu kapitału zagranicznego do kraju, w stosunku do uprawnień grupy Harrimana uważa, iż w razie zrealizowania całości obecnego projektu koncesji dawałaby ona tej grupie zbyt wygórowane uprzywilejowania na niekorzyść innych grup gospodarczych. Dlatego też Centralny Związek proponuje szereg modyfikacyj w strukturze tej koncesji i w każdym razie wyraża życzenie w stosunku do czynników rządowych, aby w ostatecznej fazie rokowań z grupą Harrimana t. j. przed ostateczną decyzją zwołana została kompetentna komisja dla przedłożenia odnośnych uwag i dezyderatów. Ostatni wniosek został przez obecnych jednogłośnie uchwalony.

Dalsze referaty

Czwarty zkolei referat, wypowiedziany przez kierownika wydziału pracy Centralnego Związku p. M. Jastrzębowskiego, poświęcony był sprawie żłóbków fabrycznych. Koreferentem był p. prezes inż. Trepka.

Ostatnim mówcą był dyrektor naczelny Centralnego Związku p. Andrzej Wierzbicki. Tematem przemówienia p. A. Wierzbickiego była analiza aktualnej sytuacji naszego gospodarstwa narodowego na tle ogólnych stosunków gospodarczych świata. Streszczenie tego referatu podamy osobno.

Po przemówieniu p. dyrektora Wierzbickiego przewodniczący ks. Stanisław Lubomirski, wobec spóźnionej pory zebranie zamknął, odkładając dyskusję na najbliższe posiedzenie.

KRONIKA GOSPODARCZA

(k) **Jeszcze w sprawie odznaczeń na P. W. K.** Wobec niezadowolenia pewnej części wystawców P. W. K. z otrzymanych odznaczeń, zarząd P. W. K. poczynił starania, aby jeszcze raz zebrał się sąd wystawowy dla rozpatrzenia ponownego zgłoszonych reklamacyj. (P. A. P.)

PRZY ZAKUPACH ZWAŻAJ CZY JESTEŚ W SKLEPIE POLSKIM I CHRZEŚCIJAŃSKIM!

Targowisko miejskie

Urzędowe sprawozdanie targowe Komisji notowania cen.

Poznań, dnia 8 października 1929.

Spędzono: wołów 89, buhai 162, krów 445, bydła 696, świń 1926, cieląt 452, owiec 277. Razem 3351 zwierząt.

Płacono za 100 kg żywej wagi za:

(Ceny loco Targowica Poznań łącznie z kosztami handlowemi.)

BYDŁO:

Woły:	
Pełnomięsiste, wytuczone nieoprzęgane	000—000
Mięsiste tuczone młodsze do lat 3	150—152
Mięsiste tuczone starsze	000—000
Miernie odżywione	000—000
Buhaje:	
Wytuczone pełnomięsiste	160—168
Tuczone mięsiste	144—150
Nie tuczone, dobrze odżywione starsze	132—136
Miernie odżywione	116—120
Krowy:	
Wytuczone pełnomięsiste	160 - 166
Tuczone mięsiste	140—150
Nietuczone, dobrze odżywione	000—120
Miernie odżywione	080—100
Jałowice:	
Wytuczone pełnomięsiste	000—000
Tuczone mięsiste	146—154
Nietuczone, dobrze odżywione	124—132
Miernie odżywione	100—110
Młodzież:	
Dobrze odżywione	116—120
Miernie odżywione	100—110
Cielęta:	
Najprzedniejsze cielęta wytuczone	246—256
Tuczone cielęta	220—240
Dobrze odżywione	190—200
Miernie odżywione	160—180

OWCE:

Wytuczone, pełnomięsiste jagnięta i młodsze skopy	000 – 160
Tuczone starsze skopy i maciórki	140—148
Dobrze odżywione	120—130
Miernie odżywione	112—114

ŚWINIE (TUCZNIKI):

Pełnomięsiste od 120 do 150 kg żywej wagi	258—266
Pełnomięsiste od 100 do 120 kg żywej wagi	250—256
Pełnomięsiste od 80 do 100 kg żywej wagi	236 - 244
Mięsiste świnie ponad 80 kg	220—230
Maciory i późne kastraty	200—210
Świnie bekonowe	220—230

Przebieg targu bardzo spokojny.

Z opery

„Hrabina Marica".

Dobrze zmontowana, sprawnie idąca sobotnia premjera „Maricy" spotkała się z prawdziwem powodzeniem tłumnie zebranej publiczności. Sekret powodzenia leżał głównie w dobrej, unikającej naogół wszelkiej przesadności reżyserji p. Sendeckiego i przygotowaniu muzycznem p. Leszczyńskiego. Z wykonawców wysuwa się na czoło p. Grabowska w roli tytułowej — pełna dobrze trzymanego na wodzy temperamentu i naturalności w grze, obdarzona przytem miłym głosem. Główny partner p. Grabowskiej p. Kaczkowski rozporządza zbyt skromnemi środkami, aby móc partję swą prowadzić, nie pozostając zbyt daleko wstecz za doskonałą swą partnerkę. Miłą i pełną życia pensjonarką była, jak zwykle, p. Fontanówna. Reżyser Sendecki dobrze czujący styl operetkowy grał operetkowego barona doskonale; zarzucićby mu można jedynie jednostajność i brak modulacji w dobrze zresztą mówionej prozie.

Księcia operetkowego grał p. Gruszczyński z pewnym wysiłkiem, ale dosyć zabawnie. Groteskową figurę kamerdynera grał p. Bratkiewicz, łamiąc nieco swą przeciągniętą manierą ogólny dobry styl całości — jego „witze" i śmieszna postać wywoływały jednak dużo wesołości na widowni. Panie: Karska, Majchrzakówna, Krzyształowicz; panowie: Wawrzyniecki, Syroczewski i inni utrzymywali swe partje w zwięzłych ramach, dobrze dostosowanych do całości. Z uwag ogólnych należałoby uczynić jedną, odnośnie do prozy, która brzmi u nas czasami jak wyuczony i mechanicznie recytowany wierszyk imieninowy. Za małemi wyjątkami artyści nasi nie czują się swobodni w słowie mówionem, deklamując wyniośle rzeczy najprostsze, co w operetce wymagającej potoczystości i prostoty zbyt razi. Przemiłe i znakomicie wyreżyserowane były zbiorowe sceny szczególnie z dziećmi. Tempo i charakter niektórych tańców były nieco zanadto oficjalne. Operetka jest operetką i chociaż w teatrze operowym wystawiana wymaga swych przyrodzonych praw i nie może być traktowana symfonicznie ani operowo. Orkiestra brzmiała zbyt poważnie i chciałoby się usłyszeć od czasu do czasu jakiś akcent wyraźniejszy w perkusji i swobodne operowanie nią na modłę zespołów jazzowych — dodałoby to trochę świeżości i barwy. Są to jednak uwagi na marginesie, bo wolę stanowczo, żeby orkiestra nasza grała dobrze w operach, niż popisywała się zacięciem operetkowem. To samo i kapelmistrze.

Tańce szły składnie, chociaż zbyt wywoskowana podłoga groziła co chwila katastrofą.

Dekoracje kombinowane i niekosztowne.

„Marica" jest zdaje się pierwszą operetką, w wystawieniu której widać trochę większego rozmachu i urozmaicenia. Przydałoby się jeszcze więcej, a wtedy tłumy drzwiami i oknami....

St. Wiechowicz.

Z pobytu pielgrzymki polskiej w Rzymie

Przemówienie ks. arcybiskupa Jałbrzykowskiego w imieniu pielgrzymki polskiej na audjencji u Ojca św.

(KAP) Dnia 4 b. m. Ojciec św., Pius XI przyjął na uroczystej audjencji pielgrzymkę narodową polską z arcybiskupami i biskupami: Jałbrzykowskim, Mańkowskim Radońskim, Szlagowskim, Lisowskim na czele. W audjencji wziął również udział i nuncjusz apostolski w Warszawie, arcybiskup Marmaggi.

Podczas audjencji w imieniu Episkopatu Polski powitał Ojca św. arcybiskup Jałbrzykowski w następujących słowach:

„Konferencja Episkopatu Polski postanowiła, aby w roku 50-letniego jubileuszu kapłańskiego Waszej Świątobliwości udała się do Watykanu pielgrzymka polska celem złożenia hołdu Najwyższemu Pasterzowi, mnie zaś polecono, abym w imieniu Episkopatu Polski dziś wystąpił.

Ojcze święty! Ty jesteś Piotr, Ty jesteś zastępcą Chrystusa, Ty jesteś Ojcem wszystkich chrześcijan, których ojcowską miłością i najczulszą pieczą otaczasz. Przeświadczeni o tem i wdzięczni katolicy całego świata dokładają wszystkich wysiłków, aby w roku zwłaszcza, pięćdziesięciolecia Twego kapłaństwa, okazać Ci, Ojcze św., synowskie uczucia miłości i oddania. Wiedzeni temi uczuciami i my z Polski, która u Stolicy Apostolskiej od wieków zasłużyła sobie na zaszczytne miano „semper fidelis", z tej Polski, którą Ojcze św. zwiedziłeś i poznałeś, w której pięć lat spędziłeś Twego zaszczytnego żywota, której widziałeś zmartwychwstanie z niewoli, w której dzieliłeś wspólnie z nami szczęśliwe i ciężkie dni naszego życia państwowego, i my z Polski tu przychodzimy, liczni, ze wszystkich stron Ojczyzny naszej zebrani, aby Tobie, Ojcze św., jako Piotrowi i zastępcy Chrystusa złożyć nasz hołd i aby Ci okazać, jako najlepszemu Ojcu naszemu, najserdeczniejsze uczucia naszej miłości synowskiej i przywiązania.

Stwórcę Wszechmocnego błagamy, aby zachował nam Ciebie, Ojcze św., na długie i szczęśliwe lata. Abyśmy zaś zawsze pozostali dobrymi żołnierzami Chrystusa i Twej miłości godnymi, najpokorniej prosimy Cię Ojcze św. o Twe apostolskie błogosławieństwo dla naszej Ojczyzny, dla dostojnego Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Ignacego Mościckiego, dla najwyższych naszych dostojników i kierowników tak duchownych jak i świeckich, dla dzieci i młodzieży naszej tak szkolnej jak i pozaszkolnej, dla ich kierowników i nauczycieli, dla nas tu obecnych, jak i dla wszystkich współrodaków naszych".

Większość dzienników włoskich podaje obszerne streszczenie przemówienia papieża do pielgrzymki polskiej — podaliśmy w wydaniu niedzielnem — opisując przytem dokładnie przebieg audjencji oraz niezwykłą serdeczność, jaka ją znamienowała, dzięki wspomnieniom, łączącym papieża z Polską. Prasa podkreśla, że Ojciec św. zawsze o Polsce pamięta i głęboko ją miłuje, czego dowodem jest zarówno przemówienie jego, jak i przyjęcie, jakiego doznała pielgrzymka polska w Watykanie oraz nastrój, jaki tam panował. W kołach prasowych i politycznych duże wrażenie zrobił zwłaszcza znamienny zwrot papieża, gdy dając swe błogosławieństwo całemu krajowi, podkreślił, że daje je nietylko drogiej i przez siebie ukochanej Polsce, ale i tym, którzy kierują jej losami, aby Polska była taką, jaką być powinna.

Ks. Kardynał Hlond o ruchu liturgicznym

(KAP) „Muzyka Kościelna", miesięcznik wychodzący w Poznaniu przynosi w numerze ostatnim pismo ks. Kardynała Prymasa, wystosowane do organizatorów kongresu muzyczno - liturgicznego, który się odbył w Poznaniu w czasie P. W. K.

„Jestem zdecydowanym zwolennikiem — pisze ks. Prymas — ruchu liturgicznego, bo mojem zdaniem jednym z powodów dzisiejszej płytkości religijnej i zobojętnienia dla wiary jest nieznajomość treści i ducha liturgji katolickiej. Pojmuję atoli to uświadomienie jako wprowadzenie duszy w bogactwo i pełnię myśli Bożych i kościelnych, zawartych w liturgji, a nie jako pilnowanie li tylko zewnętrznych przepisów liturgicznych. Ruch liturgiczny, to nie kwestja języka w nabożeństwach lub rozkwitu chorału gregorjańskiego. Jego właściwym celem powinno być takie przejęcie wiernych znaczeniem liturgji wogóle i poszczególnych obrzędów kościelnych, iżby cały rok żyli duchem tajemnic Bożych i przepiękną myślą liturgiczną Kościoła".

„Jednakże ruch liturgiczny nie może zastąpić katechizmu, ani być główną i jedyną szkołą etyki katolickiej i ascezy. Uświadomienie liturgiczne należy jednak do całokształtu wykształcenia katolickiego. Więc trzeba liturgję wszystkim tak uprzystępnić, aby ją pojęli. — Trzeba jej piękności tak przedstawić, aby ją wszyscy pokochali. Trzeba ukrytą w obrzędach myśl Kościoła tak wyłożyć, aby do niej umysłem i sercem przylgnęli. Nie należy więc zaczynać ruchu liturgicznego u chłopców od łaciny, która ich od liturgji odstraszy, miast ich do niej zbliżać. Nie należy zaczynać od tego, że się nie pozwala ludowi śpiewać w kościele jedynie po to, by początkujący chór miał pole do popisu. Nie powinno się też z tytułu liturgji poniżać lub zaniedbywać naszych polskich pieśni kościelnych, w których wiara praojców złożyła w ludowej formie bezcenne skarby treści liturgicznej i ducha liturgicznego. Kiedy dla szerzenia znajomości liturgji przekładamy na język ojczysty mszał i inne książki liturgiczne, nie powinniśmy rugować pieśni polskich, które już dawno na język ludowy przepięknie przetłumaczyły wzniosłą liturgję kościelną".

Z różnych stron Polski

Dwa wyroki śmierci w Kołomyi.

Przed sądem przysięgłych w Kołomyi stanęli bracia Iwan i Iłasz Gordijczukowie, oskarżeni o morderstwa i rabunki popełnione na osobach Chaima Schönholza, Iwana i Doci Franczuk oraz Dmytrze Siekieryku. Dnia 8 kwietnia zastrzelono w Zabłotowie i obrabowano z gotówki Chaima Schönholza w jasny dzień. W kilka dni później koło młyna na Zabłotowie zostali zamordowani gospodarze Iwan i Docia Franczuk, zaś gospodarz Dmytro Siekieryk ciężko poraniony. Wedle zeznań ostatniego, sprawcy, po obrabowaniu Franczuków i Siekieryka z gotówki, zgładzili Franczuków wystrzałami z rewolweru, a taksamo mieli zabić Siekieryka. W ostatniem słowie prosił Iłesz Gordijczuk o wydanie wyroku śmierci, zaś Iwan oświadczył że jest niewinny. Po krótkiej naradzie sędziowie przysięgli 12 głosami stwierdzili winę obu oskarżonych, wobec czego Trybunał wydał wyrok, skazujący obu na karę śmierci przez powieszenie. (Paz)

Zuchwały napad bandycki.

Stanisławów. Onegdaj w nocy miał miejsce w Kujdańcach niezwykle śmiały rabunek. W domu Marji Dorundiak wpadło w nocy przez sufit ze strychu trzech zamaskowanych bandytów. Steroryzowawszy gospodynię, zabrali jej 85 dolarów w gotówce, oraz 80 m. płótna, poczem tak tajemniczo jak wpadli tak zagadkowo zniknęli. Policja wszczęła energiczne dochodzenia. (Paz)

Sprawa zniesienia ordynansów oficerskich

W związku z wiadomością o zniesieniu ordynansów dla oficerów, niepozostających w służbie linjowej, należy wyjaśnić, że w istocie projekt taki jest oddawna opracowywany przez biuro ogólno-organizacyjne M. S. Wojsk., jednakże jeszcze znajduje się w stadjum luźnych badań i wątpliwe jest, czy zostanie zrealizowany w ciągu roku bieżącego. Wydanie takiego zarządzenia wymaga zatwierdzenia ministra spraw wojskowych i zgody Rady ministrów.

Budowa Instytutu Geologicznego

Dzięki wydatnej pomocy finansowej skarbu państwa, budowa Instytutu Geologicznego w Warszawie dobiega końca. Za kilka tygodni gmach będzie wykończony w stanie surowym. Jednocześnie wykonywane są wszystkie instalacje wewnętrzne tak, iż z wiosną roku przyszłego instytut będzie mógł rozpocząć przenoszenie się z dotychczasowego swego nieodpowiedniego lokalu w Pałacu Staszica.

Plemię mordujące bliźnięta

Przed sądem w Louis Trinchard, w południowej Afryce, odbyła się ostatnio sprawa, rzucająca ponure światło na panujące do dziś wśród niektórych szczepów murzyńskich obyczaje. Oskarżoną była pewna murzynka z plemienia Bawenta, której akt oskarżenia zarzucił zamordowanie jednego z nowonarodzonych bliźniąt. Zeznania oskarżonej ujawniły, że wśród murzynów plemienia Bawenta istnieje odwieczne prawo, nakazujące zamordowanie zaraz po przyjściu na świat jednego z bliźniąt. Naczelnik plemienia Bawenta potwierdził zeznanie oskarżonej, oświadczając, że zwyczaj ten wywołany został... względem na niebezpieczeństwo matek, gdyż plemię Bawenta pozostaje w odwiecznej nieprzyjaźni z sąsiednim plemieniem Sentimola i w razie nagłego napadu i konieczności ucieczki, matka obarczona bliźniętami, nie mogąc szybko uciekać, dostałaby się niechybnie w ręce nieprzyjaciół.

Radjo wzywa pomocy lekarskiej

Australijskie radjo-stacje już oddawna nadają na telefoniczne żądanie hasło S. O. S. w celu sprowadzenia lekarza do łoża chorego, znajdującego się w poważnem niebezpieczeństwie. Za przykładem Australji poszła niedawno Holandja, której rozgłośnie Hilversum i Huizen podjęły nową akcję ratowniczą z godną uznania gorliwością. Dziś pisma donoszą o przyjęciu się lekarskiego S. O. S. również w Wiedniu.

Tabela wygranych Loterji Państwowej

(Nieurzędowa)

(Bez gwarancji.)

W dwudziestym szóstym dniu ciągnienia 5-tej klasy 19-tej polskiej loterji państwowej, główniejsze wygrane padły na numery następujące:

5000 zł na n-ry: 42668 89538 146119.

3000 zł na n-ry: 27879 79430.

2000 zł na n-ry: 8497 9374 38850 45355 104994 114239 123161 141412 144756 182329.

1000 zł na n-ry: 9051 28440 30516 65819 71054 78234 85768 86242 91589 92354 94317 137815 143346 159461 160072 162995 171659 182862.

600 zł na n-ry: 28385 29108 35365 47504 49630 54360 64204 68691 78163 86807 100714 107191 115023 122146 129552 129635 134139 153422 161428 164489.

Po **500 zł** n-ry: 650 1044 2219 3319 4672 5348 6151 6166 7859 9556 11076 11472 11660 12382 14092 14307 15061 15066 16283 17934 18812 19265 19365 20900 22343 22481 23896

150000,— zł

i inne poważne wygrane wyszły w mojej kolekturze w 5 klasie. Szczęśliwe losy do 1-szej klasy, ćwiartki **10 zł, cały los 40 zł, można już nabywać.**

A. KĘDZIORA.

Najstarsza kolektura w Poznaniu, ul. Sieroca 5 6, róg Nowej. zw 19178

26612 28871 29035 30150 30221 31432 33211
35249 38973 40063 40082 40415 42208 44595
45842 49312 50347 50811 53292 53539 54897
57340 60110 62852 64122 64531 65478 65650
67105 68202 69032 71252 71816 73619 74489
75906 76202 76462 80043 81553 82818 87159
91117 94532 96093 96811 98786 99252 99461
101753 103155 104397 106945 108993 110070
115191 116110 116425 116465 118028 118506
120553 121029 121576 121717 122242 122391
122803 124040 124634 125144 126034 126238
128543 129632 131523 132251 132955 134850
138729 143741 143756 145111 147826 147950
148412 150639 150952 151260 152242 152704
153571 153799 155991 159213 160176 160023
162777 163153 165275 165721 166321 167502
169235 171285 173871 174138 174803 177725
178023 183478.

Po 250 zł wygrały numery następujące:

45 98 242 293 332 348 715 829 974 **1**184 230
270 340 556 577 744 830 882 905 982 **2**086 099
160 243 485 801 886 898 **3**013 064 141 153 155
209 256 304 335 503 509 759 856 **4**158 181 475
573 616 696 853 863 874 963 982 **5**087 090 107
187 193 255 390 440 450 535 698 712 797 819
833 841 991 **6**037 051 177 216 249 258 350 361
395 396 421 864 856 929 958 **7**039 303 365 381
405 433 441 449 550 629 648 681 689 719 734
887 892 **8**125 200 269 328 444 579 616 717 721
754 813 920 **9**032 104 222 300 364 723 774 833
842 956 959 993 **10**012 144 192 277 326 340 415
468 627 714 736 756 889 909 922 982 995 **11**018
028 094 136 138 152 161 216 219 295 314 414
495 541 542 645 738 765 786 942 **12**183 274
288 374 379 469 470 643 749 875 922 **13**216
220 228 229 277 520 622 627 695 789 916 922
14052 054 060 094 140 148 231 246 278 315
334 360 426 458 484 524 576 586 597 675 714
780 798 803 819 828 945 962 **15**081 122 135 142
190 285 322 464 601 631 874 971 **16**026 128 141
248 349 359 481 565 655 663 744 755 805 823
876 900 909 942 **17**123 203 260 296 311 393 458
519 527 531 706 739 790 873 874 955 **18**019 031
116 224 232 269 382 555 607 609 611 632 634
690 722 781 892 952 **19**067 082 180 337 341 488
531 591 663 738 752 764 779 **20**052 077 236
291 531 573 595 703 753 771 865 911 976 **21**086
110 292 397 403 406 411 537 542 671 716 838
926 932 **22**009 297 309 395 437 554 572 817 820
871 **23**084 096 142 176 373 493 727 899 978
24022 373 385 535 542 675 881 944 946.

25260 355 475 547 581 690 702 879 930
26012 031 145 204 289 456 458 459 547 552 621
766 796 843 964 **27**119 248 358 465 650 763 912
28058 216 320 538 611 793 831 885 995 **29**089
319 374 386 543 565 650 654 658 767 870 954
30002 228 312 346 349 543 718 802 814 850
31095 195 228 364 593 643 754 **32**019 065 164
188 368 449 464 497 555 908 980 **33**198 234
382 397 431 593 598 776 816 838 **34**031 068
072 138 159 205 230 283 303 322 364 406 505
677 709 814 824 978 **35**263 417 460 472 504
511 784 847 897 898 903 931 **36**030 230 478
551 590 660 696 846 864 872 933 966 **37**019
092 105 134 161 277 282 327 368 449 500 671
674 794 799 923 940 991 **38**019 245 375 404
429 445 449 629 719 741 824 828 911 934 **39**070
085 270 283 344 414 445 457 482 543 570 661
676 771 838 910 925 949 **40**032 044 110 140
302 309 338 490 496 528 538 **41**083 189 248
255 314 315 416 517 563 629 757 946 **42**006
101 247 452 551 605 663 664 **43**039 066 112
168 187 204 248 339 349 497 500 703 705 898
861 865 867 912 926 946 975 **44**120 163 204
209 294 322 338 364 462 548 614 620 633 684
745 895 910 946 **45**082 093 181 199 201 265 307
428 463 495 658 742 776 **46**016 286 374 455
457 498 523 569 746 767 781 832 847 860 874
47015 046 256 268 451 502 545 550 564 714 800
882 911 918 **48**141 270 333 384 409 428 436
437 461 470 679 713 743 785 **49**003 010 048
190 228 233 321 338 458 525 555 561 649 879
960 964.

50045 173 191 260 423 452 557 576 774 807
840 923 **51**119 180 220 277 284 311 443 469
477 732 773 839 952 **52**003 123 139 175 238
410 605 863 865 **53**013 167 291 417 609 611
793 828 831 869 985 **54**016 048 076 123 214
234 235 260 281 367 368 764 840 979 995 **55**012
149 159 211 331 441 552 593 945 955 979 **56**065
159 224 404 417 463 547 607 619 649 865 **57**185
207 722 726 743 866 874 899 916 918 964 966
58003 012 017 089 120 141 145 198 204 249
299 360 527 736 812 840 858 942 **59**118 163
389 521 627 648 658 712 776 792 999 **60**265
278 319 343 467 649 678 717 771 898 978 **61**081
130 189 230 465 642 734 961 **62**011 073 089
127 196 299 344 371 376 594 717 841 983 **63**013
015 160 209 388 435 566 567 751 827 874 944
973 **64**014 127 416 469 538 559 572 627 630
702 710 821 932 987 **65**088 105 176 199 204
257 321 438 545 637 726 728 757 860 893 978
979 **66**027 060 123 139 162 183 187 189 280
320 476 503 517 600 720 787 803 817 931 948
67088 243 261 267 273 377 390 456 492 533 619
738 754 778 839 867 880 **68**076 100 350 409
427 447 601 642 962 **69**294 297 321 412 450
569 861 944 948 952 985 **70**036 207 249 274
313 367 406 459 685 700 743 746 749 810 816
987 **71**125 282 289 389 390 516 536 710 761
825 932 **72**022 116 162 227 259 280 308 331
362 432 503 541 585 683 813 852 885 955 983
73072 099 203 264 520 577 683 707 733 909 941
975 **74**051 110 124 174 188 204 248 294 343
402 510 634 738 919.

LOSY do I kl. 20 Loterji Państwowej poleca

E. LINETTE

Kolektura Loterji Państwowej

Poznań, pl. Wolności 2.

zw 19486

75010 183 195 213 262 280 335 445 519 524
557 580 650 659 661 730 784 786 787 864 918
927 931 973 76033 106 178 256 341 406 429
663 762 764 766 911 934 969 77178 185 191
191 221 225 396 550 559 682 711 828 867 78059
344 368 395 438 529 548 597 636 696 767 852
864 883 980 79031 033 269 320 371 619 665
702 724 905 80093 136 243 339 438 444 565
607 622 755 836 856 902 908 948 81071 122
140 214 260 304 307 437 446 459 595 657 708
739 82045 054 058 090 179 225 279 335 394
440 464 516 571 686 786 801837 928 960 985
83050 078 083 092 192 204 401 426 456 477
558 599 721 862 84013 091 126 131 155 265
270 304 389 482 570 704 715 719 742 809 832
85020 073 095 324 359 453 478 486 497 578 629
722 727 948 966 86123 267 308 328 364 498
656 702 713 885 898 907 986 87116 158 230
366 461 653 696 732 855 880 980 88004 146
209 466 529 534 954 655 754 804 818 845 868
994 89010 061 185 334 503 546 623 789 792
816 851 879 967 90003 100 238 280 288 441
464 491 545 587 846 916 917 91009 045 046
175 187 195 356 528 672 678 679 787 820 846
933 941 982 92098 159 203 361 632 774 945
966 93035 075 283 428 498 559 566 581 582
666 874 878 921 951 995 94170 171 249 633
730 829 847 950 95037 063 074 113 198 203
414 444 555 617 653 776 892 972 96004 119
247 264 352 479 529 577 599 620 634 872 953
955 97026 064 075 222 228 277 293 357 382
484 664 672 711 793 831 964 98044 130 406
437 443 449 483 539 599 624 742 767 838 877
925 949 977 99110 275 374 392 562 607 624
674 857.

100010 331 380 392 409 439 442 519 922
101013 061 099 104 106 201 274 277 300 376
382 405 415 498 571 721 771 959 964 102110
119 179 238 372 427 429 537 563 634 771 929
985 103028 029 033 158 229 237 275 547 677
993 104018 047 126 151 238 288 293 330 368
445 516 529 681 754 829 936 943 105004 033
122 161 253 266 334 376 380 388 393 608 633
674 823 829 882 984 106018 027 109 203 208
276 374 384 461 463 680 690 775 926 942
107025 036 080 385 422 429 434 486 533 609
691 820 838 861 987 108046 165 291 383 394
588 599 623 951 109114 125 126 133 159 238
253 346 353 445 789 809 862 110056 112 196
299 423 424 447 451 678 721 802 916 937 961
111015 039 127 203 253 275 325 375 649 726
803 832 853 964 986 990 112051 119 375 418
455 462 517 523 533 550 562 582 621 705 708
718 730 808 856 921 113152 158 159 231 272
297 438 451 504 516 555 612 620 639 682 755
853 114050 081 231 491 665 688 752 755 835
115006 056 081 095 154 296 313 328 373 449
542 738 978 116065 085 207 483 605 618 834
972 117045 130 140 182 364 393 486 536 582
591 666 680 682 738 779 835 892 908 909 914
118238 300 315 327 342 344 431 432 658 680
765 769 954 958 969 980 119043 093 231 259
326 329 437 466 486 588 698 735 802 823 864
873 967 120077 090 108 207 321 346 347 372
444 450 629 664 736 896 990 121030 036 086
120 198 203 224 251 265 343 449 463 477 499
554 633 765 122016 042 050 079 117 153 186
228 323 333 537 601 630 648 687 767 800 878
962 994 123004 202 224 242 245 310 320 358
404 407 423 485 544 697 765 805 851 124006
054 079 211 275 299 362 404 639 811 966.

125173 214 288 310 562 568 886 979 126072
099 180 298 440 503 570 674 758 962 127064
079 135 362 534 563 665 673 675 716 853 941
990 128068 101 105 117 125 197 313 382 388
448 480 550 559 741 759 761 854 891 129054
072 103 121 136 137 185 219 225 294 327 334
380 429 462 469 525 541 580 683 693 708 716
775 836 898 939 961 130125 166 186 310 541
632 679 873 899 131061 062 079 081 143 206
219 265 328 343 368 509 516 554 873 907 935
132022 062 129 136 293 360 394 543 546 586
601 602 728 750 867 885 922 991 133065 122
163 292 641 673 711 718 867 134145 217 352
377 378 454 466 481 518 557 669 689 745 784
810 881 965 984 995 135033 062 195 378 404
406 442 557 727 744 747 781 801 808 921 929
968 136294 399 555 615 667 715 722 795 836
870 966 137058 071 248 283 368 753 794 883
927 935 939 138174 179 251 320 407 697 721
901 939 950 139009 040 092 123 147 198 226
236 281 541 736 755 140158 173 275 351 397
408 528 540 557 604 728 830 930 141106 182
187 188 189 329 346 418 460 526 599 642 716
723 742 142049 064 122 134 169 220 265 288
292 298 304 378 380 420 430 511 709 770 819
831 887 928 937 963 143017 098 106 173 186
205 252 268 366 431 559 600 698 770 790
144389 482 484 486 549 604 706 965 145066
133 198 227 307 325 342 462 507 663 732 843
854 977 997 146058 116 192 210 295 354 418
422 424 507 540 790 818 866 147006 053 121
137 216 284 429 502 615 618 648 741 849 859
148048 230 249 310 335 358 500 526 626 635
637 674 734 770 817 829 832 887 927 930 942
953 990 149109 149 208 264 273 567 632 712
749 826 830.

150001 011 037 051 091 157 255 369 483 582
608 698 731 781 849 151032 034 148 242 293
301 438 524 531 627 847 868 897 909 152018
146 152 178 190 319 376 761 786 967 992
153047 109 157 216 327 376 413 426 464 553
641 683 715 772 911 955 154155 165 307 413
464 495 505 513 520 565 797 849 982 986 987
989 155020 076 077 177 348 370 406 456 527
571 696 786 156015 019 051 133 183 218 226
235 281 310 321 373 487 536 585 631 880 905
922 932 979 982 157003 018 061 087 171 179
230 366 793 826 859 158192 224 263 425 833
893 928 939 159089 173 195 259 442 475 499
594 608 708 722 812 856 990 160193 243 282
302 484 522 604 614 657 685 711 792 793 872
161088 129 302 349 433 471 501 695 831 935
162201 436 442 522 537 579 608 647 719 817
163152 202 264 354 390 411 465 605 701 710
719 731 742 788 876 164010 052 158 167 178
180 321 339 358 417 427 428 443 536 584 723
779 81 835 934 959 165138 142 217 258 265
333 343 349 364 379 461 503 653 654 680 745
782 909 980 166028 145 419 428 444 514 684
833 167006 047 067 080 170 268 275 349 385
420 445 578 601 612 634 844 859 930 168019
037 154 197 222 341 367 404 437 458 483 491
585 757 837 852 932 940 946 169038 172 238
304 362 466 531 532 621 653 667 670 684 690
809 819 835 864 879 893 895 902 941 170019
079 105 132 209 321 424 464 554 571 746 750
922 929 171033 085 135 147 177 238 291 353
426 471 487 499 557 581 591 592 711 836 893
910 172051 076 169 223 230 292 324 414 546
571 607 640 657 173012 156 158 342 393 539
653 694 872 888 892 174041 055 057 131 159
397 405 409 438 448 461 475 511 636 674 739
808.

175082 170 424 476 589 591 614 665 842 854
874 948 176029 206 246 294 313 359 412 442
482 601 666 738 746 830 936 953 982 177092
100 104 238 293 319 331 357 421 433 521 528
544 676 689 716 734 771 820 957 970 995
178015 080 155 221 387 401 541 648 813 909
940 179104 131 134 272 555 746 787 945 958
963 964 973 974 180024 070 102 178 260 265
405 415 427 530 621 661 898 993 181082 108
441 535 556 584 637 655 662 704 785 795 992
182052 111 189 255 323 379 469 497 505 554
576 618 675 707 814 817 820 899 945 948 964
183004 013 015 023 223 269 396 494 532 560
571 902 922 184011 066 249 256 281 305 373
462 529 616 675 678 734 846.

OD PÓŁ WIEKU POWSZECHNIE ZNANY ZE SKUTECZNOŚCI
ARAGO
ST. GÓRSKIEGO WARSZAWA
NISZCZY BRODAWKI SKÓRY STWARDNIENIA
ODCISKI
ŻĄDAĆ WSZĘDZIE
Pp 68632.415-6

Szczyt doskonałości
EKSIKANS
St. Górskiego
POT RĄK NÓG PACH
usuwa po 1 użyciu.

Spóźnione.

Ś. p.

z Baronów Battaglia

Małgorzata Węclewska

żona emer. naczelnika Wydziału Województwa Krakowskiego,

przeżywszy lat 48, po krótkiej a ciężkiej chorobie, opatrzona Sakramentami św., zasnęła w Panu dnia 3 października 1929 roku.

Wyprowadzenie zwłok z kaplicy na cmentarzu rakowickim na miejsce wiecznego spoczynku nastąpiło w sobotę, 5 b. m. o godz. 3,30 po poł., nabożeństwo żałobne zostało odprawione w poniedziałek, 7 b. m. o godz. 10 rano w kościele OO. Kapucynów w Krakowie.

Stroskany

Kraków, Lwów, Stanisławów, Poznań. **mąż, matka i rodzina.**

W Poznaniu, msza św. za duszę drogiej Zmarłej odbędzie się w piątek, 11 b. m. o godzinie 9 rano w kościele św. Marcina.

dw 2436

Przyjmuję
jako lekarz prakt.
przy ul. Mazowieckiej 10 (Sołacz)
Dr. med. Aleksander Schreiber
Godz. 8-9,30 i 3-5 **Tel. 52-41**
zw 19502

OKUCIA BUDOWLANE
Wszelkie zamki i zawiasy do drzwi, balkon., krat i bram
Antaby spiżowe i gięte „Regnery" zamki „Wolne Zajęte"
Warsztaty stolarskie, drut kolczasty, piece żelazne
po cenach hurtowych poleca Pw 6021-39 85
„PRZEWODNIK", św. Marcin 30
skład żelaza i artykuły techniczne.

Zakład budowy powozów i wozów nagrodzony srebrnym medalem
W. Kośmicki — Rogoźno (Wlkp.) — Telefon 21
likwidując swe stoisko na P. W. K. ma tanio na sprzedaż
2 powozy (luksusowe, polowcze).
Pawilon Rzemiosła nr. 48, stoisko 63, zgłoszenia u zarządcy pawilonu, lub telefon 21 — Rogoźno (Wlkp.) sw 19500

RESZTKI jedwabi! bajecznie tanio!
ZADOWOLENIE nam sprawia coraz częstszy odbiór wyrazów uznania naszych Sz. Klientów.
Będziemy zawsze się starać dać najlepsze gatunki w korzystnych cenach.
Wysortowane firanki tiul. dywany pluszowe b. korzystnie
PARTIA! jedwabie płaszczowe 7⁵⁰
Stary Rynek 52 Wodna Jezuicka
S. Choynacki Poznań St. Rynek 52
Pw 6160/1-41,20/1

Pijcie Piwo Słodowe
nadzwyczaj pożywne przez P. P. lekarzy polecane
z browaru L. Büchner'a w Śmiglu (Wlkp.)
sw 19744

Wyższa egzaminowana nauczycielka
udziela lekcji
języka polskiego, gramatyki, pisowni, historji i literatury
osobno lub w kółkach zbiorowych. Zgłoszenia codziennie od 2—4 lub od 7—8.
zw 19866
Plac Bernardyński 2, II piętro, na lewo

Wielki skład
przy Starym Rynku do nabycia za zgodą gospodarza.
Oferty do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod rw 7204

Instytut doświadczalny w Polsce
Poznań, Jasna 8 — Telefon 65-21
deleguje członka Zarządu do Ameryki w sprawach finansowych i to w celu: Pw 6081-40,225
a) **realizacji szeregu wybitniejszych wynalazków polskich,**
b) **finansowanie zdrowych przedsiębiorstw i gospodarstw (udział, pożyczki).**
Poważne rzeczowe zgłoszenia wynalazców, przedsiębiorców i rolników prosimy kierować pod adresem **Instytutu oraz załączać na odpowiedź znaczek 50 gr.**

TULIPANY hiacynty, narcyzy i krokusy. Wielkie cebulki kwiatowe do hodowli doniczkowej i gruntowej. **Kolekcja cebulek zł 12.—, większa zł 20,—.** Sposób hodowli cebulek dołączam.

Róże, drzewka i krzewy

owocowe i ozdobne. (Cennniki na żądanie.)

MORWY (Morus alba), drzewka 2-letnie, ca. 100 cm. wysokie, **100 sztuk zł 150,00** dw 2361

Teodor Pieniężny

Zakład ogrodniczy, Pobiedziska (Wlkp.) Tel. nr. 4.

Stodoły drewniane

każdej wielkości dostarcza szybko **G. WILKE, handel drzewem, Poznań, Sew. Mielżyńskiego 6.** dw 2374

Dbajcie o swoje zdrowie.

„Szwajcarskie Gorzkie Zioła" (z marką „Kogut") są stosowane przy chorobach: **żołądka, kiszek, obstrukcji i kamieni żółciowych.**

„Szwajcarskie Gorzkie Zioła"

są naturalnym łagodnym środkiem przeczyszczającym, ułatwiającym funkcje **organów trawienia** i działającym przeciwko **nadmiernej otyłości.**

Ostrzeżenie! Przy zakupie żądajcie **oryginalnych „Szwajcarskich Ziół" Gąseckiego** z marką fabryczną **„Kogut"** gdyż są już naśladownictwa w podobnem do naszego opakowania, a nie mających nic wspólnego ze **„Szwajcarskiemi Ziołami"** naszego wyrobu. Cena za pud. 2,— złote. nw 10882

---

5 ciężkich wozów

3 cal., masywne, w bardzo dobrym stanie, korzystnie **na sprzedaż.** dw 2425

W. CZEKALSKI — MIĘDZYCHÓD.

Wydzierżawię zaraz garaże

narożnik Górnej i Dolnej Wildy, naprzeciw Stadjonu Sportowego — przystanek tramwajowy. Zgłoszenia dw 2406

Fr. Budzyński — Starościńska 6 — Tel. 36-06.

MIESZKANIA

2—4 pokojowego na Jeżycach **poszukuję** najchętniej wprost od gospodarza. Cena obojętna. Czynsz na 2—3 lat zgóry. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. pod **zw 19492**

---

12 – 15.000 zł

pożyczki, poszukuje dobrze prosperujące przedsiębiorstwo przemysłowe w Poznaniu, na czas 6-miesięczny wzgl. zależnie od umowy, za wysokim procentem płatnym zgóry, zabezpieczeniem w dolarach amerykańskich. Łaskawe spieszne zgłoszenia uprasza się do eksped. Kurjera Poznańskiego pod zw 19 494

Inżyniera - mechanika

władającego niemieckim językiem, Warsztatowca — dokładnie obeznanego z budową maszyn rolniczych, remontem lokomobil, młocarń parowych i najnowszym systemem pracy — poszukuje **Unia Zjednoczone Fabryki Maszyn Sp. Akc. Oddział Chełmno (Pomorze),** dokąd należy kierować wyczerpujące oferty. Oferty nieuwzględnione pozostaną bez odpowiedzi. dw 2437

PRZEDSTAWICIELSTWO

na Wilno i Kresy Wsch. lub organizację przedsiębiorstwa przyjmie dyrektor większej firmy przemysłowej; wyższe wykształcenie. Dobrze wprowadzony w sferach kupieckich i bankowych. Najsolidniejsze referencje. Poważne oferty sub.: „Dyrektor" do **Tow. Rekl. Międz. g. r. Rudolf Mosse, Warszawa, Marszałkowska 124.** 1-44

Poszukujemy

od 15 lub później dla naszej mechanicznej fabryki torebek papierowych — **doświadczonego**

majstra

Posada stała i dobrze płatna. Oferty pod **„Majster"** do Biura Ogłoszeń **„PAR", Bydgoszcz,** Dworcowa 72. Pw 6168-63,1024

Stenotypistka

z praktyką biurową możliwie z branży zbożowej i znajomością języka niemieckiego **potrzebna** od 15 października lub 1 listopada r. b. Zgłoszenia piśmienne

Tadeusz Zielewicz

Rzeczypospolitej 8. zw 19488

Czekoladki

tylko z firmy

W. Patyk

Al. Marcinkowskiego 6 przy poczcie.

Pw 6162-41,22

Dywany

K. Kużaj

27 Grudnia 9

K.K. P.

Trwałą (elektr.) ondulacje, farbowanie jak wogóle nowoczesne pielęgnowanie włosów, manicure, masaże głowy i twarzy, zabiegi parafinowe wykonuje się starannie przez pierwszorzędne siły w zakładach

N. Muszyńskiego

ulica 27 Grudnia 4 i 3 Maja 3

zw 19498

Wyjątkowa okazja nabycia doskonałych

samochodów

po bardzo niskiej cenie.

2 Protosy po generalnym remoncie, obicie skórzane, prawie nowe,

Studebaker limuzyna 5 osobowa z przedziałem szklannym w świetnym stanie,

Steyr po generalnym remoncie

Delanger Clayette sportowy mało używany.

Zgłoszenia kierować pod **„2136" do „Par", Bydgoszcz, Dworcowa 72**

Pw 6179-63,1026

---

200 zł nagrody

za zwrot **skradzionej 11 mtr. drabiny** na terenach zachodnich P. W K.

Pw 6175-41,50

Sprzedam

zaraz parę tysięcy metrów lub częściowo: **kopalniaków** (stemple), **opałowego** (wałki) **i cośkolwiek budulcu.**

Majątek DARGOLEWO,

poczta Strzepcz, powiat Morski

Pw 6167-63,1025

Kupno Futra to rzecz zaufania!

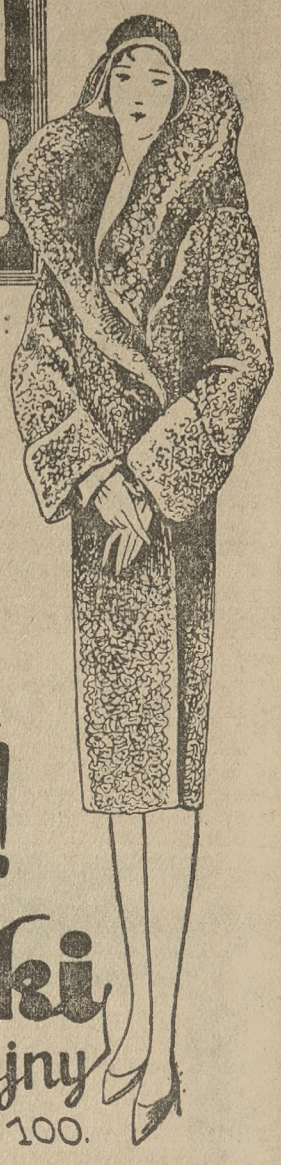

Futra damskie:

Źrebce, Seale, Piszczaniki, Karakuły, Krety, Piżmowce.

Futra męskie sportowe i eleg. spacerowe

Skórki, Błamy, Kołnierze. Wydry.

Wszelkie futra wykonuje się w własnych pracowniach kuśn.

Ceny niskie! Wielki wybór! Uprzejma obsługa!

J. Lisiecki

Dom Konfekcyjny

SP. AKC.

POZNAŃ • Stary Rynek 98 – 100.

w 616-41,45

Poważne przedsiębiorstwo handlowe w Poznaniu poszukuje następujących sił:

młodszego korespondenta- biegłego stenografa, szybko piszącego na maszynie,

2 młodszych buchalterów, 1 stenotypistki.

Osoby te winny znać zupełnie dobrze język polski i niemiecki w słowie i piśmie i mieć poza sobą dłuszą praktykę kupiecką. Wiek nie powinien przekraczać lat 26. Zgłoszenia w obydwu językach z dołączeniem fotografji wraz z podaniem żądanego wynagrodzenia należy spieszne skierować do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 19 495

SEKRETARZ

dla załatwiania spraw notarjalnych zaraz **potrzebny.** Zgłoszenia należy zaopatrzeć w odpis świadectw

KAZOWSKI, adwokat i notarjusz

Jarocin. zw 19464

Generalne przedstawicielstwo

na woj. poznańskie i Pomorze, odstępuje się dzielnemu panu z kapitałem kilku tys. Chodzi o zupełną nowość opatentowaną w Polsce bez konkurencji niezbędnie dla każdego. Udowodnia się kolosalne zyski kilku tys. miesięcznie. Fachowość nie wymagana. Bliższych informacyj udziela się **w Hotelu Britania** od 6—8 wieczorem, **Grabowski.** zw 19 499

Do przedsiębiorstwa zbożowego potrzebny jest

uczeń

z wiadomościami ukończonej szkoły handlowej zaraz. Oferty do Kurjera pod **zw 19496**

Samodzielna ekspedjentka

potrzebna do składu galanteryjnego.

„ALFA"

Szkolna 10. nw 4559

Kupię dobrze utrzymany

TRAK

65 w świetle średnicy, z środkowym zapędem. Zgłoszenia pod

Józef Wilaszek,

Kępno.

zw 19501

Skład

przy Starym Rynku nadający się na każdą branżę na **sprzedaż,** — tylko poważnym reflektantom. Oferty Kurjer **zw 19472**

Pensjonat

dla przyjezdnych.

Wały Jana III. 11.

zw 19491

Mleczarz-serowar

starszy kaw. od świat. firm jako nadzwyczaj wzorowy, uczciwy i zaufania godny, szczerze polecony, znaj. się na wszelkich masz. i wyrobach mlecz., także mleka dla dzieci, które sie równa mleku matki, mleka dla chorych Yoghurt i Kefir; specjalista serów harcerskich tylzyckich edamskich. Romadu Camenbert Gonda i t. d., szuka posady. Miejscowość obojętna ewentualnie wieś lub folwark gdzie chętnie pomaga w gospodarstwie, hodowli gorzelni, ogrodzie i zestawia soki i wina owocowe od prawdziwych nie odróżniające. Łaskawe oferty pod W. G. 73 do Kurjera Pozn. zw 19 405

Komunalna Kasa Oszczędności

powiatu toruńskiego w Toruniu

poszukuje zdolnego doświadczonego

KSIĘGOWEGO,

obeznanego z czynnościami bankowemi. Płaca podług umowy. Zgłoszenia nadsyłać z życiorysem, odpisami świadectw szkolnych i pracy zawodowej. dw 2366

Najwyższą nagrodę P. W. K.

jedyną w dziale jubilersko-złotniczym

WIELKI ZŁOTY MEDAL

przyznano za artystyczne ujęcie wyrobów firmie

W. Szulc w Poznaniu, pl. Wolności 5

zakład jubilersko-złotniczy i zegarmistrzowski

założony roku 1873. Pw 6143-40,266

Obwieszczenie

w sprawie kontroli eksportowanego masła.

Izba przemysłowo-Handlowa w Poznaniu podaje do wiadomości zainteresowanych, że najprawdopodobniej z dniem 1 listopada wejdzie w życie rozporządzenie, w myśl którego **wszystkie przesyłki masła** idące zagranicę, **będą musiały być poddane analizie chemicznej** na zawartość wody, obcych tłuszczów i innych niewłaściwych domieszek. Masło niepoddane kontroli i niezaopatrzone odpowiedniem świadectwem będzie podlegało cłu wywozowemu w wysokości 600,— zł od 100 kg. Kontrola odbywać się będzie **w stacjach kontrolnych,** utworzonych przez instytucje do tego upoważnione, do których należy też Izba przemysłowo-handlowa w Poznaniu. Izba zamierza urządzić dwie stacje kontrolne, mianowicie **w Poznaniu i w Lesznie.** Masło będzie musiało być dowiezione do stacji kontrolnej, a stąd dalej ekspedjowane, albo też pozostanie pod kontrolą na składzie eksportera po pobraniu próby przez zaprzysiężonego próbobiorcę. dw 2441

Izba wzywa niniejszem **wszystkich zainteresowanych eksporterów, którym przesyłanie masła do stacyj kontrolnych nie będzie na rękę — do zgłoszenia swej firmy do Izby celem ustanowienia w tej miejscowości próbobiorcy. Zarazem Izba prosi o podanie niezainteresowanych kandydatów na te stanowiska.**

Zdolnych zastępców

na nowy wynalazek dla maszyn i samochodów, sprzedaż łatwa, najwyższa prowizja. Pierwszeństwo mają fachowcy z branży maszyn. Spieszne zgłoszenia należy wnieść piśmiennie z podaniem referencyj do nw 4561

H. Thiel — Pleszew — Skrzynka pocztowa nr. 6.

Ostrzeżenie!

Niniejszem ostrzegam przed **wynajęciem mieszkania** od p. Jana Lechowskiego, przy ul. Pocztowej 21.

Stefan Obrębski
administrator.

zp 19 458

Poszukuje się

stajni

na parę koni, wraz pomieszczeniem na powózkę. Zgłoszenia Kurjer Poznański **zw 19493**

Biuro

dwupokojowe, duże, jasne, z światłem elektrycznem i centralnem ogrzewaniem, w śródmieściu, **oddam.** Zgłoszenia Kurjer **zw 19497**

Gorzelany

potrzebny zaraz.
Majętność Magnuszewice
p. Witaszyce.
zw 19455

Podróżujący

rutynowany w maszynach rolniczych z praktyką zawodową i dobrą prezencją na stałą pensję i prowizję **poszukiwany** zaraz do dobrze zaprowadzonej, dużej firmy na Pomorzu. Pierwszeństwo mają posiadający własny samochód lub motocykl. Zgłoszenia do **„PAR" w Poznaniu, Aleje Marcinkowskiego 11.** Z odpisami świadectw i referencji **pod nr. 40,299.** Pw 6138-40,298

KONKURS

Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu poszukuje odpowiednich kandydatów na stanowiska dw 2442

chemików stacyj kontrolnych dla masła w Poznaniu i Lesznie.

Warunki według umowy. Odpowiednio udokumentowane podania należy wnosić do dnia 15 b. m. do **Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu, Poznań,** Mickiewicza 31.

PRZETARG PRZYMUSOWY

W środę, dnia 9. 10. 1929, o godz. 11, sprzedawać będę **w Mieścisku** publicznie najwięcej dającemu za gotówkę:

10 jałowic, 10 krów, 10 tuczników.

dw 2440 **Kurczewski, kom. sądowy w Szamotułach.**

Napisowe słowo (tłusto) 30 groszy, każde dalsze słowo 20 groszy, 5 liczb = jedno słowo i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-łamowy milimetr 60 groszy

Znak oferty (na przykład: z 18924, n 2735, d 1 790 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10

Nagłe ogłoszenia

wieczorem po zamknięciu

ekspedycji (godz. 18,30) do wydania **tylko porannego** przyjmuje portjernia. Wejście bramą św. Marcin 70 — dzwonek nocny przy bramie na prawo. Telefon portjerni nr. 35-25

Portjernia nie jest upoważniona do przyjmowania ogłoszeń do wydania wieczornego.

1 SPRZEDAŻE

Antyki
Stary Rynek 78, pierwsze piętro rpw 7164

Meble
do jadalni korzystnie na sprzedaż. Górna Wilda 119, skład kolonjalny. zdw 60 260

Kuchnia
używane obrazy, stoły, krzesła tanio sprzeda stolarnia, Bukowska 9. zdw 60 614

Uwaga! Automobiliści
dobry reflektor jest duszą samochodu, nowa przesyłka reflektorów marki Zeiss o sile promienienia 1 500 mtr. nadeszła i sprzedajemy po konkurencyjnych cenach „Franpol", Grobla 27. zdw 60 638

Sklep
galanteryjno - bławatny, duży z mieszkaniem, wyrobioną klijentelą, sprzedam zaraz na dogodnych warunkach ewentualnie zamienię na nieruchomość. Włocławek, 3. Maja 6, Gizińska. nw 4 331

Gospodarstwo
90 mórg jednem planie, ziemia pszenno-buraczana, całkowitym żywym, martwym inwentarzem, pełne żniwa, zabudowania pierwszorzędne, dom 4 pokoje, cena 48, wpłaty 25, Poznańskie. Lech, Grobla 22. zdw 60 629

Gospodarstwo
80 mórg, ziemia pszenno-buraczana, jednem planie, 3 morgi ogród owocowy, 8 łąki, inwentarz żywy, martwy kompletny, pełne żniwa. Dworzec w miejscu do tego olejarnia dobrze prosperująca, cena 50, wpłaty 25, Poznańskie. Lech, Grobla 22. zdw 60 628

Ubikacje fabryczne
mieszkanie, skład, garaże, nadające się na składnicę maszyn, warsztaty samochodowe i części do tych budowa karoserji. Część maszyn na miejscu, wydzierżawię lub sprzedam na dogodnych warunkach do tego należą dwie nowoczesne kamienice trzypiętrowe, 4 składy, piekarnia, oficyna i duży plac budowlanego w śródmieściu Nakła n/Notecią. Oferty Gronzo, Fredry 1. zdw 60 624

Parcela
6 100 m² obok dworca Ławica zaraz do nabycia. Adres wskaże Kurjer Pozn. zdw 60 621

Motory elektryczne
1 Km., 3 Km., 4 Km., 440 volt fabr. Siemens sprzeda korzystnie po najniższych cenach i rok gwarancji. „Franpol", Grobla 27. zdw 60 636

Składy
kolonjalne urządzeniem od 5—8 tys. zł wskaże Szczepański, — Wierzbięcice 30, parter, lewo. zdw 60 651

Skład
cygar, papieru i galanterji z pokojem na sprzedaż. Zgłoszenia ul. 3. Maja 6, zakład fryzjerski. zdw 60 649

Gospodarstwo
175 mórg i młyn parowy na sprzedaż. Budynki masywne, ziemia buraczana, przy stacji i szosie, inwentarz żywy i martwy. Zgłoszenia Kurjer dw 2438

Pawilonik - kiosk
nr. 65, wystawa teren E., nadający się do przeniesienia do ogrodu, na letnie mieszkanko itp, sprzedamy tanio. Po obejrzeniu informacje pocztą: Płock, W. Popkowski. zdw 60 714

Maszynę
do pisania Underwood prawie nowa sprzedam z ustępstwem. Ratajczaka 38, II., prawo. zdw 60 605

Gościniec
(Oberża) sprzeda lub wydzierżawi, wieś kościelna bezkonkurencyjnie spiesznie „Osadopol", Rzeczypospolitej 9. zdw 60 586

Ławki szkolne
używane i tablice na sprzedaż. Haremza, Kolejowa 39. zdw 60 585

Folwark
500-morgowy, uroczo położony, miejsce wycieczkowe, ziemia buraczana, ładny dworek, park-ogród — sprzedam przy zaliczce 100 000, lub zamienię na kamienicę — dopłata 50 000. Wyrzykowski, Grobla 2. zdw 60 608

Dom
13 ubikacyj miasto powiatowe, bardzo tanio. Osadopol, Rzeczypospolitej 9. zdw 60 587

Biurko
antyk na sprzedaż. Oferty Kurjer Poznański zdw 60 537

Ford
limuzyna zupełnie jak nowa model 27 sprzedam za 3.800 zł, wpłaty według ugody. Hoffmann, Wrocławska 22. I. piętro, tel. 21-94. zd 60 681

Dwa
gospodarstwa pszennej ziemi po 80 mórg sprzedam lub wydzierżawię przy bardzo niskiej wpłacie. Zgłoszenia Wrocławska 22. pierwsze piętro. zd 60 680

Skład
próżny przy ulicy Marszałka Focha za roczną dzierżawą 1.920 zł odda „Krakus" Pocztowa 30. zdw 60 542

Skład
przy ul. Półwiejskiej zaraz sprzedam. Adres wskaże Kurjer zdw 60 627

Futro
bobrowe ¾ na sprzedaż. Piekary 25, ptr., lewo. zdw 60 421

Dom
z ogrodem warzywnym z kompletnym warsztatem stolarskim na prowincji, 11 km od Poznania zaraz na sprzedaż. Oferty Kurjer zdw 60 434

Motocykl
Triumpf ang. 500 ccm prawie nowy sprzedam. Dinke, ul. Mickiewicza 1. zdw 60 472

Zaprzęg
nowy wóz na resorach, silnie zbudowany, koniem i półszorkiem zaraz tanio sprzedam Schiller, cmentarz, Grunwaldzka 48. zdw 60 500

2 łóżka
używane tanio sprzedam. Podgórna 9, I. zdw 60 506

Pianino
łóżeczko lustro. Skryta 8, III., lewo. zdw 60 510

Wóz
reklamowy do rozwożenia towaru w dobrym stanie korzystnie sprzedam. Zgłoszenia St. Ruprycht, Marszałka Focha 35. zdw 60 360

Kanapy
leżanki, kluby, materace, najtaniej za gotówkę, raty. Strzelecka nr. 31. zdw 60 150/1

Meble
po zniżonych cenach poleca Pluciński, Wodna 7. Zamiejscowym klijentom zwózka samochodem na miejsce. zdw 59 914

Skład cukierków
dwa okna wystawowe, z mieszkaniem przy głównej ulicy w Katowicach z powodu wyjazdu poza granicę zaraz do nabycia. Oferty „Cukierki", „Par", Poznań, Al. Marcinkowskiego 11. Pw 6 159-63,1023

Restaurację
w śródmieściu Torunia dobrze zaprowadzoną z koncesją sprzedam lub przyjmę wspólnika. Do objęcia 25 000 zł. Zgłoszenia do „Par", Toruń, pod nr. 633. Pw 6 163-64,393

Skład
z dużą wystawą, nowem, nowoczesnem urządzeniem, przyległą ubikacją i piwnicą, świeżo odnowiony, śpiesznie odstąpię bardzo tanio. Powód wyjazd. Wiadomość: Poznań, Al. Marcinkowskiego 3a, skład konfekcji od 9—15. nw 4 555

Pokój
meblami zaraz sprzedam. Kokotkiewicz, św. Marcin 74, suterena. zdw 60 572

Sprzedam
kompletne urządzenie składowe. N. Potocki, Plac Wolności 10. zdw 60 574

Sieczkę
Ia z żytniej słomy w każdej ilości dostarcza St. Buśko, Lewice, pow. Międzychód. zdw 60 221

Meble
tanio poleca Kałkus, Wrocławska 19. zdw 59 910

Samochód
Chenard Walcker, kryty nowy, wartości 16.000 zł sprzedam z powodu zwinięcia przedsiębiorstwa za 12.000 zł. Oferty do Kurjera zdw 60 190

Młyn parowy
nowocześnie urządzony, dzienny przemiał 15 tonn, bardzo tanio natychmiast na sprzedaż. Tylko szybko decydujący się reflektanci z gotówką 100 000 zł zechcą zgłoszenia skierować do Kurjera Poznańskiego pod zdw 60 277

Antyczne
meble, świeczniki, zegary i t. p. na sprzedaż. Skarbowa 4, ptr., lewo. zdw 58 840

Garsonkę
nową sprzedam i kostjum. Młyńska 3, III. lewo. zdw 57 098/9

Płaszcz
zimowy tanio sprzedam Młyńska 3. III. lewo. zdw 58 971

Okazja!
Tanio i na dogodnych warunkach spłaty sprzedamy kilka używanych, gotowych do wyjazdu samochodów osobowych, otwartych i krytych. Do obejrzenia: garaż przy ul. Jak. Wujka 23 narożnik ul. Przemysłowej. „Praga" Automobile. Poznań, pl. Wolności 11. Tel. 55-33. Pw 5760-40,74

Gospodarstwo
70 mórg przy Poznaniu nadające się na ogrodnictwo w tem 12 mórg żwiru, inwentarz żywy i martwy, z pełnemi zbiorami żniwnemi, 5 pokoi i kuchnia, ogród owocowy zaraz na sprzedaż. Zgłoszenia W. Kierczyńska, Poznań, ul. Sieroca 8-9. zdw 59 832

Wózki
dziecięce tanio F-a „Gumy" 27. Grudnia 15, podwórze. zdw 58 703

1 limuzyna Chevrolet
6 cyl. nowa org. karoserja oraz 1 podwozie, 2 tonn okazyjnie na dogodnych warunkach na sprzedaż. „Komna", Sp. z o. p. Automobile, Poznań, Dąbrowskiego 83/85. Tel. 77-67 i 54-78. nw 4340

Radjoamatorzy pamiętajcie
najkorzystniejszem źródłem zakupu dla Was to „Elektrovox". Półwiejska 30, naprzeciw Kwiatowej, dogodne warunki spłaty. zdw 57 604

Motocykl
Sarolea 350 ccm, zupełnie nowy, najnowszy model, sprzedam. — Przybyłowski, Zwierzyniecka 1, II. lewo. zdw 60 154

Meble
we wielkim wyborze za gotówkę i na miesięczne spłaty poleca Stanikowski, Woźna 12 (Butelska). bpw 728

Do wynajęcia lub sprzedaży
obszerne ubikacje fabryczne w śródmieściu oraz inne na cele przemysłowe i biurowe. Gdzie? wskaże Kurjer zdw 59 665 lub telefon 16-20.

Tanio
kiosk duży z dykty łatwo rozbieralny, lekki do przewózki zdatny na letnie mieszkanie, w gospodarstwie na szopę, do handlu — spiesznie na sprzedaż. Do tego dodaje się skrzynie, półki, płótna itp. Wiadomość: Poznań, Małeckiego 22, II. piętro, lewo. Pw 5914/5-56,37

Sprzedam
dom, cztery ubikacje, budynki gospodarcze, cztery morgi ogrodu, sad w Międzychodzie, blisko dworca, piękne położenie, nad Wartą. Wiadomość Kurjer zdw 59 555

Restauracja
przy ruchliwej ulicy na sprzedaż dobrze prosperująca. Oferty Kurjer zdw 60 685

Ford
otwarty model 27 sprzedam lub zamienię na inną rzecz. Zgłoszenia piśmienne do Kurjera zdw 60 679

Jadalnia
na 6 osób pojedyńcza na sprzedaż. Adres Kurjer zdw 60 688

Antyki
wielki wybór. Bracia Pióro. Aleje Marcinkowskiego 28. Kp 951

Piesek
trzymiesięczny czystej rasy szpic na sprzedaż. Modrzewska. Wały Zygmunta Augusta 1. zdw 60 387

Sprzedam
skład towarem i przyległem mieszkaniem umeblowanem lub bez Powód wyjazd. cena niska. — Wskaże Kurjer zdw 606 383

Wannę
gazowy piec sprzedam. Masztalarska 7, ptr., lewo. zdw 60 379

Piece
gazowe do wypieku wafli z urządzeniem, wózki ręczne (dwukołowe) sprzedam. Lodowa 6. zdw 60 377

Telefoniczną
budkę sprzedam. Weigt, Plac Wolności 17. zdw 60 370

Sprzedam
samochód Chevrolet prawie nowy z koncesją lub bez powód wyjazd Kurjer zdw 60 369

Samochód
kryty 6 osobowy „Presto" sprzedam lub zamienię na towar korzystnie, byle zaraz. Kanałowa 17, III. piętro, wprost. zdw 60 695

Taksówka
nowoczesna ze stałą koncesją, zegarem i numerem, gotowa do jazdy bardzo korzystnie na sprzedaż, do obejrzenia w garażach firmy Hempowicz Automobile. Poznań, Patrona Jackowskiego 49. tel. 65-15. bpw 772-3

Bieliznę
damską i męską w wielkim wyborze po niskich cenach poleca H. Smyczyński, Kraszewskiego 11 Pw 5240,41-36,94/5

Drogerja
natychmiast do sprzedania przy zapłacie 12 tys. Interes zdrowy w mieście powiatowem, gdzie wszelkie szkoły. Oferty Kurjer zdw 60 454

Samochód
limuzyna, gotowy do jazdy w bardzo dobrym stanie sprzedam za zł 5 000. Łaskawe oferty zdw 60 576

Piekarnia
z domem 4 pokoje kuchnia mieście powiatowem, 23 000 wpłaty 15 000, wskaże Tomczak, Poznań, Wierzbięcice 31. zdw 60 564

120 krzeseł
z fabryki Wojciechów sprzedam okazyjnie. St. Rynek 91, II. wejście z Wronieckiej, Chrzanowski. rw 7 186

W Puszczykówku
sprzedam parcele narożnikową, opłotowaną. Kramarska 8, skład. rw 7 191

Okazyjnie
story, 2 wagi decymalne, regały sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański filja St. Rynek rw 7 196

Wózek
dziecięcy, obrazy, rower. Jesionek, Stary Rynek 64. rw 7 198

Futro
piżmowce (bisam) poszycie czarne szalowy bobrowy kołnierz na wys. figurę sprzedam. Zgłoszenia Kurjer rw 7 199

Młode
drzewka (akacje) tanio na sprzedaż. Ul. Niestachowska, willa, narożnik Sołackiej. zdw 60 671

Sypialnię
dębową sprzedam tanio. Kilińskiego 1, III. ptr., lewo. zdw 60 668

Regał
w dobrym stanie tanio sprzeda drogerja pod Kotwicą, plac Świętokrzyski 4. zdw 60 675

Smoking
figura średnia sprzedam. Mylna 13, parter, prawo. jw 2 775

Dom mieszkalny
w mieście powiatowem z składem i warsztatem rzeźnickim, nadający się także na inne przedsiębiorstwo przy bardzo ruchliwej ulicy zaraz na sprzedaż. Zgłoszenia wprost od właściciela Koźmin Wlkp., ulica Borecka 8. zdw 60 337

Skład kolonjalny
w centrum miasta Ostrowa dobrze zaprowadzony z mieszkaniem zaraz na sprzedaż. Do objęcia potrzeba ca. 20.000 złotych. Zgłoszenia piśmienne do Kurjera Poznańskiego nw 4550

Łóżka
dwa z materacami, nocny stolik kanapa, lampa gazowa na sprzedaż. Plac Świętokrzyski 2, II. zdw 60 460

Drogerję
(Górny Śląsk) dobrze prosperująca sprzedam. Szarszewska, Strzelecka 14. zdw 60 528

Sprzedam
korzystnie futerko karakułowe. Skarbowa 8, w podwórzu II. p. zdw 59 485/6

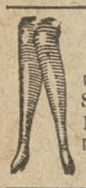

Pończochy
piękne dobre tanie. A. Szymański. Poznań św. Marcin 1 specjalny skład pończoch. Kw 878/79

Skład
kolonjalny przy ruchliwej ulicy, przyległe 4 pokoje sprzedam. — Adres Kurjer zdw 60 578

Motor
Ursus 68 PS, bardzo mało używany do tego dynamo 8 PS i motor elektr. 4 PS sprzedam. Oferty Kurjer zdw 60 410

Skład
rzeźnicki z mieszkaniem w Poznaniu, zapęd elektr., cena 9.000 w tem ¾ roku dzierżawy. Adres Kurjer zdw 60 442

Rower
pierwszorzędny na sprzedaż. Poznańska 46/48, I. prawo. zdw 60 438

Dywany
chodniki, linoleum fabryk krajowych odznaczonych medalami złotemi na wystawie poleca po cenach najniższych — Poznański Skład Dywanów właściciel Piotr Jakubiak, ul. Wrocławska 20, przy Placu Świętokrzyskim. zdw 60 422

Sprzedam
leżankę, łóżko i lustro. Kamiński, Słowackiego 42, I. lewo. zdw 60 487

5 KUPNA

Salon i gabinet męski
używany tylko w bardzo dobrym stanie kupię za gotów. Oferty Kurjer zdw 60 308

Kupuję
za gotówkę meble wszelkiego rodzaju rzeczy. Dom Komisowy, Podgórna 2. Pw 4946

Samochód
używany od 30 koni w dobrym stanie kupię natychmiast. Spieszne oferty Kurjer zdpw 60 420

Suszarnię
kupię rodzaju Förster, Vogel, Schulz, lub innego do suszenia węgla brunatnego. Firlej, Międzychód n/Wartą.

Stolików
z płytą marmurową wraz z krzesłami nadających się do cukierni poszukuje. Zgłoszenia Kurjer zdw 60 524

Piec
żelazny mały, szamotowy, używany kupię. Oferty Kurjer zdw 60 455

1.000 ctr.
ziemniaków fabr. kupię za gotówkę franko wag. Antoninek pod Poznaniem. Oferty uprasza f-a M. Czubek i S-ka, Poznań, ul. Gwarna 8, telefon 36-91. zdw 59 688

Kupię
używane chodniki kokosowe, — transparenty reklamowe, mały piec do ogrzewania wodnego — (Warmwasserheizung), krzesła i foteliki mahon. szperplaty. Oferty Kurjer zdw 60 415

Poszukuje
się składu kloonjalnego lub innej branży. Oferty pod zdw 60 428

Poszukujemy kupna
motoru stojącego na zapęd ropy o sile 15—20 Km. „Franpol", Grobla 27. zdw 60 637

Potrzebna
zaraz do kupna lokom. parowa stała, używana w dobrym stanie o sile 75—80 HP rzeczywistych, o kotle parowym pow. ogrzewalnej 25—35 mtrkw. Zgłoszenia z podaniem ścisłych warunków skierować pod adresem Ferd. Bohm et Co. Fabryka Cykorji we Włocławku Sp. Akc., Toruńska 2. zdw 60 713

Wózek
dziecięcy resorowy dobry kupię. Zgłoszenia Kurjer zdw 60 363

Pianino
kupię. Oferty Kurjer zdw 60 457

6 KAMIENICE

Kamienicę
nowoczesną sprzeda bezpośrednio właściciel. Cena zł 105.000 wpłata do umowy. Oferty Kurjer zdw 59 157

Kamienica
nowoczesna w większem mieście powiatowem, położona w najruchliwszej dzielnicy handlowej, z wolnym dużym składem i mieszkaniem, z powodu podeszłego wieku natychmiast do sprzedania. Informacyj udziela M. Rosik, Poznań, ul. Dąbrowskiego 76, między godziną 5—7 po południu. zdw 60 673

Kamienica
przy ulicy Marszałka Focha 4 składy, roczny dochód 9.600 złotych, cena 87.000, wpłaty 50.000 sprzeda „Krakus", Poznań, Pocztowa 30. zdw 60 541

7 PIENIĄDZ

Poszukuję
pożyczki 150 zł na 3 miesiące. Jako procent obiady. Oferty Kurjer dw 2 424

Poszukuję
wspólnika (wspólnicz) z udziałem 15 000 zł do pięknego magazynu futer i konfekcji damskiej w najlepszym punkcie w Poznaniu. Zgłoszenia „Par", Aleje Marcinkowskiego 11, pod 41,13. Pw 6 153-41,13

Gastronom
obejmie większy bufet na rachunek lub kierownictwo z większą kaucją. Oferty Kurjer zdw 60 304

Młyn
wspólnika przyjmę z udziałem 4.000 zł, okolica bogata. Oferty Kurjer zdw 59 101

Po 15%
pożyczkę dolarową na pupilarnie pewną hipotekę kamienicy poszukuje. Oferty Kurjer zdw 60 378

1.000 zł
do 2.000 zł wypożyczę. Oferty Kurjer zdw 60 683

6.000 zł
na I. hipotekę posiadłości miejskiej. Procent podług ugody. — Zgłoszenia Kurjer zdw 60 342

2—3.000
złotych pożyczki poszukuje, zapłacę wyższy procent. Jako gwarancja urządzenie mieszkaniowe o wyższej wartości, które to aktem notarjalnym przechodzi na własność dającego gotówkę aż do spłacenia tejże. Zgłoszenia Kurjer zdw 60 411

Kawaler
z 90 000 zł przystąpi jako czynny wspólnik albo ożeni się z właścicielką dobrze prosperującego przedsiębiorstwa, kamienicy lub folwarku. Zgłoszenia Kurjer zdw 60 503

500 zł
wypożyczę za skromny pokoik w śródmieściu. Kurjer zdw 60 514

Wspólnika
3—4 tysiące zł, który również będzie czynny w biurze, poszukuje. Zgłoszenia Kurjer zdw 60 527

Spiesznie
szukam pożyczki 1 500 zł, dam 10% mies. i samochód (Fiat) w zastaw. Oferty Kurjer zdw 60 567

50.000 zł
oddam na I. hipot. na 10 mies. 15%. Oferty „Par", Aleje Marcinkowskiego 11, pod 41,48. Pw 6 173-41.48

Kapitałem 5.000 zł
wstąpię jako wspólnik do dobrze prosperującego składu. Oferty Kurjer zdw 60 635

50.000 zł
na I. hipotekę lub za gwarancją hipoteczną poszukuję. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 60 580

10.000 do 20.000 złotych
poszukuje pożyczki na I. hipotekę wartościowego domu w Poznaniu za wysokim procentem. Zgłoszenia Kurjer zdw 60 372

Fabryka
śrub i rur ołowianych, mająca przydział (kartelowy) sprzeda pakiet większościowy akcyj za 300 tysięcy złotych. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 58 153

2.000 zł
pożyczki na 3 lata, na I. hip. gospodarstwa rolnego pow. Wągrowiec poszukuję. Łask. oferty uprasza się do ekspedycji Kurjera Pozn. pod zdw 60 697

8 DO WYNAJĘCIA

Mieszkanie
trzy pokoje kuchnia, łazienka gazowa, elektryczność w nowym domu II. piętro za zwrot komornego do obejrzenia od 11 do 14. Bukowska 43, dozorca wskaże. zdw 59 567

Ubikacje
warsztatowe przemysłowe piętrowe ca 150 m² do wynajęcia piętro można zamieszkać. Adres wskaże Kurjer zdp 60 042

Mieszkanie
4 pokojowe do oddania zaraz z meblami lub bez, komorne za 2 lata zgóry. Bukowska 43, I. piętro na prawo, od 8 do 9 rano. zdw 60 366

W Starołęce
(przedmieście Poznania) ul. Bystra 17, sprzedaje się dom o 4 pokojach i dwu kuchniach, ogrodem i zabudowaniami gospodarczemi, mieszkanie wolne. Bliższe informacje: Debiec (dojazd 4), ul. Wiśniowa nr. 50 zdw 60 350

Sublokatorowi
oddam natychmiast na 5 lat 2 pokoje kuchnia, centrum za pożyczenie 3 500 zł. Oferty Kurjer zdw 60 516

3 pokoje
służbowy, łazienka, dobrze umeblowane i urządzone, dzierżawa normalna, bliższy Łazarz, odstąpię. Pośrednicy wykluczeni. Oferty do Kurjera zdw 60 548

Pokój
kuchnia 1 000 policzona 2 lata dzierżawa, objęcie zaraz. „Centrum", Żydowska 5. zdw 60 554

2 pokoje
umeblowane z kuchnią na Łazarzu do wynajęcia. Oferty Kurjer zdw 60 674

W nowej
willi, ul. Grodziska 13, obok Hippodromu Poznańskiego jest mieszkanie komfortowe 3 pokojowe wprost od gospodarza do wynajęcia zaraz. zdw 60 616

Odstąpię
3 pokojowe mieszkanie komfort częściowo z meblami za zgodą gospodarza. Oferty Kurjer zdw 60 634

Pokój
z kuchnią chlew i górka zaraz do wydzierżawienia wprost od gospodarza, wiadomości na miejscu. St. Maśiona, Junikowo. zdw 60 631

Mieszkanie
7 pokojowe przy placu Wolności — 3 pokojowe centrum wskaże Osadopol, Rzeczypospolitej 9. zdw 60 588

Oddam
ładne 5-pokojowe komfortowe mieszkanie za odstępnem. Okolica Teatru Wielkiego. Zgłoszenia do Kurjera zdw 60 700

Mieszkania
pokoje umeblowane, składy, ubikacje handlowe poleca, poszukuje Czarnecki, Ratajczaka 13. zdw 60 692

W nowobudującej
się willi do wydzierżawienia 3 i 5 pokojowe mieszkania z ogrodem. Zgłoszenia Kurjer zdw 60 691

Mieszkanie
1, 2, 3 pokoje kuchnia, dzierżawa Adres Kurjer zdw 60 677

9 SZUKA MIESZK.

Poszukuję
mieszkania 1 lub 2 pokojowego z kuchnią dla drukarza. W miejsce odstępnego płace żądaną dzierżawę. Łaskawe oferty proszę do Kurjera zdw 59 408

4 pokojowego
mieszkania poszukuj bezdzietne i dobrze sytuowane małżeństwo wprost od gospodarza, czynsz zgóry za 2—3 lat. Oferty Kurjer zdw 59 823

Poszukuję
2 pokoi z kuchnią od gospodarza Czynsz zgóry. Adres Kurjer zdw 60 355

Małżeństwo
szuka mieszkania z portjerstwem Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 60 401

Mieszkania
3—4 pokojowego w centrum od gospodarza poszukuje. Oferty Kurjer zdw 60 419

1.000—1.500
dam zaraz za jeden pokój i kuchnią. Zgłoszenia Kurjer zdw 60 287

Bezdzietne
małżeństwo (urzędnik państw.) poszukuje dwóch pokoi i kuchni. Czynsz zgóry, według umowy. Oferty Kurjer jw 2 778

4 pokojowego
poszukuję. Oferty Kurjer zdw 60 666

Składu
małego próżnego przyległą ubikacją lub pokój z kuchnią najchętniej na Łazarzu poszukuje. Zgłoszenia Kurjer zdw 60 660

Dziesięć tysięcy
zapłacę za 3—4 pokojowe mieszkanie gospodarzowi lub za meble. Oferty Kurjer zdw 60 594

Profesor
Szkoły Handlowej poszukuje 2—3 pokojowego mieszkania. Czynsz zgóry, lub odstępne. Panowie gospodarze, którym zależy na spokojnym, regularnie płacącym lokatorze, zechcą łaskawie podać swój adres do Kurjera pod dw 2443

Poszukuję
2—1 pokoju kuchni od gospodarza zaraz, czynsz 2 lata zgóry. Oferty Kurjer zdw 60 604

Mieszkania
2 pokoje i kuchnia za dzierżawę zgóry od gospodarza poszukuje skromne małżeństwo. Łaskawe zgłoszenia z podaniem warunków do Kurjera zdw 60 559

1—2 pokoi
próżnych, możliwie z osobnem wejściem poszukuje samotna pani. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 60 690

Stróżostwa
mieszkaniem szuka spokojne małżeństwo. Dobre wynagrodzenie. Oferty Kurjer zdw 59 923

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Skład
kolonjalny towarem, pokojem, kuchnią zamienię na 2 pokoje kuchnią za dopłatą 3.000 zł. Wskaże Kurjer zdw 60 443

6 pokojowe
mieszkanie przy głównej ulicy w Lesznie zamienię na podobne z dopłatą w Poznaniu. Adres wskaże Kurjer zdw 60 431

W Gnieźnie lub Poznaniu
szukam 4—6 pokoi za wynagrodzeniem lub oddam 2 pokoje w Poznaniu albo 6 z ogrodem w Jarocinie (willa). Oferty Borkiewicz, Poznań, Kreta 24 zdw 60 571

11 POKOJE UMEBL.

Miesięczne
pokoje odnajmie Hotel Francuski zdw 58 823

Pokój
umeblowany do wynajęcia Wały Zygmunta Sarego 6, III piętro na lewo. zdw 59 951

Pokój
na 2 lub małżeństwo, elegancki. Marszałka Focha 73, II., prawo. zdw 60 271

Pokój
jednoosobowy słoneczny. Kanałowa 7, II., prawo. zdw 60 041

Szukam
na wspólny pokój studenta. Patrona Jackowskiego 40, II lewo zdw 60 389

Pokój
jednoosobowy, słoneczny, dobrze umeblowany, światło elektryczne telefon zaraz wolny. Niegolewskich 10, III. ptr., lewo. zdw 60 382

Pokój
wynajmę panience zaraz. Przemysłowa 34, III. prawo. zdw 60 365

Pokój
kuchnia, przedmieście, do wynajęcia od właściciela Agenci wykluczeni. Zgłoszenia Kurjer zdw 60 364

Duży
pokój próżny dla bezdzietnego małżeństwa do wynajęcia od 15 października lub 1 listopada. — Wilda, ulica Filarecka 2, drugie piętro. zdw 60 349

Pokój
panu wynajmę Kanałowa 7, Jarzemska. zdw 60 346

Przyjmę
solidną panienkę od 15. 10. na wspólne mieszkanie. Strzelecka 28 a, III. ptr., wprost. zdw 60 331

Pokój
umeblowany Mostowa 30, piętro prawo. zdw 60 461

Pokój
umeblowany, niekrępujący zaraz Szewska 9, III. lewo. zdw 60 453

Pokój
umeblowany wynajmę. Spokojna 24, IV. lewo. zdw 60 416

Pokoik
elektryka, pianino, utrzymaniem wynajmę. Marszałka Focha 47 a, II. lewo zdw 60 408

Frontowy
pokój wynajmę panu. Staszica 9 I. prawo. zdw 60 404

Pokój
na dwie osoby do wynajęcia. Matejki 39, II ptr., lewo. zdw 59 979

Pokój
umeblowany dam jako procent za pożyczkę 800—1.000 zł. Okolica ul. Czesława. Adres Kurjer zdw 60 607

Pokój
frontowy dla lepszego pana do wynajęcia. Matejki 39, II. ptr., lewo. zdw 59 920

Pokój
dobrze umeblowany dla pana zaraz do wynajęcia Ratajczaka 11a, 7 wejście, III. p., lewo. zdw 60 590

Pokój
dla 2 panienek z utrzymaniem. Jankowska, Św. Józefa 3. zdw 60 596

Pokój
umeblowany dla studenta. Spokojna 1, I. p. prawo. zdw 60 595

Elegancki
pokój do wynajęcia. Skarbowa 15, I., lewo. zdw 60 599

2 pokoje
dla czterech pań z dobrem utrzymaniem do wynajęcia. Słowackiego 29, wejście z Asnyka, II. piętro. zdw 60 600

Do
odnajęcia Plac Nowomiejski dwa pokoje dla panów. Warunki od 12—3 Hotel Continental, Bugul. zdw 60.418

Pokoik
używalność kuchni kobiecie starszej pracującej za posługę, referencje konieczne. Adres Kurjer zdw 60 417

Pokój
umeblowany dla bezdzietnego małżeństwa zaraz Szamarzewskiego 38, II prawo. zdw 60 430

Śródmieście
pokój dla dwóch lub jednej osoby wolny. Rzeczypospolitej 2, — Chudzicka. zdw 60 489

Pokój
2 osobom. Spokojna 27, I. zdw 60 486

Pokój
niekrępujący elegancki wynajmę Mickiewicza 11, III. prawo. zdw 60 478

Pokój
dla 2 panienek z całem utrzymaniem. Gdzie? wskaże Kurjer St. Rynek rw 7 181

Pokój
dla małżeństwa z całem utrzymaniem. Gdzie? wskaże Kurjer St. Rynek rw 7 182

Pokój
skromny, czysty z utrzymaniem oddam 2 osobom. Niedźwiedzińska, Pocztowa 26, III. zdw 60 499

Pokój
umeblowany na 1—2 osoby z ogrzewaniem, elektrycznością. — Śniadeckich 28, parter, lewo. zdw 60 238

Pokój
dobrze umeblowany z wejściem z klatki schodowej tylko lepszemu panu z utrzymaniem lub bez od 15. 10. do wynajęcia. Długa 12, II., lewo. zdw 60 497

Pokój
od listopada z utrzymaniem dla studentki. Ogrodowa 9, I., lewo. zdw 60 504

Pokój
dla kilku panów zaraz. Ul. Woźna 22, Szymańska. zdw 60 505

Pokój
umeblowany dla dwóch panienek do wynajęcia. Ratajczaka 13, II. ptr. zdw 60 507

Pokój duży
dla dwóch panów zaraz do wynajęcia. Młyńska 3, III., p. prawo, od 3—6. zdw 60 449

Pokój
2 panienkom wynajmę z utrzymaniem lub bez. Małeckiego 27, Koperska. zdw 60 491

Pokój
frontowy inteligentnemu panu wynajmę. Skibińska. Przecznica 1., III. zdw 60 513

Pokój
duży meblami Starołęce odstąpię korzystnie Frączyk, Gen. Umińskiego 9, wejście 16. zdw 60 515

Frontowy
pokój wynajmę. Śniadeckich 9, III., lewo. zdw 60 470

Pokój
św. Wojciech 24, I. p., prawo. zdw 60 525

Pokój
do wynajęcia. Jeżycka 35, II., prawo. zdw 60 509

Duży
jasny frontowy pokój na dwie osoby z całodziennem utrzymaniem do wynajęcia zaraz. Zabłocka, Aleje Marcinkowskiego 1 I. p., tel. 5205. zdw 60 556

Pokój
umeblowany frontowy zaraz wynajmę. Skryta 9, I., lewo. zdw 60 533

Dwa
pokoje podwójne zaraz i od 15. wynajmę. Działyńskich 8, II., lewo. zdw 60 569

Pokój
utrzymaniem na 3 osoby. Piotra Wawrzyniaka 21, I. środek, front. zdw 60 550

„Informator" poleca pokoje umeblowane
dla panów, pań, małżeństwa. Ratajczaka 15 (Pasaż Apollo), telefon 58-17. zdw 60 592

Pokój
elegancki na dwie osoby z utrzymaniem lub bez zaraz. Zakrzewska, Gajowa 4. Pw 6 171-59,27

Pokój
z utrzymaniem lub bez do wynajęcia ewentl. na stałe. Puszczykówko, Kucharski. rw 7 195

Pokój
z utrzymaniem lub bez wynajmę ewentl. na stałe. Kamiński, Puszczykówko rw 7 195

Pokój
umeblowany z światłem elektrycznem zaraz lub od 15. wynajmę. Składowa 12, dom boczny, II. prawo. zdw 60 652

Pokój
ładny z ogrzewaniem centr. zaraz do wynajęcia. Majewska, ul. Słowackiego 31-33 wejście z ul. Prusa III. zdw 60 653

Pokój
frontowy 2 osobowy wynajmę. Białkowska, Grunwaldzka 11. zdw 60 613

Pokój
umeblowany osobne wejście inteligentnemu panu wynajmę. Pościel pożądana. Kosińskiego 10, parter, prawo. zdw 60 625

Studentów
na pokój przyjmę. Staszica 9, I., prawo. zdw 60 647

Pokój
frontowy na biuro wzgl. lepszemu panu wynajmę. Strzelecka 3, parter, prawo. zdw 60 538

Klatki schodowej
pokój z centralnem ogrzewaniem z utrzymaniem lub bez. Masztalarska 7a I. zdw 60 312

Pokój
duży frontowy, światło elektr., wynajmę solidnemu panu. Szkolna 18 I., prawo. zdw 60584

12 SZUKA POKOJU

2 pokoi
poszukuje dwóch panów od 15. względnie od 1. 9. z niekrępującem wejściem, światłem elektrycznem w śródmieściu, najwyżej I. piętro. Oferty Kurjer zdw 60 265

Inteligentna
pani poszukuje miłego niekrępującego pokoju 15 października, możliwie śródmieściu. Oferty Kurjer zdw 60 385

Urzędniczka
szuka skromnego pokoju do 35, okolica Starego Rynku. Kurjer zdw 60 459

Poszukuję
pokoju w pobliżu centrum, niekrępujące wejście, elektryka za 50—60 zł. Oferty Kurjer zdw 60 456

Nauczycielka
języków poszukuje pokoju (śródmieściu). Kurjer zdw 60 447

Bezdzietne
małżeństwo poszukuje pokoju najchętniej próżnego. Oferty do Kurjera zdw 60 412

Pani
na poważnem stanowisku poszukuje pokoju w śródmieściu od 1. 11. u lepszej rodziny. Zgłoszenia Kurjer zdw 60 407

Pokoju
umeblowanego z utrzymaniem poszukuję natychmiast dla panienki u dobrej rodziny. Oferty Kurjer zdw 60 488

Urzędnik
poszukuje próżnego lub umeblowanego pokoju z niekrępującem wejściem. Oferty Kurjer zdw 60 485

Młodszy
urzędnik poszukuje pokoju. Oferty Kurjer zdw 60 479

Mały
ładny, niekrępujący z osobnem wejściem szuka pan bliżej Starego Rynku. Oferty Kurjer zdw 59 195

Solidna
panna szuka pokoju słonecznego, czystego najchętniej centrum. — Zgłoszenia Kurjer zdw 60 468

Niekrępującego
czystego, wygodnego pokoju z wejściem z klatki schodowej, poszukuje spokojny pan. Oferty cena Kurjer zdw 60 473

Pokoju
wprost od gospodarza poszukuję. Dam dzierżawę za 2 lata zgóry. Śmigielski, Szyperska 15 I. podwórze. zdw 60 494

Dr. med.
kawaler, poszukuje w centrum miasta jednego lub dwóch pokoi umeblowanych na mieszkanie prywatne z wejściem z klatki schodowej. Czynsz obojętny. Oferty „Par", 27. Grudnia 18, pod 59.36. Pw 6 170-59,36

Poszukuję
pokoju na 2 osoby parter, lub I. p. Niegolewskich, Górna Jarochowskiego, Górna, Matejki, Spokojna. Oferty Kurjer zdw 60 672

Urzędnik
kawaler szuka pokoju od 15. 10. możliwie z obiadami i osobne wejście. Oferty Kurjer zdw 59 143

Student
poszukuje od 15 b. m. niekrępującego pokoju w pobliżu śródmieścia. Oferty z ceną Kurjer zdw 60 592

13 LOKALE

Ubikacji
warsztatowej 35—70 m kw. poszukuję. Oferty Kurjer zdw 59 334

Ubikacje
Stary Rynek podwórze i piwnice korzystnie wydzierżawi gospodarz. Oferty Kurjer zdp 60 040

Dwa
pokoje na biura Smodlibowska, Nowa 7, II. prawo, dom ogrodowy. zdw 59 946

Ubikacja
w centrum nadająca się na składnicę lub garaż do wydzierżawienia. Kajkowski, św. Marcin 19. zdw 59 616

Składu
możliwie z dalszemi ubikacjemi poszukuje się w centrum handlowem Poznania. Zgłoszenia do Kurjera zdw 60 386

Poszukuję
składnicy w Poznaniu. Zgłoszenia Kurjer dw 2 432

Poszukuję
pokoju na prac wnię kuśnierską. Oferty Kurjer zdw 60 547

14 DZIERŻAWY

Zamienię
na majątek ziemski 180 do 600 morgowy, willę 8-pokoj. z pięknym 1 morgowym ogrodem, pół park, reszta owocowo-warzywny, przy tem stajnia, pokój dla służącego, pralnia, szopa w większem powiatowem mieście Poznańskiego. Posiadam przeszło 30 000 zł gotówki na dopłatę. Reflektuję na zabór pruski. Zgłoszenia Kurjer zdw 60 278

Terenu
blisko śródmieścia poszukuje celem dzierżawy od 2.000 m² Oferty z cena do Kurjera zdw 60 334

Piekarnia
pełnym biegu, mieszkaniem dzierżawa 50 złotych miesięcznie, kościelnej wiosce za 1 500 złotych wskaże Nowak, Poznań, Górna Wilda 50, II. piętro. zdw 60 655-6

Baczność Drogerzyści!
W mieście 4.000 mieszkańców jest do wynajęcia skład i 3 pokoje z kuchnią, bardzo nadające się na urządzenie drogerji. Zgłoszenia Kurjer zdw 60 423

Kiosk
Plac pod budowę kiosku, najlepsze położenie Sołacza. Liczbiński Półwiejska 38a. zdw 60 480

Stajni
poszukuję. Zgłoszenia Kurjer zdw 60 518

Sprzedam
wytwórnię cukierków składającą się z dwóch ładnych ubikacyj z całkowitem urządzeniem nadającą się na każdą branżę, za cenę 2 300 zł. Zgłoszenia ul. Szkolna 18, (restauracja). zdw 60 661

Szukam
dzierżawy lub na rachunek cukierni-kawiarni lub restauracji w mieście powiatowem zaraz. Łaskawe zgłoszenia z podaniem warunków do Kurjera Pozn. zdw 60 558

16 OSOBISTE

„Miła" — Pensjonat Zakopane
przyjmuje tylko chrześcijan. — Idealne warunki dla rekonwalescentów. Pw 5022-56.200

Unieważniam
weksel na 1.000 zł wystawiony na p. Kaźmierza Charłożyńskiego z Góry a podpisany przez Strzemkowskiego Piotra z Góry i Romana Grobelnego z Jagodna Piotr Strzemkowski, Góra. zdw 59 797

Panią
która powracała autobusem 5. 10. wieczorem do Skoków prosi pan w granatowym ubraniu o adres do Kurjera zdw 60 483

Obelgę
rzuconą na panią Helenę Kaźmierczak, przepraszam. Marja Fercz. zdw 60 498

Zosienko
czytasz kurjerka? Na dzisiaj serdeczności od Linga. Pw 6 166-71.278

Za
długi mojej żony Leokadji z domu Marciniak zamieszkałej przy ul. Grobla 18, nie odpowiadam. St. Michalak. zdw 60 622

21 ZGUBY

Unieważniam
zagubiony wykaz osobisty wystawiony przez Komisarjat V. P. P., Poznań. Franciszek Kiszka, Poznań, Wenecjańska 7. 964

Kanarek
szaro - żółty, znalazcę sowicie nagrodzi prof. Bartczak, Przemysłowa 27. zdw 60 663

22 ROZMAITE

Robótki ręczne
rysuje po cenach umiarkowanych. Jankowska, Stary Rynek nr. 48, II. bpw 724

Mody
damskie wykonuje szybko, tanio. Słowackiego 39. III. prawo. zdw 60 559

Wszelkie
reparacje zegarków oraz naprawy wszelkiej biżuterji wykonuje sumiennie tanio firma F. Tarkowska, plac Wolności 11 (pod filarami) Pw 4941

Kapelusze
damskie przerabiam tanio w przeciągu 24 godzin. — Sokołowska, Zwierzyniecka 22, I. piętro, dawniej Pl. Wolności 7. bpw 684

Każda elegancka pani
ubiera się tylko w salonie mód „Kresowianka" św. Marcin 16/17 wejście litera F. Dla pp. urzędniczek dogodne warunki. bpw 662

Dam darmo
pobyt w Zakopanem za stancje z utrzymaniem dla uczennicy w Poznaniu od 15 października. — Zgłoszenia zaraz. Poznań, Poznańska 52, II. ptr., Arska. zdw 60 374

Urzędnik gospodarczy
kawaler z kilkoletnią praktyką w intens. majątk. Poznańskiego i Pomorza, znający się na uprawie ciężkiej ziemi buraczanej z dobremi świadectwami i poleceniami poważnych ziemian. Dotychczas w posadzie nie wypowiedzianej, pragnie zmienić takową od 1 stycznia 1930 ewtl. prędzej. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 60 368

Krawcowa
wykonuje wszelką garderobę damską i dziecięcą w dom i poza dam. modernizuje futra. Dąbrowskiego 25, Świergielowa. zdw 60 357

Kuśnierka
poleca się w dom. Oferty Kurjer zdw 60 501

Kapelusze
damskie na sezon w wielkim wyborze, niebywałe tanie ceny oraz wszelkie przeróbki, fasonowanie i czyszczenie. Magazyn kapeluszy Dąbrowskiego 54. N. Sznajder. bpw 730/31

1 rok
gwarantuję za zegarki u mnie reparowane. Żychliński, Poznań, Wielkie Garbary 36, parter. zdw 50 671-2

Froterowanie
0,25 za m², odkurzanie Elektroluxem 0,50 na godzinę. Abonament taniej. Oferty Kurjer zdw 60 560

Zimowe
płaszcze, suknie, reparacje futer wykonuje tanio. Dybczyńska, Chwaliszewo 4, I. zdw 60 615

Kapelusze
damskie filcowe czyści i fasonuje w 24 godzinach K. Giernatowska, Pracownia kapeluszy damskich, Wrocławska 19. Pw 6176-41.52

23 OŻENKI

Przystojna
blondynka posiadająca własne mieszkanie szuka dla zupełnego braku znajomości panów intelig. praw. charakteru, towarzysza życia. Panowie nie niżej lat 38 zechcą swe oferty z zaufaniem skierować Kurjer zdw 60 035

Pani
inteligentna, zgrabna, posiadająca majątku 20.000 i kompletnie urządzone mieszkanie poszukuje znajomości panów celem zamążpójścia. Panowie od lat 35—40 z inteligencji, najchętniej profesorowie lub wojskowi zechcą swe oferty złożyć Kurjer zdw 60 398

Pani
zdrowa, wiernego usposobienia z braku znajomości poszukuje solidnych panów od lat 40. Cel matrymonjalny. Zgłoszenia Kurjer zdw 60 397

Matrymonjalne
który z panów materjalnie niezależnych, o nieprzeciętnej inteligencji, lat 33—45, zechce poznać dobrze wychowaną, przystojną brunetkę, bez przeszłości, o zdrowych poglądach życiowych, dobrą gospodynię, z ładną kompl. wyprawą, ewentl. kilka tysięcy złotych? Panowie poważnie rzecz traktujący zechcą zgłoszenia skierować do Kurjera Poznańskiego zdw 60 392

Pragnę
zapoznać brata mojego, bardzo przystojnego bruneta, kupca lat 36, na samodzielnem stanowisku z panią przystojną, z posagiem do lat 30. Cel matrymonjalny. Poważne oferty proszę skierować do Kurjera Poznańskiego zdw 60 391

Panna
lat 28, zdrowa, przystojna, gospodarna, dobrze wychowana, posiadająca oszczędności 7.000 zł i wyprawę, na stałej posadzie szuka na tej drodze odpowiedniej partji. Tylko poważne zgłoszenia proszę skierować do Kurjera Poznańskiego zdw 60 450

2 koleżanki
posiadające po 3 tys., szatynka lat 27, ciemno blondynka lat 22, poszukują na tej drodze męża — Panowie na stałej posadzie zechcą się zgłosić fotografją Kurjer zdw 60 409

Przystojna
panna lat 21, poszukuje znajomości inteligentnego pana w celu matrymonjalnym. Zgłoszenia Kurjer zdw 60 426

Mężczyzna
w starszym wieku, samotny, inteligentny, zaradny i pracowity z gotówką, dobry rzemieślnik, obeznany także w handlu szuka odpowiedniej żony, wiek obojętny. Oferty Kurjer zdw 59 503

Urocza
młoda, wesoła, wykształcona, muzykalna Poznanianka pozna pana podobnych zalet dobrej rodziny, poważnem stanowisku. Cel matrymonjalny. Panowie przystojni raczą oferty z fotografją nadesłać Kurjer zdw 60 429

Kawaler
lat 32, na stałej posadzie (rzemieślnik) posiadający 10.000 zł oszczędności szuka znajomości celem ożenku. Młode bezdzietne wdówki nie wykluczone. Zgłoszenia z fotografją, która się zwraca Kurjer zdw 60 477

Trzy
wesołe, sympatyczne szatynki z dobrej rodziny, fiołkowe, szare, piwne oczy, znudzone materjalizmem znajomych mężczyzn, szukają idealnie myślących panów w celu matrymonjalnym. Oferty Kurjer zdw 60 469

Panienka
w wieku lat 35, pracowita, religijna z własnem mieszkaniem z powodu braku znajomości, poszukuje kawalera ewentl. wdowca z jednem lub dwoma dziećmi, rzemieślnika ewentl. urzędnika. Zgłoszenia Kurjer zdw 60 610. Cel matrymonjalny.

Pani
wdowa katol. z majątkiem życzy znajomości lepszego starszego urzędnika. Nauczyciel i wdowiec ma pierwszeństwo celem ożenku. Oferty upraszam do Kurjera Pozn. pod zdw 60 712

Kawaler
lat 23, ślusarz przystojny, poszukuje żony, posiadającej cośkolwiek gotówki, albo własne mieszkanie. Dyskrecja zapewniona. Oferty Kurjer zdw 60 698

24 NAUKA

Tańczyć
wyucza bez względu zdolności szkoła Baletmistrza Szczurka Przyjmuje zgłoszenia do kompletów i lekcyj prywatnych Zapisy Plac Wolności 14a III p., od 4—9. bpw 758

Studentka
przyjmie korepetycje do 6 klasy włącznie za mieszkanie z utrzymaniem. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 59 473

Wyuczam
francuskiego w trzy miesiące Steinert, Grobla 29, parter prawo. zdw 59 953

Kto
przyjmie starszą pannę w naukę gotowania z całkowitem utrzymaniem. Zgłoszenia z podaniem ceny miesięcznie Kurjer zdw 60 275

Kursy
książkowości, stenografji Kromczyńska, Ogrodowa 16. zdw 60 110

Akademja Tańców

po powrocie z zagranicy prof. Stefan i Janina Wituszkowscy rozpoczęli naukę ostatnich nowości Wiednia, Paryża i Londynu. Skarbowa 14, parter, lewo, sala komfortowa i niekrępująca, od 6—10. Pw 6 172-56.274

Za pokój
udzieli starszy student korepetycji, specjalność języki. Oferty Kurjer zdw 60 696

Obcokrajowcom
udzielam lekcji polskiego. Zgłoszenia Kurjer zdw 60 686

English
lessons, conversation gives spetialist. Oferty zdw 58 021

Włoskiego
udziela praktycznie podstawowo wykształcona osoba. 2—2½ zł. Zgłoszenia Kurjer zdw 58 223

Szkoła tańców
Stelli Kledeckiej, Pocztowa 29. Telefon 33-29. Kurs uzupełniający 10 października. Lekcje prywatne każdego czasu. Pw 5969-40.118

Korepetycji
z zakresu 8 klas gimn. a zwłaszcza matemat., fizyki, chemji, jęz. francuskiego i języka angielskiego udziela student ewentualnie za mieszkanie. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 60 452

Stenografji, muzyki
uczę prywatnie. Wysoka 11, I. prawo. zdw 60 440

Kursy stenografji
i pisania na maszynach rozpoczynam z dniem 3 października. Knaflewska Kantaka 1 zdw 55 066

Kursy kroju
szycia damskiego. Wpisy przyjmuje Amel a Klawiterowa, Marji Magdaleny 1. III. narożnik Raczyńskich dw 2 179-80

Nauczycielka
języka francuskiego potrzebna zaraz do ucznicy VII kla. Górna Wilda 41, II. piętro. Nikielman. zdw 60 474

Udzielę
łaciny w zakresie pięciu klas. — Zgłoszenia filja Kwiatowa 3. zdw 60 670

25 MUZYKA

Lekcyj
gry na fortepianie udzielam. — Młyńska 3, III [illegible] zdw 59 [illegible]

15 zł
miesięcznie lekcje fortepianu. — Steinert, Grobla 29, parter, prawo. zdw 59 954

Gry
fortepianowej udziela niedrogo gruntownie. Rencowa, Dąbrowskiego 5, III. rw 7 165

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych

Syn
z kupieckiej rodziny poszukuje miejsca jako uczeń w bławatach lub konfekcji męskiej. Frankus, Poznań, Żupańskiego 7. zdw 59 619

Mechanik - szofer
znający się na wszelkiego rodzaju silnikach, trzeźwy, z odbytą służbą wojskową, szuka odpowiedniej posady również na prowincji. Oferty do Kurjera zdw 60 023

Służąca
do wszystkiego od 15. Kurjer zdw 60 255

Ceramik
przyjmie administrację domów za mieszkanie. Zgłoszenia Kurjer zdw 60 064

Poszukuję
jakiejkolwiekbądź posady z kaucją 5 tys. zł. Oferty Kurjer Poznański zdw 60 305

Praczka
i prasowaczka sztywnej bielizny, szuka zajęcia. Oferty Kurjer zdw 60 232

Młody kupiec
branży kolonjalno - delikatesowej poszukuje zaraz posady. Zna język polski i niemiecki. Oferty Kurjer zdw 60 279

Poszukuję
posady bufetowej. Miejscowość obojętna. Oferty Kurjer zdw 60 136

Małopolanka
pracowita i uczciwa poszukuje posady do wszystkiego 15. października. Oferty Kurjer zdw 60 120

Osoba
inteligentna średnim wieku, kilkuletnią praktyką biurową, znajomością języka niemieckiego, poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 60 233

Kasjerka
kilkoletnią praktyką obeznana książkowością z dobremi świadectwami poszukuje posady zaraz lub później, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer zdw 60 157

Piekarz
obeznany w karmelkarstwie poszukuje posady jako podróżujący. Oferty pod zdw 60 318 do Kurjera Poznańskiego.

Panienka
16-letnia, inteligentna, sierota po urzędniku gospodarczym poszukuje posady w Poznaniu do 1—2 dzieci. Zna robótki i cerowanie bielizny. Warunek przyłączenie do rodziny. Zgłoszenia uprasza Szczechowski, Kruszwica (dla Marylki). zdw 59 135

Kupiec
z gotówką 10.000 zł obejmie posadę kierownika restauracji, sklepu kolonjalnego, delikatesów, wódek lub przedsiębiorstwa jakiejkolwiek branży. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 59 519

Młodszy
pomocnik biurowy z ukończoną szkołą handlową, z dłuższą praktyką, piszący na maszynie, biegły w liczeniu i pismie poszukuje posady zaraz. Łaskawe zgłoszenia uprasza Kurjer zdw 60 403

Panienka
inteligentna szuka posady w lepszym domu do starszego dziecka, któremu może udzielać lekcji francuskiego, niemieckiego, polskiego przy tem znająca robótki i szycie, dobremi świadectwami bez spania. Oferty Kurjer zdw 60 444

Kupiec
książkowy, lat 31, samodzielny sumienny pracownik, przyjmie posadę, również jako podróżujący, może złożyć kaucję 1.500 zł. Zgłoszenia Kurjer zdw 60 441

Książkowy
bilansista przyjmie posadę stałą lub też godzinowo. Oferty upraszam Kurjer zdw 60 694

Piekarz
czeladnik pracowity poszukuje posady Poznaniu. Oferty Kurjer zdw 60 598

1.000 zł kaucji
wstawi kawaler, lat 30 za otrzymanie lżjeszej pracy w hurt. lub magazyniera, ewentl. przyjmie posadę portjera. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 60 602

Zarządczyni
gospodyni zna gotowanie szycie przyjmie posadę od 15. 10 lub 1. 11. w internacie, pensjonacie księdza dwojga osób lub samotnego pana. Zgłoszenia Kurjer zdw 60 543

Fotografistka
operatorka, retuszerka, kopistka szuka posady. Oferty Kurjer zdw 60 545

B. urzędnik państw.
lat 30, z ładn. charakt. pisma, umiejący dostatecznie pisać na maszynie szuka posady. Oferty do Kurjera Pozn. zdw 60 561

Szofer
monter żonaty długoletnią praktyką poszukuje posady chętnie w majątku. Oferty Kurjer zdw 60 439

Pracy
szuka bławatnik może podróżującego z własnem samochodem. Oferty upraszam Kurjer zdw 60 693

Posługaczka
szuka pracy całodziennej. Oferty Kurjer zdw 60 684

Posługi
poszukuję. Oferty Kurjer Pozn. zdw 60 682

Stenotypistka
początkująca szuka pracy. Oferty Kurjer zdw 60 678

Ekspedjentka
uczciwa z dobremi świadectwami poszukuje posady do kolonjalki lub piekarni. Zgłoszenia Kurjer zdw 60 676

Samodzielny
sznyter tokarz przyjmie posadę zaraz. Oferty Kurjer zdw 60 425

Sznyter - tokarz
na wykonanie żelazno-metalową masową produkcję przyjmie posadę. Oferty Kurjer zdw 60 424

Dziewczyna
poleca się do sprzątania w składzie i do mycia schodów. Zgłoszenia Kurjer zdw 60 427

Poszukuję
stałej posady w charakterze pisarza gospodrskiego lub podobnej z kaucją 2—3.000 zł lub wypożyczę. Oferty Kurjer zdw 60 484

Były
urzędnik bankowy poszukuje administracji domów. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 60 482

Gospodyni
kucharka w średnim wieku, posiadająca pierwszorzędne świadectwa, uczciwa, czysta i pracowita szuka posady od 1. 11. 29. do samotnej osoby jako samodzielna gospodyni. Łaskawe oferty Kurjer zdw 60 476

Szofer
z roczną praktyką, dobremi świadectwami poszukuje posady. — Oferty Kurjer zdw 59 572/3

Panienka
polsko niemiecka, poszukuje posady do składu lub do biura. Zgłoszenia Kurjer zdw 60 475

Gosposia
z dobrem gotowaniem poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 60 45

Młodszy
ekspedjent z branży rowerów przyjmie posadę zaraz w przedsiębiorstwie branży rowerów lub żelaza. Oferty Kurjer zdw 60 511

Długoletni
samodzielny kupiec branży kolonjalnej przyjmie zastępstwo na miasto Poznań dla poważnych firm. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 60 519

Szofer
służący, kawaler poszukuje posady zaraz. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera jw 2767

200 zł
dam za posadę pianisty. Steinert Grobla 29, parter, prawo. zdw 59 955

Intel. panienka
poszukuje posady ekspedjentki do składu cukierków lub delikatesów ewtl. jako kasjerka do składu lub na majątek li tylko w Wlkp. z wolnem utrzymaniem Oferty Kurjer zdw 60 001

Aptekarska
siła pomocnicza dobrze wpracowana z dłuższą praktyką, poszukuje posady najchętniej w Poznaniu. Zgłoszenia Kurjer zdw 60 016

Maszynistka
6 letnią praktyką w biurze adwokackiem poszukuje posady — Łaskawe oferty Kurjer rw 7089

Panienka
chcąca się douczyć ondulacji i czesania pań może się zgłosić zaraz. Oferty Kurjer rw 7 161

Mężatka
poszukuje posady jako kierowniczka filji, najchętniej piekarsko-cukierniczej kaucja do dyspozycji. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 60 520

Kilimiarka
poszukuje posady, miejscowość obojętna. Zgłoszenia Kurjer zdw 60 532

Początkująca
maszynistka poszukuje posady, najchętniej u adwokata. Oferty Kurjer zdw 60 471

Technik
dentystyczny, dzielny w pracach złotych, lanych oraz kauczukowych, szuka posady najchętniej w Poznaniu. Zgłoszenia Kurjer zdw 60 529

Gosposia
z własną pościelą z dobremi świadectwami poszukuje posady od 15. 10. do samotnego pana lub bezdzietnych państwa. Oferty Kurjer zdw 60 523

Osoba
inteligentna znająca krawiecczyznę oraz całkowite gospodarstwo mająca dobrą praktykę, wychowanie dzieci poszukuje posady najchętniej u wdowca z dziećmi. Oferty Kurjer zdw 60 393

Książkowy
bilansista pierwszorzędny, czternastoletnią praktyką zagraniczną poszukuje posady. Załatwia też szybka zaległą księgowość. Kurjer zdw 60 230

Książkowa
z kilkoletnią praktyką, pisząca na maszynie poszukuje posady książkowej, biurowej lub kasjerki zaraz lub później. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 60 399

Osoba
inteligentna wykwalifikowana w swym zawodzie, mająca długoletnie świadectwa poszukuje posady samodzielnej gospodyni najchętniej do samotnego pana w majątku lub mieście. Oferty Kurjer zdw 60 396

Mamka
szuka posady zaraz. Oferty Kurjer zdw 60 395

Mamka
zdrowa szuka posady. Oferty Kurjer zdw 60 388

Pokojowa
z dobremi świadectwami poszukuje posady ewentl. do dzieci. — Zgłoszenia Kurjer zdw 60 376

Służąca
do wszystkiego z dobremi świadectwami poszukuje posady. — Zgłoszenia Kurjer zdw 60 375

Kołodziej
samotny szuka pracy najchętniej w majątku. Zgłoszenia Kurjer zdw 60 371

Szofer
służący kawaler z pierwszorzędnemi świadectwami poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 60 362

Szofer
kawaler z praktyką i dobremi świadectwami poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 60 361

Stolarz
polier szuka pracy. Oferty Kurjer zdw 60 356

Absolwentka
szkoły handlowej szuka odpowiedniej posady. Adres wskaże Kurjer zdw 60 354

Praczka
uczciwa pierze czysto poleca się Oferty Kurjer zdw 60 352

Początkująca
biurowa poszukuje pracy. Zgłoszenia Kurjer zdw 60 351

Ogrodnik
żonaty, jedno dziecko, lat 29, wykwalifikowany w swym zawodzie poszukuje stałej posady od Nowego Roku. Oferty Kurjer zdw 60 344

Borowy
strzelec, żonaty, lat 29, dokładnie obeznany w swym zawodzie, prowadzenie szkółek i kultur poszukuje posady od Nowego Roku. Oferty Kurjer zdw 60 343

Praczka
i prasowaczka w dom. Adres Kurjer zdw 60 335

Pomocnik
ogrodniczy poszukuje posady zaraz lub 15. 10. Oferty Kurjer zdw 60 332

Szofer
dwuletnią praktyką wojskową poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 60 462

Panienka
z dobrej rodziny pragnie się wyuczyć za ekspedjentkę. Oferty Kurjer zdw 60 406

Gospodyni
kucharka przyjmie posadę u samotnego pana. Zgłoszenia Kurjer zdw 60 526

Służąca
umiejąca gotować, szyć, poszukuje posady do wszelkiej pracy domowej. Oferty Kurjer zdw 60 555

Bona - freblanka
z niemieckim poszukuje posady od 15. 10. 29 r. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 60 535

Ochroniarka
poszukuje od 15. 10. 29 r. posady. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 60 534

Biuralistka
władająca językiem polskim i niemieckim w piśmie i słowie, pisząca także na maszynie, z praktyką w prowadzeniu kasy, szuka zaraz lub później posady. Oferty proszę skierować do Kurjera dw 2 435

Mistrz elektrotechniki
w młodszym wieku żonaty, posiadający 9 lat praktyki, szuka odpowiedniego stanowiska także na wyjazd. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 60 658

Osoba
inteligentna w wieku średnim, znająca się na gospodarstwie i kuchni, posiad. bardzo dobre świadectwa, poszukuje posady samodzielnej w mieście lub na wsi od 15. 10. lub 1. 11. Oferty Kurjer zdw 60 297

Szukam
posługi na przed południ. Oferty Kurjer zdw 60 654

Panienkę
inteligentną, z dobremi świadectwami, poszukuje posady do dzieci najchętniej do jednego od 15. ewentl. od 1. 11. Zgłoszenia Kurjer zdw 60 609

Praczka
młodsza, uczciwa poszukuje pracy. Oferty Kurjer zdw 60 597

Stolarz
lat 30, kawaler, trzeźwy, oszczędny, uczciwy, powróciwszy Francji, przyjmie posadę jako woźny, inkasent, portjer i t. p. Włada francuskim, niemieckim. Stawi kaucję do 2 000 zł. Wżeni się w mały interes. Zgłoszenia Kurjer zdw 60 620

Szofer - monter
5 lat praktyki, poszukuje posady miejscowość obojętna Oferty Kurjer zdw 60 633

Ekspedjentka
z praktyką, świadectwami, poszukuje jakiejkolwiekbądź posady. Oferty Kurjer zdw 60 632

Dziewczyna
znająca pracę domową, poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer zdw 60 643

Panienka
sierota lat 20, poszukuje odpowiedniej posady do dzieci i pomocy pani w domu. Oferty Kurjer zdw 60 642

Gospodyni
skromna, na wskroś sumienna, dzielna, pewna w swoim zawodzie przyjmie posadę w probostwie lub na majątku od 15. 10. lub później. Łaskawe spieszne oferty skierować do Kurjera Poznańskiego zdw 60 715

Pomocnik zegarmistrzowski
z własnemi narzędziami poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer zdw 60 589

Biuralistka
biegła liczeniu, pisząca na maszynie, poszukuje jakiegokolwiek zajęcia, najchętniej składzie lub jako kasjerka w majątku. Zgłoszenia Kurjer zdw 60 063

Ekspedjentka
fachowa z 8 letnią praktyką w branży futrzanej, poszukuje odpowiedniej stałej posady, mogę przyjąć posadę jako samodzielna. Oferty Kurjer zdw 60 060

Młynarz
samodzielny lat 27, przyjmie posadę. Oferty Kurjer zdw 60 105-6

Aptekarską
siła pomocnicza żeńska z kilkoletnią praktyką dobrze wpracowana biegle taksująca recepty zmieni posadę. Łaskawe oferty i warunki do Kurjera Poznańskiego dw 2 421

Młynarz
samodzielny, rzutki fachowiec z kaucją 3 000 zł przyjmie stałą posadę. Oferty Kurjer pod dw 2 422-3

Siodlarski
pomocnik, pewny swym zawodzie, lat 23, dobrze polecony, przyjmie posadę. T. Thiem, Pacholewo, pow. Oborniki. zdw 60 103-4

Poszukuję
posady jako gospodyni zaraz obeznana z bardzo dobrem gotowaniem i wszelkiemi pracami domowemi. Zgłoszenia Kurjera Poznańskiego zdw 60 327

Bieliznę
damską, męską, pościelową przyjmuję do szycia i znaczenia monogramów. Niegolewskich 5, III., lewo. zdw 60 091

Kasjerka
posiadająca kaucję poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer zdw 60 317

Książkowy
pierwszorzędny bilansista, lat 33, czternastoletnia praktyka zagraniczna, dobry handlowiec, organizator, biegły korespondent polski, czeski, niemiecki, poszukuje posady. Załatwia też zaległą książkowość. Kurjer zdw 60 229

Malarskie
prace wykonuje szybko i tanio na każde zamówienie. Tynecki, ul. Rzeczypospolitej 9. zdw 60 175

Służąca
poszukuje posady do wszelkich prac domowych z gotowaniem. Oferty Kurjer zdw 60 183

Kucharka
poszukuje posady. Oferty do Kurjera zdw 60 125

Gospodyni
kucharka, w średnim wieku poszukuje posady do prowadzenia gospodarstwa domowego. Oferty Kurjer zdw 60 149

Panienka
znająca szycie i robótki, kochająca dzieci poszukuje posady — Zgłoszenia Kurjer zdw 60 138

Były
obrońca prywatny poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 60 135

Maturzysta
poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 60 134

Prasowaczka
poszukuje prania i prasowania w domach. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 60 061

Bufetowa
młoda poszukuje jakiejkolwiek posady. Miejscowość obojętna. Zgłoszenia Kurjer zdw 60 124

Młodsza
panienka poszukuje posady do szycia. Oferty Kurjer zdw 60 122

Techniczka
dentystyczna z ukończoną trzyletnią nauką dentystyczną i krótką praktyką, poszukuje z dniem listopada lub później posady. Oferty przesłać proszę Agencja Kurjera Poznańskiego Gniezno, „Techniczka". nw 4 548

Szofer
z 4 letnią praktyką poszukuje posady. Zgłoszenia Agencja Kurjera Poznańskiego Gniezno 445. nw 4 546

Osoba
samodzielna z gotowaniem poszukuje posady zaraz. Zgłoszenia Wiktorja Wawrzyniakówna. — Trzuskoloń, poczta Niechanowo, pow. Gniezno. nw 4 547

Osoba
inteligentna w wieku średnim, zajmie się w gospodarstwie i kuchni, posiad. bardzo dobre świadectwa, poszukuje posady samodzielnej w mieście lub we wsi od 15. 10. lub 1. 11. Oferty Kurjer zdw 60 297

Kucharka
gosposia przyjmie posadę w lepszym domu zaraz lub od 15. 10. ewentualnie do wszystkiego do małej rodziny. Świadectwa dobre, wiek średni. Oferty Kurjer zdw 60 291

Poszukuję
natychmiast wzgl. później samotnego gorzelanego Küttner Fabjanów, Pleszew II. zdw 58 988

Chcesz otrzymać
posadę? Misisz ukończyć kursy fachowe korespondencyjne profesora Sekułowicza. Warszawa, Żórawia 42 n. — Kursy wyuczają listownie buchalterji rachunkowości kupieckiej, korespondencji handlowej, stenografji, nauki handlu, prawa kaligarfji, pisania na maszynach, towaroznawstwa, angielskiego, francuskiego, niemieckiego, pisowni oraz gramatyki polskiej. Po ukończeniu świadectwo. Żądajcie prospektów. nw 4302

Pomocnik
młodszy krawiecki potrzebny zaraz Jarmużek, św Marcin 21, IV zdpw 60 492

Fryzjerka
na dobrą posadę potrzebna. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 59 236

Korespondentka
samodzielna polsko-niemiecka, pisząca na maszynie z ładnym charakterem pisma potrzebna na 1 godzinę dziennie. Oferty z podaniem pretensji do Kurjera zdw 59 576

1.500—3.000
złotych miesięcznie zarobić może każdy Wypłacamy natychmiast najwyższą prowizję gotówką i zaliczkujemy Przy energicznej pracy wysoka pensja. Okazja dla agentów losowych i ubezpieczeniowych Wszystkich pouczamy Zgłoszenia: skrytka pocztowa 83, Lwów np 3596

Fryzjerka
potrzebna. Wielka 24, Koczorowski. zdw 60 079

Stebnerka
dzielna na stałą prace potrzebna Zgłoszenia do Kurjera zdw 60 338/9

Dziewczyna
uczciwa z gotowaniem potrzebna od 15. 10. Kowalski, Marszałka Focha 61. zdw 60 405

Służąca
do wszystkiego z gotowaniem możliwie Małopolanka potrzebna Zupańskiego 21, III. lewo. zdw 60 367

Dwóch
pomocników obuwniczych przyjmie zaraz A. Wolniak, Długa Goślina, pow. Oborniki. rw 7 179-80

Poszukuje
się natychmiast 2 rutynowanych piecowników. Władysław Górski piecownik, Września ul. Poznańska 26. zdw 60 435

Pomocnik
fryzjerski dzielny potrzebny od 15. bm. Z. Sikorski, Środa, ul. Kościelna. zdw 60 432

Służąca
potrzebna od 15. Kwiatowa 4 I. lewo. zdw 60 481

Dam
posadę za dobrem wynagrodzeniem w własnem przedsiębiorstwie, kto pożyczy 2 000 zł. procent bankowy i gwarancja. Zgłoszenia do Kurjera zdw 60 463

Służąca
gotowaniem od 15. potrzebna — Wiesner, Chwaliszewo 58 restauracja. zdw 60 464

Służąca
z gotowaniem może się zgłosić. Marszałka Focha 83, właśc. domu zdw 60 466

Kinoteatr „BAJKA" ul. Marszałka Focha 23. **Kinoteatr „CASINO"** Al. Marcinkowskiego 28.

Dziś i dni następne potężny dramat obyczajowy

Zmysły w kajdanach

osnuty na tle seksualnym.

Namiętna miłość więźnia do ukochanej żony staje się powodem tragedji...

Role główne kreują: Pw 6178-41,53

Mary Johnson W. Dieterle E. Gunnar E. Tolnaes.

Seanse o godz. 5, 7 i 9. W niedzielę początek o godz. 3.

Dziewczyna
samodzielnem gotowaniem z długoletniemi świadectwami, szuka posady od 15. 10. Zgłoszenia Kurjer zdw 60 307

Panienka
pisząca biegle na maszynie i stenografji z dobrej i uczciwej rodziny poszukuje posady zaraz lub później. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 59 385

Sierota
lat 27, która rozumie szycie i wszelką pracę domową, szuka posady najchętniej do dzieci. Oferty Kurjer zdw 60 070

Dziewczyna
lat 24, poszukuje posady do wszystkiego bez gotowania zaraz. Zgłoszenia Kurjer zdw 60 068

Inteligentna
panienka, kochająca dzieci poszukuje odpowiedniej posady do pomocy w nauce na kilka godzin dziennie. Oferty zdw 60 292

Drogerzysta
dyplomowany, dobry fachowiec dekorator i fotograf z pięcioletnią praktyką, pragnie zmienić posadę. Łaskawe oferty kierować do Kurjera Poznańskiego pod zdw 60 217

28 WOLNE MIEJSCA

Służąca
z gotowaniem zaraz. Józ. Dudziński, ul. Strzelecka 25, parter. zdw 60 644-5

Dziewczyna
do wszystkiego potrzebna zaraz. Poznańska 27 a, Schmidt, piekarnia. zdw 60 413

Młodsza
dziewczyna do dzieci po południu od 15. potrzebna. Nowakowski, Wielkie Garbary 48. zdw 60 414

Apteka
w Poznaniu poszukuje elewa (ki) zaraz. Również potrzebna zaraz wzgl. od 1. 1. 1930 siła pomocnicza dobrze wpracowana, mogąca wykazać się chlubnemi świadectwami. Oferty Kurjer zdw 60 446

Chłopak
do posyłek i lżejszych prac potrzebny. Antoni Sobecki, Poznań, ul. Wielka 8, zgłoszenia w środę między 9—10. zdw 60 557

Służącej
z gotowaniem do Zoppot do bezdzietnego państwa. Zgłoszenia Ziętowski, Traugutta 5. zdw 60 224

Potrzebna
dobra dziewczyna do wszystkiego zaraz. Zgłoszenia Grobla 29 a. I. prawo. zdw 60 381

Dziewczyna
do wszystkiego z gotowaniem i małem praniem Górna Wilda 127, Restauracja. zdw 60 390

Pielęgniarz
dla Santorjum potrzebny od 15. 10. 29. Płaca miesięczna 60 zł i wolne utrzymanie. Zgłoszenia osobiste Sanatorjum „Staszycówka" w Ludwikowie, poczta Mosina. zdw 60 400

5 piecowników
poszukuje na dłuższą pracę. — Fr. Podgórski, mistrz garncarski, Tuchola. zdw 60 273

Fryzjerski
pomocnik, młodszy z utrzymaniem potrzebny. Pawłowski, Chodzież zdw 59 963

Pomocnika
młodszego, zdolnego, rzetelnego i rzutkiego przyjmę do mej śniadalni z branży kol. del. od 15 bm. lub 1. 11., który w podobnej branży pracował. Maksymiljan Sołyga, Poznań, Fr. Ratajczaka 2. zdw 60 347

Dziewczyna
uczciwa do wszystkiego z praniem potrzebna zaraz. Zgłoszenia Maleckiego 25, I. prawo. zdw 60 348

Dziewczyna
do lekkich prac i dzieci. Półwiejska 32, ptr., lewo. zdw 60 544

Posługaczka
na przed południe potrzebna (uczciwa). Kwiatowa 6, IV zdw 60 373

Wiejska dziewczyna
potrzebna w dom lekarza do małego dziecka i posług domowych do małego miasta blisko Bydgoszczy. Warunek czystość. Zgłoszenia Kurjer dw 2431

Młody
energiczny ekspedjent do wyszynku wódek potrzebny zaraz. A. Makówka, Sew. Mielżyńskiego 28 zdw 60 336

Chłopaków
trzech, którzy w ślusarni lub blacharstwie pracowali oraz dwie dziewczynki do malowania potrzebuję. Zgłoszenia między 8 do 10 godziny. Stan. Sołacz, Podolska 2, Wytw. zabawek. zdw 60 340

Wyręczycielka
skromna, dobrze gotująca potrzebna na stałe na prowincję. Zgłoszenia Kurjer dw 2 433

Ekspedjentka
tylko branży rzeźnickiej, pracowita, biegła w rachunkach. Zgłoszenia Wroniecka 3. rw 7 184

Uczenica
z zamiłowaniem do rzeźnictwa, biegła w rachunkach. Zgłoszenia Wroniecka 3. rw 7 185

Fryzjerka
potrzebna zaraz. Plonka, Aleje Marcinkowskiego 3a. zdw 60 445

Asystentki
techn. dent. samodzielnej w operatywie i technice poszukuje zaraz. Zgłoszenia uprasza się do Kurjera Poznańskiego zdw 60 512

Kierowniczka
kuchni z dobrem gotowaniem, kaucją 1.000—1.500 zł może się zgłosić. Oferty Kurjer zdw 60 517

Potrzebna
uczciwa, służąca zaraz do wszelkiej pracy Niegolewskich 7, skład kolonjalny zdw 60 496

Ekspedjentki
do restauracji dobrze poleconej, starszej poszukuje się Zgłoszenia do Kurjera zdw 60 467

Uczeń
rzeźnicki potrzebny. Mylna 13. jw 2 774

Panienka
inteligentna, jako początkująca, potrzebna do składu wyrobów tytoniowych i kolonjalnego. Półwiejska 15. zdw 60 521

Uczenica
do szycia roczny kurs potrzebna Dąbrowskiego 25, Świergielowa. zdw 60 358

Złotnik
samodzielny może się zaraz zgłosić na stałą prace. A. Matysiak, św. Marcin 9-10. zdw 60 577

Gospodyni
kucharka młodsza z dobremi świadectwami, potrzebna zaraz lub od 15. 10. do samotnego pana. Zgłoszenia z odpisami świadectw do Kurjera pod zdw 60 563

Zdolna
młodsza książkowa, pisząca biegle na maszynie, znająca również język niemiecki, potrzebna zaraz do większego przedsiębiorstwa w Poznaniu. Wolne mieszkanie i utrzymanie do dyspozycji. Zgłoszenia „Par", Aleje Marcinkowskiego 11, pod 41.2. Pw 6 146-41.2

WORKI DO CEBULI

poleca zw 19371

Poznańska Wytwórnia Worków

Tel. 73-50. Poznań, ul. Kościelna 24. Tel. 73-50.

Krawcowe
samodzielne ręczniarki na konfekcję, płaszcze damskie potrzebne. Sobiesiak, Szewska 11. zdw 60 603

Szofer
z kaucją do autobusu potrzebny. Oferty Kurjer zdw 60 562

Poszukuję
kowala z własnemi narzędziami kowalskiemi, wolne mieszkanie z 2 pokoi, od 4—6 mórg roli ornej, obórka dla trzody chlewnej i ogródek przy domu, poczta Lewice powiat Międzychód. zd 60 701

Ucznia
przyjmie N. Potocki, Plac Wolności 10. zdw 60 575

Dziewczynka
do sprzątania na przed południe, najchętniej z Łazarza potrzebna. Małeckiego 26 II. zdw 60 573

Dziewczyna
przychodnia potrzebna. Głowacka, Małeckiego 10. zdw 60 570

Pomocnik
do składu delikatesów może się zgłosić. Gwarna 18. zdw 60 566

Bufetowa
do śniadalni przy składzie delikatesów może się zgłosić. Gwarna 18. zdw 60 565

Służąca
młodsza zaraz potrzebna. Piotra Wawrzyniaka 6 (piekarnia). zdw 60 689

Maszyniarki
i ręczniarki potrzebne. Ul. Działyńskich 3 w podw. IV. piętro, lewo. zdw 60 687

Posługaczka
na przedpołudnie. Zgłoszenia Górna Wilda 67, III. ptr., prawo. zdw 59 318

Dziewczyna
o miłej powierzchowności, zdrowa, czysta, dobrze polecona może się zaraz zgłosić do dwojga małych dzieci. Ulica Kwiatowa 9, II. piętro, lewo. Pw 6 165-41.34

Fryzjerski
pomocnik potrzebny zaraz posada stała. Józef Ostrowski, Swarzędz. rw 7 187

Potrzebna
służąca do restauracji. Krawczyk. Stary Rynek 27. rw 7 188

Starszego
pomocnika blacharskiego na budowlę poszukuję zaraz. Białkowski, Pobiedziska, Rynek 15. rw 7 193

6 dzielnych wymownych panów
poszukuje poważna firma (spółka akcyjna) na całe woj. Poznańskie, do rozpowszechniania wspaniałego dzieła religijnego, wydane przez władze kościelne. Możność zarobku od 20—30 zł dziennie. — Zgłoszenia u kierownika p. Jungingera, w środę od godz. 10—12 i od 3—5 ul. Pocztowa 31a, I. lewo. Pw 6 174-41.49

Pomocnika
krawieckiego tylko pierwszorzędnego przyjmie Bigdowski, Kochanowskiego 2. zdw 60 568

Uczeń
syn uczciwych rodziców potrzebny zaraz Zygmunt Hoffmann, Żerków, skład towarów kolon i żelaznych. nw 2430

Blacharz
instalator może się zaraz zgłosić. W. Garbary 1. Kodur. rw 7 190

Dziewczyna
przychodnia do 3 letniego dziecka może się natychmiast zgłosić. — Przecznica 2. mieszk. 3. Pw 6 169-41.35

Ekspedjentka
utalentowana, samodzielna z dobrego domu, potrzebna do składu dewocjonalji i papieru. Kurjer zdw 60 665

Ekspedjentka
z branży złotniczej samodzielna, potrzebna. Kurjer zdw 60 664

Pierwszorzędna
marszantka dzielna w sprzedaży może się zgłosić. Oferty Kurjer zdw 60 667

Dziewczyna
do wszelkich prac domowych i pomocy kucharza potrzebna zaraz. Cukiernia Cristal, Gwarna 20. zdw 60 669

Potrzebne
zdolne okryciarki. Al. Marcinkowskiego 3a, II. piętro, lewo. zdw 60 659

Cukiernik
karmelkarz z dłuższą praktyką, samodzielny fachowiec na roksy ze świadectwem większej firmy, potrzebny zaraz. Fabryka cukierków, Sobczak, Rawicz. nw 4 560

Karmelkarka
potrzebna na twarde karmelki. Graniczna 15, Dudo. zdw 60 619

Panna
na pierwszorzędną miarową pracę może się zaraz zgłosić. Szczepański, Dąbrowskiego 4, I. zdw 60 618

Pomocnik
fryzjerski potrzebny. Schrake, Pocztowa 20. zdw 60 617

2 pomocników
krawieckich na duże sztuki i do ręki. Buśko Kanałowa 1. zdw 60 640

Służąca
do wszystkiego potrzebna. Buśko, M. Focha 79. zdw 60 639

Kucharka
zaraz z pełnem utrzymaniem. Dudziński, ul. Strzelecka 25 restauracja. zdw 60 646

Fryzjerski
pomocnik potrzebny. Matejki 7. zdw 60 641

Dziewczyna
uczciwa do wszystkiego potrzebna zaraz lub 15. 10. 29 r. Zgłoszenia Górna Wilda 43, skład cygar. zdw 60 648

Kobieta
czysta, silna do całodziennej posługi i dopatrzenia chorej potrzebna zaraz. Zgłoszenia od 6 po południu ul. Ślusarska 2 w podwórzu prosto, pierwsze piętro na lewo. zdw 60 725/6

Pomocnik
fryzjerski potrzebny. Kościerzyna dworzec. dw 2439

Dziewczynka
do pilnowania mieszkania i lekkich prac domowych może się zgłosić, A. Kulski, Traugutta 6, boczny dom lewo, IV, od 7—8 wieczorem. zdw 60 583

Potrzebuję
służącej bogobojnej, grzecznej do wszystkiego. Weinar, Marszałka Focha 48/50, wejście Wyspiańskiego 2, II. ptr., prawo. zdw 60 345

Potrzebna
panna do szycia, taka, która umie szyć fartuchy i bieliznę. — Chmielewska, Strzałowa 7, III. piętro. zdw 60 601

Pośrednika
do sprzedawania maszyn do pisania potrzebuję zaraz. Oferty Kurjer zdw 60 606

Posługaczka
potrzebna. Zgłoszenia ul. Podgórna 2 a, III., lewo. zdw 60 611

Humor zagraniczny

— Nasza pokojówka strasznie obawia się złodziei. Nawet w biały dzień zamyka drzwi na dwa spusty.

— Nasza jest bardziej jeszcze przezorna. Całemi dniami przesiaduje u niej policjant.

(Humorist London) S. F.

Termin do rozpoznania sprawy **o odroczenie wypłat** firmie **Poznańska Drogerja, Perfumerja i Chemiczne Laboratorjum M. Mrugowski w Poznaniu,** św. Marcin 62 wyznacza się na dzień 24 października 1929 r., godz. 11, w Sądzie Grodzkim w Poznaniu, pokój 23. Wierzyciele mogą przybyć na termin celem udzielenia Sądowi wyjaśnień. Poznań, dnia 2 października 1929 r. **Sąd Grodzki 2a.** nw 4171

Przedpłata na październik 1929 r. za oba wydania razem włącznie tygodn. dodatku ilustr. „Jlustracja Poznańska" i „Nowiny Sportowe" w Poznaniu w eksped. zł 4.00 w agencjach w mieście zł 4.50 z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 4.70 z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.86, kwartalnie zł 14,58, pod opaską w Polsce zł 9.00 pod opaską w innych krajach zł 11.00. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p., wydawn. nie odpowiada za dostarczenie pisma a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-łamowej 30 gr. na stronie 4-łamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 75 gr. na stronie czwartej 120 gr. na stronie drugiej 150 gr. przed wiadomościami potocznemi 240 gr od 1-łamowego milim. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18 30. w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża: do wydania wieczornego do godz. 10. w dni przedświąt do godz. 9 przed południ. Drobne ogłoszenia słowo napisowe (tłuste) 30 gr. każde dalsze słowo 20 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania wydawnictwo nie odpowiada.

Telefony do Redakcji i administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072, w niedziele, święta i nocą tylko 1476 i 3524. — P. K. O. Poznań, nr. 200 1.9.